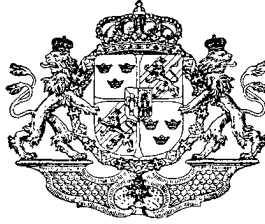

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1945

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1946

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1899 46]

INLEDNING

TILL

Bergshantering / Kommerskollegium. – Stockholm : K.L . Beckman, 1912-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Bergshantering / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : K.L . Beckman, 1963-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

1911-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. –1950-1977 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska. – Från 1952 med parallelltitel på engelska: Metal and Mining Industries.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år...– Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Efterföljare:

Täckningsår 1978, se Statistiska Meddelanden Iv 1980:12.

Täckningsår från 1979 införlivad i Industri / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Isaac Marcus 1962-1996. – (Sveriges officiella statistik)

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960. S. 1-5. Tab. 1. – Tab. 4

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

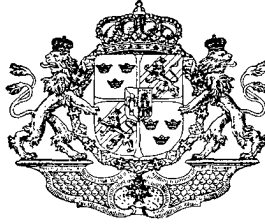
Bergshantering. År 1945. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2015.

urn:nbn:se:scb-berg-1945

Arkivexemplar.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING

BERGSHANTERING

BERÄTTELSE FÖR ÅR 1945

AV

KOMMERSKOLLEGIUM

STOCKHOLM 1946

K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI

[1899 46]

TILL KONUNGEN.

Jämlikt sin instruktion får Kommerskollegium härmed överlämna berättelse om rikets bergshantering år 1945. Berättelsen ansluter sig i fråga om plan och uppställning i huvudsak till närmast föregående årsberättelse.

Stockholm den 9 november 1946.

Underdånigst

ARVID RICHERT.

A. LILIENBERG.

K.-G. Nilsson.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Textavdelning:	
Tillämpade redovisningsgrunder	7
Allmän översikt	9
Bergverkens produktion:	
A. Järnmalm	10
B. Tackjärn	15
C. Ferrolegeringar och järnsvamp	19
D. Smidbara mellanprodukter	20
E. Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	22
F. Andra malmer än järnmalm	24
G. Andra metaller än järn	26
H. Stenkol, eldfast lera och klinkerlera	27
I. Oarbetad sten och stenarbeten	27
Förbrukning av råvaror m. m.	30
Bränsle, smörjmedel och elektrisk energi	33
Drivkraft	37
Fyndigheters förvärvande och försvar	38
Företagare och personal	40
Fransk résumé	45
Tabellavdelning:	49
Tab. 1. Uppfordringen ur järngruvorna år 1945	50
» 2 a. Järnmalms anrikning år 1945	60
» 2 b. Järnmalms brikettering och sintring år 1945	64
» 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar år 1945	65
» 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1945	66
» 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1945	67
» 6. Uppfordringen ur andra malmgruvor än järngruvor år 1945	68
» 7. Avsaluproduktionen av oarbetad sten och stenarbeten m. m. år 1945	72
» 8. Uppfordringen ur stenkolsgruvorna år 1945	74
» 9. Motorer, använda vid bergverken år 1945	74

Table des matières.

Texte:	Pag.
Méthodes employées pour la statistique	7
Aperçu général	9
La production des mines, des usines et des carrières	10
Consommation de matières etc.	30
Combustibles, matières lubrifiantes et énergie électrique	33
Force motrice	37
Acquisition des gisements	38
Patrons et personnel	40
Résumé en français	45
Tableaux:	49
Tabl. 1. Extraction de minerais de fer, en 1945	50
Col. 1: Mines; col. 2: Nombre de concessions exploitées; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4—5: Roche et minerai réunis tirés, (col. 4) sous terre et (col. 5) à ciel ouvert; col. 6—8: Production (col. 6), valeur en couronnes (col. 7), dont de déchets (col. 8), de minerai de fer tiré directement utilisable; col. 9—12: Pour cent, (col. 9) de fer, (col. 10) de phosphore, (col. 11) de soufre et (col. 12) de manganèse contenu dans le minerai de fer directement utilisable; col. 13—14: Production de minerai propre à enrichir, (col. 13) quantité totale, (col. 14) dont de déchets.	
" 2 a. Enrichissement de minerais de fer, en 1945	60
Col. 1: Usines; col. 2: Méthode d'enrichissement; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—9: Produit brut employé, (col. 4) mines, (col. 5) quantité totale, (col. 6) dont de déchets, et pour cent, (col. 7) de fer, (col. 8) de phosphore et (col. 9) de soufre; col. 10—16: Produit tout fait, (col. 10) quantité totale, (col. 11) valeur en couronnes, (col. 12) dont de déchets, et pour cent, (col. 13) de fer, (col. 14) de phosphore, (col. 15) de soufre et (col. 16) de manganèse.	
" 2 b. Production de briquettes et de sinters de minerai de fer, en 1945	64
Col. 1: Usines; col. 2: Caractère des produits; col. 3: Nombre des heures de production; col. 4—6: Produit brut employé, (col. 4) schlich, (col. 5) minerai de fer, moulu, (col. 6) autres produits bruts; col. 7—8: Production (col. 7), valeur en couronnes (col. 8).	
" 3. Production de fer de fonte, éponge de fer et ferroalliages, en 1945	65
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 4. Production de massiaux, fer brut en barres et lingots, en 1945	66
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité et (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	
" 5. Production de fer et d'acier forgé et laminé à chaud, ainsi que chutes de fer, en 1945	67
Col. 1: Produits; col. 2—3: Production totale, (col. 2) quantité, (col. 3) valeur en couronnes; col. 4—6: Produits destinés à la vente, (col. 4) à l'étranger, (col. 5) dans le pays, (col. 6) valeur en couronnes.	

	Pag.
Tabl. 6. Extraction de minerais autres que ceux de fer, en 1945	68
Col. 1: Mines; col. 2: Espèce du minerai; col. 3: Nombre de concessions exploitées; col. 4: Nombre des journées d'exploitation; col. 5—6: Roche et minerai réunis tirés, (col. 5) sous terre, (col. 6) à ciel ouvert; col. 7—9: Production et valeur de minerais directement utilisables: (col. 7) quantité totale, (col. 8) valeur en couronnes, (col. 9) dont de déchets; col. 10—13: Pour cent de métal contenu dans les minerais, (col. 10) cuivre, (col. 11) manganèse, (col. 12) soufre et (col. 13) autres minerais; col. 14—15: g par tonne de métal contenu dans les minerais, (col. 14) or et (col. 15) argent; col. 16—17: Production des minerais propres à enrichir, (col. 16) quantité totale, (col. 17) dont de déchets; col. 18—19: Roche tirée, (col. 18) dans la mine, (col. 19) hors de mine.	
» 7. Production destinée à la vente des carrières et des ateliers pour dégrossir, casser, tailler et polir la pierre, en 1945	72
Col. 1: Produits; col. 2: Unité de quantité; col. 3—4: Production, (col. 3) quantité, (col. 4) valeur en couronnes.	
» 8. Houille extraite, en 1945	74
Col. 1—2: Mines; col. 3: Nombre des journées d'exploitation; col. 4: Roche, houille et argile réunies tirées; col. 5—13: Production et valeur: (col. 5—9) de houille, (col. 10—11) d'argile réfractaire et (col. 12—13) de klinker.	
» 9. Moteurs employés dans les mines, les usines et les carrières, en 1945	74
Col. 1: Caractère des moteurs; col. 2—21: Moteurs dans (col. 2—9) les mines, (col. 10—13) les usines de schlich, de briquettes et de sinters, (col. 14—17) les usines de fer et les autres usines pour la production de métaux, etc., (col. 18—21) les carrières et ateliers de pierre; col. 22—25: Totaux des moteurs.	

Tillämpade redovisningsgrunder.

Kommerskollegii berättelse om Sveriges bergshantering utgör en specialberättelse beträffande bergverken innehållande mera ingående och specificerade uppgifter om dessa än kollegii allmänna industriberättelse. De särskilda industrigrenar, som behandlas i bergverksberättelsen, äro följande: 1) järngruvor, 2) andra malmgruvor, 3) järnverk, 4) andra metallframställningsverk, 5) stenkolsgruvor, 6) skifferoljeverk, 7) fältspat- och kvartsbrott samt 8) andra stenindustriella anläggningar.

Bergverksstatistiken bygger på uppgifter avgivna av vederbörande näringsidkare. Jämlikt gruvlagen, § 77, och lagen den 28 maj 1886 angående stenkolsfyndigheter m. m., § 42, skall gruvägaren respektive koncessionsinnehavaren årligen före den 1 mars året näst efter redogörelseåret till bergmästaren insända statistiska uppgifter över sin verksamhet. Samma skyldighet föreligger jämlikt kungörelsen den 16 maj 1913 (nr 84) för var och en, vilken såsom näring idkar bergsverksdrift, varvid den till bergmästaren insända uppgiften även skall omfatta fabrik, som drives i samband med bergverk. Uppgifterna inhämtas å blanketter, som fastställts av kommerskollegium efter samråd med olika myndigheter och näringsorganisationer.

Beträffande företagens redovisning gäller, att malm- och stenkolsgruvor samt järnverk och andra metallframställningsverk ingå i bergverksstatistiken oberoende av produktionens storlek. Denna princip tillämpades även för fältspat- och kvartsbrott till år 1936, då de för industrien i allmänhet gällande minimigränserna, ett produktionsvärde av minst 15 000 kronor per år eller minst 10 sysselsatta arbetare, genomfördes jämväl för nämnda verksamhetsgrenar. Stenindustrien redovisades, med undantag av fältspat- och kvartsbrott, före 1921 enbart i industriberättelsen. Nämnda år överfördes den mera specificerade redovisningen av stenbrott och stenhuggerier samt kalk- och kritbruk till berättelsen om bergshantering. Beträffande dessa industrigrenar gällde för företagens medtagande i statistiken tillsviðare de för industrien i allmänhet fastställda grunderna (se industriberättelsen). De större firmornas granitbrott och gatstenshuggerier ha dock utgjort undantag från berörda regler och medtagits oberoende av produktionens omfattning. Från och med år 1931 har nämnda undantag blivit allmän regel i så måtto, att produktionsuppgifterna avse alla stenindustriella företag. I fråga om redovisningen av antal arbetsställen, personal, drivkraft m. m. tillämpas däremot ovan berörda storleksgränser.

Principiellt räknas i statistiken varje lokalt fristående arbetsställe (anläggning) såsom industriell enhet. Med avseende på malmgruvorna angivas i bergverksberättelsen fram till och med år 1920 antal gruvor och härefter antal utmål men i industriberättelsen antal arbetsställen, varvid i sådana fall, där ett flertal gruvor respektive utmål drivas under gemensam förvaltning, dessa redovisas som ett arbetsställe. Begreppet arbetsställe definieras såsom ett lokalt avskilt och i varje fall inom samma socken av samma ägare drivet gruvbrytningsföretag. Härmed har avsetts att sammanföra inom samma malmfält belägna gruvor, lydande under samma förvaltning, till ett arbetsställe (t. ex. Gällivare malmfält). Samtidigt ha dock i vissa fall inom olika malmfält belägna, under gemensam förvaltning stående gruvbrytningsföretag (t. ex. Norbergs gruvförvaltning) sammanförts till ett arbetsställe, på grund av att förvaltningsföretaget ej kunnat lämna för varje malmfält specificerad redovisning. Innebörden av termen arbetsställe kan således vara, förutom ett lokalt fri-

stående arbetsställe, även en sammanslagning av såväl inom samma malmfält som inom olika malmfält belägna under samma förvaltning stående gruvbrytningsföretag till en enhet.

I samma grupper som gruvorna ingå även anriknings-, sintrings- och briketteringsverk. I de fall, då dessa äro direkt kombinerade med gruvbrytning, ha de ej räknats som självständiga arbetsställen.

Gruppen järnverk sammanfaller i huvudsak med de i industriberättelsen under rubriken järn- och stålverk redovisade anläggningarna. I förstnämnda grupp ha dock upptagits vissa verk, som vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och för den skull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper. Drivas järnverken i kombination med anriknings-, sintrings- eller briketteringsverk respektive med ferrolegeringsverk, redovisas dessa anslutna verk som självständiga arbetsställen tillsammans med järngruvorna respektive järnverken.

Den i bergverksberättelsen redovisade gruppen andra metallframställningsverk (än järnverk) o. d. omfattar anläggningar, vilka huvudsakligen framställa metaller ur malmer samt purple-ore, och ingår i industriberättelsen under rubriken andra metallverk.

För stenbrott och stenhuggerier har det på grund av denna industrigrens speciella karaktär ansetts lämpligt att sammanföra inom samma kommun och av samma företagare drivna anläggningar till ett arbetsställe. Undantag härifrån utgöra gatstensfabriker och storbrott, vilka sedan 1931 var för sig räknas såsom särskilda arbetsställen utan dylik sammanslagning kommunvis.

Till de stenindustriella anläggningarna föras kalk- och kritbruk, till vilka även räknas kiselgur-, kalkstensmjöl- eller gödningskalkfabriker samt självständiga kaolinbruk. Anmärkas bör, att i produktionssiffrorna för bränd kalk ingår även den kalk, som erhålles från kalkbränningen vid sockerbruk, sulfatmassefabriker samt kemisk-tekniska fabriker.

Produktionen vid de i bergverksberättelsen redovisade företagen meddelas i tabellavdelningens åtta första tabeller, varvid i tab. 1—6 samt 8 den totala tillverkningen redovisas, oavsett om denna försålts eller ej under redogörelseåret. I tab. 3—5 angives även produktionen för avsalu inom landet och till export samt i tabell 7 enbart avsaluproduktionen. Såsom tillverkningens respektive avsaluproduktionens värde redovisas de salufärdiga produkternas försäljningsvärde fritt banvagn, fartyg eller bil etc., med frånräkning av rabatter men med inräkning av emballerings- och andra försäljningskostnader samt kostnad för transport med egna transportmedel. Omsättningsskatt eller liknande avgifter äro i förekommande fall ej medräknade i värdet. Då produktionen icke i sin helhet försålts under året, beräknas värdet för den osålde delen efter medelförsäljningspriset å respektive produkter under redogörelseåret. I fråga om legosmältningen av metaller och ferrolegeringar redovisas den av företagen intjanta bruttoersättningen inberäknat värdet av tillsläppta material o. d. Däremot redovisas legosmältning och -valsning av järnverksprodukter med dessa produkters totala tillverknings- och försäljningsvärde, såsom även sker i fråga om legoanrikning av malmer. Vidare bör nämnas, att såsom avsaluproduktion även räknas produkter, som överförts från ett arbetsställe till annat uppgiftslämnaren tillhörigt arbetsställe för vidare bearbetning där.

Vad slutligen beträffar redovisningen av sysselsatt personal, använd drivkraft, förbrukning av råvaror m. m. samt av bränsle, smörjmedel och elektrisk energi, hänvisas till redogörelser i texten under respektive rubriker.

Allmän översikt.

De uppgifter över Sveriges bergshantering år 1945, som framläggas i denna berättelse, utvisa en fortsatt nedgång av produktionens totalvärde. Av viktigare orsaker till denna nedgång må nämnas den mycket starka minskningen i malmexporten samt den fem månader långa strejken inom verkstadsindustrin, vilken även direkt berörde vissa delar av järnverkens verksamhet. Värdet av järnmalmsexporten var sålunda år 1945 80 milj. kr. lägre än år 1944. Trots att avspärrningen upphörde på våren 1945, rådde även detta år brist på fossilt bränsle bl. a. för järnverkens behov. Samtidigt förelåg knapphet på arbetskraft inom olika verksamhetsgrenar.

* * *

Av översikten nedan framgår, att tillverkningarnas saluvärde under redogörelseåret nedgick med 11·3 % eller 141·5 milj. kr. Flertalet grupper visade minskning av produktionens försäljningsvärde. Störst var minskningen för järngruvor och järnverk (66·7 resp. 52·6 milj. kr.) samt andra malmgruvor än järngruvor och andra metallframställningsverk. Ökning av produktionens försäljningsvärde förekom endast vid stenindustriella anläggningar (undantagandes fältspat- och kvartsbrott) samt stenkolsgruvor.

Vad beträffar antalet arbetare, sjönk detta med ytterligare 0·8 % efter att 1943 och 1944 ha minskat med 0·8 respektive 3·4 %.

Översikt av bergshanteringen.

	Antal arbets- ställen	Personal		Drivkraft i eff. hk		Tillverk- ningarnas saluvärde ¹⁾ Kronor
		För- valtnings- personal	Arbetar- personal	för omedelbar drift av maskiner och apparater	för drivande av elek- tricitets- generatorer	
Järngruvor	82	710	7 646	160 638	4 939	93 128 448
Andra malmgruvor	32	403	2 859	50 659	4 350	38 917 864
Järnverk	67	6 595	37 919	477 473	58 289	768 581 336
Andra metallframställningsverk o. d.	8	381	2 026	38 445	1 900	78 595 136
Stenkolsgruvor	26	86	1 628	8 692	—	16 259 006
Skifferoljeverk	2	224	1 488	16 000	23 960	34 892 152
Fältspat- och kvartsbrott	22	30	261	1 970	—	2 151 755
Andra stenindustriella anlägg- ningar	479	813	8 754	43 803	115	73 157 122
Summa 1945	718	9 242	62 581	797 680	93 553	1 105 682 819
» 1944	720	8 973	63 102	788 798	94 686	1 247 230 248

¹⁾ Tillverkningarnas saluvärde överensstämmer ej med motsvarande värdesummor i tab. 1—7, beroende bl. a. på att här angivna saluvärde innefattar även andra tillverkningar än i ovannämnda tabeller samt att i dessa förekommande dubbelräkningar så vitt möjligt undvikits vid beräkningen av tillverkningarnas saluvärde.

Bergverkens produktion.

A. Järnmalm.

Järnmalmsbrytningen var 45·8 % lägre än 1944 års siffra och utgjorde endast något mer än en fjärdedel av 1937 års toppsiffra. Såsom framgår av uppgifterna å sid. 15, minskade exporten med omkring 3·4 milj. ton, samtidigt som malmلاغren ökade och den inhemska malmförbrukningen minskade.

Produktionen av järnmalm (från gruvor) åren 1871—1945.

Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton	Årligen	Antal med malmfångst arbetade gruvor ¹⁾	Vunnen malm (inkl. slig) Ton	Därav manganhaltig järnmalm ²⁾ Ton
1871—1880..	479	753 850	—	1936—1940..	330	13 042 475	169 380
1881—1890..	513	902 230	—	1941—1945..	377	8 451 631	114 645
1891—1900..	339	1 905 646	—	1941.....	375	10 527 889	181 140
1901—1910..	313	4 094 417	—	1942.....	377	9 727 250	188 174
1911—1920..	319	6 312 281	—	1943.....	381	10 819 997	61 617
1921—1930..	271	7 842 171	50 243	1944.....	394	7 253 359	73 554
1931—1935..	232	5 250 904	86 578	1945.....	359	3 929 662	68 742

Vad den lokala fördelningen av järnmalmsbrytningen beträffar, visade, som av följande tabell framgår, alla län minskning av brytningen, varvid minskningen var störst i Norrbottens, Kopparbergs, Örebro, Västmanlands och Uppsala län.

Järnmalmsproduktionen inom olika län.

L ä n	Vunnen malm (inkl. slig)					
	1943		1944		1945	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	29 775	0·3	34 008	0·5	24 000	0·6
Uppsala län	175 752	1·6	160 626	2·2	80 964	2·1
Södermanlands län	93 187	0·9	83 473	1·1	65 672	1·7
Jönköpings län	212 584	2·0	67 858	0·9	15 926	0·4
Värmlands län	104 117	1·0	105 713	1·5	80 156	2·0
Örebro län	790 739	7·3	602 927	8·3	308 915	7·9
Västmanlands län	565 597	5·2	412 882	5·7	316 177	8·1
Kopparbergs län	2 624 641	24·2	2 190 279	30·2	869 039	22·1
Gävleborgs län	49 742	0·4	50 717	0·7	45 003	1·1
Norrbottens län	6 173 863	57·1	3 544 876	48·9	2 123 810	54·0
Hela riket	10 819 997	100·0	7 253 359	100·0	3 929 662	100·0

¹⁾ Fr. o. m. 1921 utmål. — ²⁾ Enligt definition av den enligt 1928 års internationella konvention rörande ekonomisk statistik tillsatta expertkommittén räknas såsom manganhaltiga järnmalmerna de järnmalmerna, vilkas manganhalt ligger mellan 10 % och 80 % av järnhalten, om den sammanlagda halten är minst 40 %. Beträffande mangankvantiteten i järnmalmerna jämför sid. 25.

Nedanstående tabell avser att visa utbytet av järnmalm i förhållande till totala berg- och malmbrytningen inom fyndigheterna i olika län.

Berg- och malmbrytningen i järngruvorna samt malmvärdet.

L ä n	Inom fyndigheten brutet berg och malm	Vunnen direkt användbar malm	Direkt användbar malm i % av bergbrytningen	Vunnen anrikningsmalm	Anrikningsmalm i % av bergbrytningen	All producerad direkt användbar malms	
						värde 1 000 kr.	medelvärde per ton kr.
Ton							
Stockholms län	87 813	—	—	40 184	45·8	—	—
Uppsala län	111 003	80 709	72·7	865	0·8	1 400	17·29
Södermanlands län ..	166 027	191	0·1	159 042	95·8	2	10·68
Jönköpings län	15 926	15 926	100·0	—	—	64	4·00
Värmlands län	162 526	13 055	8·0	115 221	70·9	212	16·25
Örebro län	650 079	161 219	24·8	322 360	49·6	2 872	17·81
Västmanlands län ..	685 046	89 226	13·0	509 220	74·3	1 279	14·33
Kopparbergs län	1 517 549	432 864	28·5	824 597	54·3	5 823	13·45
Gävleborgs län	133 999	—	—	79 118	59·0	—	—
Norrbottnens län	2 872 108	1 672 728	58·2	894 282	31·1	11 346	6·78
Hela riket 1945	6 402 076	2 465 918	38·5	2 944 889	46·0	22 998	9·33
» » 1944	10 828 207	5 578 524	51·5	3 231 561	29·8	80 800	14·24

I den direkt användbara malmen och anrikningsgodset ha ej inräknats ur äldre varp erhållna kvantiteter. Värdesiffrorna avse däremot *all* under året vunnen direkt användbar malm. Malmutbytet var 1945 i förhållande till föregående år lägre för den direkt användbara malmen men högre för anrikningsmalmen. Medelvärdet per ton malm minskade med nära 5 kr. Minskningen härrör till större delen från sänkta värden på den brutna malmen i Norrbottens län. För malmkvantiteterna i Värmlands och Örebro län föreligga höjda medelvärden.

Av *all* under året vunnen direkt användbar malm, 2 466 265 ton, hade 1 076 316 ton erhållits vid 26 i samband med gruvbrytningen drivna magnetiska sovrings- och separeringsverk, 311 184 ton vid 3 kombinerade verk samt 16 256 ton vid ett våtmekaniskt verk. År 1944 redovisades 1 927 861 ton erhållna vid magnetiska och 899 623 ton vid kombinerade verk samt 27 405 ton vid våtmekaniska verk.

Av nedan- och omstående meddelade sammanställningar framgår den vunna

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika järnhalt.

L ä n	Järnhalt				Summa
	Under 40 %	Fr. o. m. 40 % intill 50 %	Fr. o. m. 50 % intill 60 %	Fr. o. m. 60 % intill 70 %	
	T o n				
Uppsala län	5 667	6 404	68 893	—	80 964
Södermanlands län	191	—	—	—	191
Jönköpings län	15 926	—	—	—	15 926
Värmlands län	—	—	10 471	2 584	13 055
Örebro län	6 536	115 691	35 864	3 220	161 311
Västmanlands län	—	61 890	22 606	4 730	89 226
Kopparbergs län	40 448	79	87 196	305 141	432 864
Norrbottnens län	—	—	10 760	1 661 968	1 672 728
Hela riket 1945	68 768	184 064	235 790	1 977 643	2 466 265
» » 1944	178 645	538 485	1 301 552	3 656 210	5 674 892

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika fosforhalt.

L ä n	Fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt)						Summa
	Under 0·006 %	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	Fr. o. m.	1 % eller däröver	
		0·006 %	0·04 %	0·1 %	0·7 %		
		intill 0·04 %	intill 0·1 %	intill 0·7 %	intill 1 %		
T o n							
Uppsala län	75 297	5 667	—	—	—	—	80 964
Södermanlands län	—	—	—	191	—	—	191
Jönköpings län	—	—	15 926	—	—	—	15 926
Värmlands län	1 969	11 086	—	—	—	—	13 055
Örebro län	17 436	134 650	5 592	2 633	—	—	161 311
Västmanlands län	53 170	36 056	—	—	—	—	89 226
Kopparbergs län	9 299	54 735	4 059	311 696	53 010	65	432 864
Norrbottnens län	8 621	406 198	84 157	817 449	—	356 303	1 672 728
Hela riket 1945	165 792	648 392	109 734	1 132 969	53 010	356 368	2 466 265
» » 1944	282 835	1 117 391	246 141	1 805 120	853 090	1 370 315	5 674 892

direkt användbara malmens beskaffenhet med hänsyn till järn-, fosfor- och svavelhalt. Fosforhalten har därvid omräknats till 50 % järnhalt.

Inom samtliga järnhaltsgrupper föreligger som synes minskning av malm-brytningen. Den största relativa minskningen faller på malmer med 50 à 60 % järn, beroende framförallt på nedgång i brytningen i Kopparbergs län. Samtidigt visar dock Norrbottens och Uppsala län ökning av brytningen av malm hållande 50 à 60 % järn. Den största absoluta minskningen redovisas för malmer med en järnhalt av 60 à 70 % järn på grund av den starka nedgången i brytningen i Norrbottens län.

Från gruvorna erhålles förutom direkt användbar malm även anrikningsmalm, som 1945 utgjorde 3 004 934 ton. Därav härrörde 1 605 372 ton från 13 av de å föregående sida omnämnda magnetiska sovrings- och separeringsverken jämte ytterligare 19 dylika verk samt 4 225 ton från ett kombinerat sovrings- och separeringsverk. År 1944 utgjorde totalkvantiteten anriknings-

Direkt användbar malm, fördelad länsvis efter olika svavelhalt.

L ä n	Svavelhalt			Summa
	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	
	T o n			
Uppsala län	—	68 893	12 071	80 964
Södermanlands län	—	191	—	191
Jönköpings län	—	—	15 926	15 926
Värmlands län	409	10 667	1 979	13 055
Örebro län	51 537	84 423	25 351	161 311
Västmanlands län	16 496	7 746	64 984	89 226
Kopparbergs län	84 490	289 659	58 715	432 864
Norrbottnens län	63 378	1 420 944	188 406	1 672 728
Hela riket 1945	216 310	1 882 523	367 432	2 466 265
» » 1944	601 088	3 576 927	1 496 877	5 674 892

malm 3 329 288 ton, varav 1 962 856 ton erhållits från magnetiska sovrings- och separeringsverk. I det redovisade anrikningsgodset ingår även anrikningsmalm för apatitsligframställning, men huvuddelen utgöres dock av anrikningsmalm för framställning av järnmalmslig, varav större delen vidare bearbetas till briketter och sinter vid härför anlagda verk. Vid tillverkningen av sinter inblandas i rågodset även krossad styckemalm; 1945 förbrukades vid briketterings- och sintringsverken förutom 893 382 ton slig 133 160 ton krossad styckemalm samt 25 047 ton glödspån och dylikt och 65 322 ton slagg m. m. Beträffande produktionen av slig, briketter och sinter meddelas nedan en översikt.

Produktionen av slig, briketter och sinter av järnmalm.

Å r	Slig		Briketter		Sinter	
	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor	Kvantitet Ton	Värde Kronor
1941.....	1 438 519	22 294 137	13 089	442 974	1 067 196	27 410 975
1942.....	1 350 319	21 395 077	10 298	350 132	1 073 658	29 845 028
1943.....	1 405 250	23 412 433	13 359	557 738	1 122 799	32 574 844
1944.....	1 578 467	27 652 523	15 227	635 727	1 163 087	35 912 321
1945.....	1 463 397	18 369 824	15 364	586 732	1 057 904	32 136 338

Produktionen av slig och sinter minskade under 1945 med 7.3 % resp. 9.0 % men var likväl avsevärt högre än åren före 1940—1944. Tillverkningen av briketter ökade endast obetydligt, trots att tillverkning år 1945 återupptogs vid ett verk, som förut varit nedlagt. — Utöver ovan redovisad järnmalmslig framställdes genom flotation ur anrikningsmalm och anrikningsavfall vid tre verk 171 127 ton apatitslig med ett värde av 16 962 794 kr. År 1944 tillverkades 160 847 ton apatitslig med ett värde av 14 953 893 kr. Den framställda apatitsligen har uteslutande levererats för inhemsk förbrukning och använts vid tillverkningen av superfosfat.

Den framställda sligens järnhalt i förhållande till det behandlade rågodsets belyses av följande tabell.

Det bearbetade anrikningsgodsets och sligens järnhalt.

R å g o d s		Därav framställd slig i ton med en järnhalt av i genomsnitt			
Med en järnhalt av i genomsnitt	Ton	50 % in- till 60 %	60 % in- till 70 %	70 % och däröver	Summa
Under 30 procent.....	199 790	—	86 488	—	86 488
Fr. o. m. 30 intill 40 procent.....	1 553 263	94 224	584 473	—	678 697
” ” ” 40 ” 50 ”	721 039	2 473	398 982	1 208	402 663
” ” ” 50 ” 60 ”	435 309	—	263 383	—	263 383
” ” ” 60 ” 70 ”	45 030	—	808	31 358	32 166
Summa 1945	2 954 431	96 697	1 334 134	32 566	1 463 397
” 1944	3 298 057	267 453	1 266 692	44 322	1 578 467

Utbytet av färdig vara, d. v. s. sligkvantiteten i förhållande till mängden behandlat rågods, utgjorde 49.5 %. Motsvarande utbyte utgjorde år 1944 47.9 %.

I nedanstående översikter är den producerade sligen fördelad efter olika fosfor- och svavelhalt, fosforhalten omräknad till 50 % järnhalt.

Järnmalmssligen fosforhalt (omräknad till 50 % järnhalt).

	Under 0·006 %	Fr. o. m. 0·006 % intill 0·04 %	Fr. o. m. 0·04 % intill 0·1 %	Fr. o. m. 0·1 % intill 0·7 %	0·7 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	413 496	389 251	33 586	207 340	419 724	1 463 397

Järnmalmssligen svavelhalt.

	Under 0·01 %	Fr. o. m. 0·01 % intill 0·05 %	0·05 % eller däröver	Summa
Slig i ton ..	413 705	732 534	317 158	1 463 397

En verkställd beräkning angående innehållen järnmängd i den direkt användbara malmen och sligen ger för år 1945 följande resultat.

	Totalkvantitet malm Ton	Innehållen järnmängd Ton	Medelhalt, % 1945	1944
Direkt användbar malm.....	2 466 265	1 503 612	61·0	58·9
Slig.....	1 463 397	931 487	63·7	62·6
Summa 1945	3 929 662	2 435 099	62·0	—
» 1944	7 253 359	4 330 681	—	59·7

Förutom ovan redovisad slig, erhållen genom anrikning av inhemsk järnmalm, har under 1945 vid tvenne kopparverk som biprodukt vid framställning av koppar ur svavelkisbränder, till vilka inhemsk svavelkis till övervägande del utgjort råvara, erhållits s. k. purple-ore, med hänsyn till järnhalt jämförlig med järnmalmsslig (55 à 60 % järn). Ifrågavarande produktion uppgick till 62 447 ton med ett värde av 874 258 kr., medan kvantiteten för år 1944 utgjorde 74 811 ton. Någon tillverkning av briketter eller sinter av purple-ore har under 1945 ej ägt rum.

Om graden av sysselsättning under senare år vid gruvarbete under jord, i dagbrott och vid allt egentligt gruvarbete överhuvud giver följande tabell en föreställning.

Gruvbrytningens fördelning på arbete under jord och i dagbrott.

År	Arbete under jord			Arbete i dagbrott			Allt arbete med malmfångsten		
	Under jord brutet berg och malm	Antal därmed syssel- satta ar- betare	Ton per arbetare	I dagen brutet berg och malm	Antal därmed syssel- satta ar- betare	Ton per arbetare	Totala kvantiteten vunnen malm	Samt- liga arbetare	Ton per arbetare
	Ton			Ton			Ton		
1941....	10 711 474	4 394	2 438	11 201 358	950	11 791	10 527 889	10 252	1 027
1942....	9 932 256	4 055	2 449	9 423 318	889	10 600	9 727 250	9 961	977
1943....	9 281 895	3 701	2 508	9 708 807	684	14 194	10 819 997	9 292	1 164
1944....	8 276 304	3 445	2 402	5 732 084	556	10 310	7 253 359	8 637	840
1945....	5 347 073	2 744	1 949	5 369 593	488	11 003	3 929 662	7 273	540

¹⁾ Om hänsyn även toges till framställningen av apatitslig, utgör totala kvantiteten vunnen malm 4 100 789 ton och antalet ton per arbetare 564.

Under redogörelseåret visar kvantiteten vunnen malm per arbetare minskning med 35·7 % i förhållande till 1944. Arbete under jord företer nedgång med 18·9 %, under det att siffran för arbete i dagbrott är 6·7 % högre än 1944 års siffra.

Samtliga de sifferuppgifter, som i det föregående meddelats, avse produktionen från gruvor. Därjämte ha under år 1945 ur några småländska sjöar erhållits 5 ton sjö- och myrmalm med ett värde av 150 kr.

Omsättningen av direkt användbar malm samt slig, briketter och sinter av järnmalm år 1945.

	Direkt användbar malm	Slig	Sinter	Briketter
	Ton	Ton	Ton	Ton
Lager vid årets början ¹⁾	1 567 179	770 409	20 859	462
Levererat under året				
a) till egna verk	203 649	620 128	1 029 734	15 370
b) för annan inhemsk förbrukning....	404 574	148 085	15 483	109
c) för export	1 210 730	16 806	17 734	—
Lagerjustering	— 8 600	+ 13 404	— 427	—
Lager vid årets slut ¹⁾	2 205 891	1 462 191	15 385	347

Den för 1944 redovisade ökningen av malmlagren fortsatte även under 1945. Sälunda lagrades omkring en fjärdedel av produktionen av direkt användbar malm och nära hälften av sligproduktionen.

Exporten av järnmalm under 1945 uppgick enligt handelsstatistiken till 1 220 806 ton styckemalm och slig med värdet 16 841 270 kr. samt 8 113 ton briketter och sinter med värdet 264 499 kr., medan exporten 1944 utgjorde 4 570 024 ton styckemalm och slig med värdet 96 015 686 kr. samt 28 385 ton briketter och sinter med värdet 960 187 kr.

B. Tackjärn.

Tackjärnsproduktionen minskades med 10·8 % till 761 357 ton men var dock avsevärt högre än under mellankrigsperioden.

Produktionen av tackjärn åren 1861—1945.

Årligen	Ton	Årligen	Ton	År	Ton
1861—1870	236 340	1911—1920	675 261	1941	714 382
1871—1880	347 468	1921—1930	403 196	1942	²⁾ 738 108
1881—1890	437 978	1931—1935	414 329	1943	²⁾ 793 278
1891—1900	494 471	1936—1940	658 445	1944	²⁾ 853 782
1901—1910	547 837	1941—1945	772 181	1945	761 357

Produktionen visade, såsom framgår av omstående tabell, minskning för nästan alla tackjärnssorter. Största minskningen föll på fosfortackjärn, basiskt och surt martintackjärn samt surt bessemertackjärn. För övriga tackjärnssorter voro förändringarna i produktionens storlek av mindre omfattning.

¹⁾ Uppgifterna avse totala lagren vid gruvor, anriknings- och sintringsverk samt i hamnar lagrad malm m. m. från redovisade gruvor och anrikningsverk.

²⁾ I siffrorna för 1942, 1943 och 1944 ingår även den förut endast i noter redovisade tillverkningen av gjutackjärn (fosfortackjärn) vid ett metallframställningsverk.

Produktionen av olika slags tackjärn i ton.

Olika slag av tackjärn samt gjutgods, framställt direkt från masugn	1943	1944	1945
Smidestackjärn	33 821	29 591	30 893
Bessemertackjärn, för sur process	26 373	30 381	15 279
" " basisk "	231 363	218 845	214 776
Martintackjärn, för sur process	172 989	173 146	161 347
" " basisk "	208 975	261 327	241 734
Gjuttackjärn för aducering	15 354	2 128	1 493
" " andra ändamål	92 514	126 289	85 292
därav: hematitackjärn	36 921	37 111	29 249
fosfortackjärn	55 593	89 178	56 043
Gjutgods, framställt direkt från masugn	11 889	12 075	10 543
Summa	¹⁾ 793 278	¹⁾ 853 782	761 357

Lokalt sett minskade tackjärnstillverkningen i Södermanlands och Örebro län samt i mindre grad även i Kopparbergs och Värmlands län. I övriga län höll sig produktionen vid ungefär samma storlek som 1944.

Tackjärnstillverkningen inom olika län.

L ä n	1943		1944		1945	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%
Stockholms län	17 816	2·2	20 888	2·5	20 542	2·7
Uppsala län	10 560	1·3	10 444	1·2	16 266	2·1
Södermanlands län	78 556	9·9	73 647	8·6	31 949	4·2
Östergötlands län	10 569	1·3	11 484	1·3	8 972	1·2
Göteborgs och Bohus län ..	6 577	0·8	7 964	0·9	3 940	0·5
Älvsborgs län	—	—	—	—	1 564	0·2
Värmlands län	66 354	8·4	61 925	7·3	51 582	6·8
Örebro län	104 519	13·2	108 573	12·7	83 543	11·0
Västmanlands län	98 903	12·5	110 661	13·0	111 532	14·7
Kopparbergs län	271 766	34·3	279 261	32·7	263 953	34·7
Gävleborgs län	118 410	14·9	118 092	13·8	112 840	14·8
Västernorrlands län	919	0·1	440	0·1	328	0·0
Norrbottnens län	8 329	1·1	50 403	5·9	54 346	7·1
Hela riket	¹⁾ 793 278	100·0	¹⁾ 853 782	100·0	761 357	100·0

Av samtliga i landet befintliga brukbara masugnar, vilkas antal uppgivits till 67, voro under redogörelseåret 51 st., vilka fördelade sig på 32 verk, påblåsta. Medelblåsningstiden per masugn, 255 dygn, var 7 % lägre än 1944. Medelsiffran för produktionen var i elektriska masugnar ungefär densamma som 1944 men i koksmasugnar något lägre än 1944. I vanliga blästermasugnar med träkol som bränsle ökades dygnsproduktionen med 9·2 %.

¹⁾ Ändrad siffra; se not 2 sid. 15.

Tackjärnstillverkningen per masugn.

År	Antal masugnar i verksamhet	Blåsningstid	Medeltillverkning	Medelblåsningstid	Medeltillverkning per dygn och masugn				
			per masugn	Totalt	Därav för			elektrotackjärn	
					blåstertackjärn framställt med enbart				
		träkol	koks						
		Dygn	Ton	Dygn	Ton	Ton	Ton	Ton	
1941.....	47	12 843	15 099	273	55·25	36·33	136·30	44·76	
1942.....	51	13 446	14 347	264	54·42	35·54	128·26	42·34	
1943.....	53	14 587	14 813	275	53·82	35·05	132·80	43·16	
1944.....	54	14 757	15 638	273	57·23	36·18	158·57	50·37	
1945.....	51	12 991	14 753	255	57·92	39·52	155·10	50·40	

I nedanstående tabell har bl. a. medeltillverkning och medelblåsningstid per masugn beräknats för tackjärnsproduktionen i olika län.

Tackjärnstillverkningen per masugn i olika län.

L ä n	Medeltillverkning			Medelblåsnings-tid			Medeltillverkning per dygn och masugn		
	per masugn								
	Ton			Dygn			Ton		
	1943	1944	1945	1943	1944	1945	1943	1944	1945
Stockholms län	8 908	10 444	10 271	168	167	170	53·02	62·54	60·60
Uppsala län	9 865	4 772	7 814	351	166	234	28·11	28·75	33·39
Södermanlands län	39 278	36 824	15 975	229	218	137	171·52	168·92	116·60
Östergötlands län	10 569	11 484	8 972	335	350	295	31·55	32·81	30·41
Värmlands län	9 479	10 321	7 083	302	324	240	31·42	31·84	29·51
Örebro län	8 040	8 352	6 962	271	278	225	29·69	30·09	30·92
Västmanlands län	14 129	13 833	15 933	289	251	284	48·84	55·06	56·07
Kopparbergs län	30 196	31 029	32 994	292	301	296	103·45	102·93	111·56
Gävleborgs län	13 157	13 121	14 105	293	256	269	44·85	51·32	52·48
Norrbottnens län	4 165	25 202	26 931	92	364	364	45·51	69·23	73·99
Hela riket	14 813	15 638	14 753	275	273	255	53·82	57·23	57·92

I efterföljande tabell är det framställda tackjärnet fördelat efter olika tillverkningsmetoder. Tillverkningen minskade av så gott som alla tackjärnsorter, varvid den största minskningen föll på tackjärn i vanlig masugn, framställt med träkol och koks, kokstäckjärn i vanlig masugn och elektrotackjärn, framställt med koks och koksstybb i blandning. För elektrotackjärn, framställt med träkol och koks i blandning var tillverkningen år 1945 något större än 1944. Under år 1945 förekom även tillverkning av 2 000 ton tackjärn i martinugn.

Tackjärnsproduktionen med fördelning på olika framställningssätt.

	1943			1944			1945		
	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton	Antal an-vända ugnar	Blås-nings-(drift-)tid Dygn	Tillverk-ning Ton
Vanlig masugn	42	11 631	653 132	43	11 151	662 849	40	9 581	580 550
därav med enbart träkol..	31	8 868	310 859	¹⁾ 32	8 196	296 557	34	7 834	309 587
» » träkol och ved-bränsle i blandning ..	1	237	6 878	2	550	16 204	—	—	—
därav med enbart koks ..	²⁾ 10	2 526	335 445	7	1 958	310 482	6	1 747	270 963
» » träkol och koks i blandning	—	—	—	³⁾ 2	447	39 606	—	—	—
Elektrisk masugn ⁴⁾	11	3 056	131 905	11	3 606	181 629	11	3 410	171 853
därav med enbart träkol ..	6	1 916	64 716	6	1 924	67 657	⁵⁾ 7	1 870	66 086
» » koks och koksstybb i blandning ..	4	855	50 039	4	1 386	95 443	3	1 173	79 912
» » träkol och koks i blandning	1	285	17 150	1	296	18 529	1	367	25 855
Annan elektrisk ugn än masugn	3	649	7 272	3	762	8 864	5	583	⁶⁾ 6 626
Andra framställningsmetoder	—	—	919	—	—	440	—	—	⁷⁾ 2 328
Summa	56	15 336	793 278	57	15 519	853 782	56	13 574	761 357

Under redogörelseåret producerades kokstäckjärn i Stockholms, Södermanlands, Västmanlands och Kopparbergs län, elektrotäckjärn förutom i sistnämnda län även i Värmlands, Örebro, Uppsala och Gävleborgs samt Norrbottens län. Elektrotäckjärn i annan elektrisk ugn än masugn framställdes i Uppsala län, Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs och Norrbottens län.

Värdet av redogörelseårets totala tackjärnsproduktion har uppgivits till 145 975 716 kr. eller i genomsnitt 191·7 kr. per ton, vilket betyder en ökning med 1·7 kr. per ton i förhållande till 1944. För den till avsalu avsedda delen av tackjärnsproduktionen redovisas ett värde av 222·4 kr. per ton mot 218·3 kr. per ton år 1944.

Slutligen meddelas även en tabell för att belysa, huru stor del av det tillverkade tackjärnet som varit avsedd för direkt försäljning genom export eller inom landet med fördelning på olika län.

Av 1945 års totala tackjärnsproduktion ha 37·9 % angivits vara avsedda till direkt försäljning mot 37·4 % år 1944. Av avsalutillverkningen av tackjärn voro endast 1·5 % avsedda för export. Exporten av tackjärn uppgick enligt handelsstatistiken till 4 324 ton år 1945 mot 10 284 ton år 1944. Importen, som år 1944 utgjorde 20 418 ton, sjönk under redogörelseåret till 17 431 ton.

¹⁾ En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med enbart koks.

²⁾ En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med enbart träkol.

³⁾ Dessa båda masugnar ha även använts för tackjärnsframställning med enbart koks.

⁴⁾ Till elektriska masugnar räknas även s. k. spigerverksugnar.

⁵⁾ En av dessa masugnar har även använts för tackjärnsframställning med träkol och koks i blandning.

⁶⁾ Med träkol och koks, koks och koksstybb eller ribbved.

⁷⁾ Framställt i martinugn och som biprodukt vid metallframställning.

Tackjärnets värde och avsättning med fördelning på olika län.

L ä n	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
Stockholms län	20 542	4 007 084	—	20 410	3 973 775
Uppsala län	16 266	3 681 950	—	15 960	3 614 324
Södermanlands län	31 949	6 132 426	120	31 062	5 894 677
Östergötlands län	8 972	2 253 497	—	171	42 950
Göteborgs och Bohus län ..	3 940	1 044 100	—	1 418	375 777
Älvsborgs län	1 564	289 684	—	1 564	289 684
Värmlands län	51 582	10 301 238	1 270	8 885	2 496 802
Örebro län	83 543	21 253 214	2 062	65 824	17 793 465
Västmanlands län	111 532	23 594 433	759	72 715	16 410 669
Kopparbergs län	263 953	37 681 945	118	11 511	2 771 265
Gävleborgs län	112 840	25 436 377	80	4 442	1 053 225
Västernorrlands län.....	328	49 911	—	328	49 911
Norrbottens län	54 346	10 249 857	—	49 511	9 339 745
Hela riket 1945	761 357	145 975 716	4 409	283 801	64 106 269
» » 1944	853 782	162 220 083	11 923	307 897	69 759 870

C. Ferrolegeringar och järnsvamp.

Produktionen av ferrolegeringar sjönk under år 1945 med 30,3 % i förhållande till föregående år och var endast hälften så stor som 1939 års produktion.

Produktionen av ferrolegeringar i ton.

Olika slag av ferrolegeringar	1941	1942	1943	1944	1945
Aluminiumjärn	—	6	—	—	—
Fosforjärn	80	13	56	55	44
Kiseljärn	12 058	12 358	13 862	14 272	7 474
Kiselkalcium	38	—	—	—	—
Kiselkalciummanganjärn	—	—	—	—	26
Kiselkrom	1 273	—	—	805	241
Kiselmanganjärn	3 411	8 745	6 021	4 862	4 540
Kiselmetall	2 363	2 589	5 271	999	170
Kromjärn	11 067	5 205	5 975	6 364	7 775
Krommanganjärn	49	149	90	140	96
Krommetall	13	2	—	2	1
Manganjärn	3 451	1 477	2 275	1 927	2 736
Manganmetall	—	—	6	—	—
Molybdenjärn	208	152	91	26	181
Spegeljärn	525	2 087	4 488	4 686	295
Svaveljärn	—	—	—	—	26
Titanjärn	95	70	45	54	39
Titanaluminiumjärn	—	—	—	—	—
Vanadinjärn	7	54	111	95	10
Volframjärn	450	175	200	150	348
Summa	35 088	33 082	38 491	34 437	24 002

Beträffande kromjärn, kisel-manganjärn och kiselkrom bör observeras, att endast handelsfärdig, slutraffinerad produkt ingår i de redovisade siffrorna. I omstående tablå har även legosmältning av ferrolegeringar medräknats (jfr noter till tab. 3). — Vid ett ferrolegeringsverk har även framställts 40 ton natrium-kromat med ett värde av 105 000 kr. samt 10 ton kalciummolybdat med ett värde av 46 000 kr.

Redogörelseårets produktion av ferrolegeringar härrör från sammanlagt 51 ugnar. Av de redovisade ugnarna kommo 32 med uteslutande tillverkning av ferrolegeringar och 11 med huvudsaklig tillverkning av ferrolegeringar på 9 verk. Den sammanlagda drifttiden vid dessa utgjorde 6 589 dygn, och vid de ugnar, som huvudsakligen användes för framställning av andra produkter, var drifttiden för framställning av ferrolegeringar 326 dygn.

Tillverkningen av järnsvamp under 1945 uppgick till 26 357 ton med ett värde av 4 937 310 kr., av vilka 186 ton ha angivits vara avsedda för export och 20 571 ton för försäljning inom landet. Vid den ena av de två använda ugnarna framställdes under 350 dygn 20 757 ton och vid den andra under 272 dygn 5 600 ton. Under 1944 framställdes i 2 ugnar 24 453 ton järnsvamp med värdet 5 030 413 kr.

D. Smidbara mellanprodukter.

Tillverkningen av vällmetall, som 1944 uppgick till 2 271 ton, steg under år 1945 till 2 839 ton. Av sammanställningen å sid. 21 framgår, att under året något mer än en tredjedel av de befintliga, brukbara hårdarna varit i användning.

Produktionen av smältstycken och råskenor.

År	Lancashiremetod	Andra hårdmetoder		Summa smältstycken och råskenor	
	Ton	Ton		Ton	Värde i kr.
1941	9 077	119		9 196	3 569 339
1942	10 139	27		10 166	4 753 471
1943	7 149	—		7 149	3 591 997
1944	2 169	102		2 271	1 082 912
1945	2 782	57		2 839	1 436 420

Götmellanproduktions, som 1942 nådde sin hittills högsta nivå med 1 228 017 ton utgjorde 1945 1 203 447 ton, innebärande en ökning med 0·5 % jämfört med år 1944. Tillverkningen av elektrostaål, som under senare tid befunnit sig i ett ständigt stigande, ökade ytterligare. Ökning av tillverkningen redovisades även för bessemergötmellan, under det att minskning förelåg för martingötmellan tredje året i följd.

Produktionen av götmellan.

År	Bessemergötmetall		Martingötmetall		Degelstålgötmetall		Elektrostålgötmetall		Summa götmetall	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	Värde i kr.
1941.....	103 299	9·0	714 814	61·8	348 0·0	337 936	29·2	1 156 397	293 992 827	
1942.....	122 485	10·0	760 997	62·0	449 0·0	344 086	28·0	1 228 017	330 281 890	
1943.....	117 043	9·7	749 398	61·7	270 0·0	347 286	28·6	1 213 997	340 327 050	
1944.....	115 676	9·7	731 592	61·1	82 0·0	350 088	29·2	1 197 438	333 807 708	
1945.....	129 029	10·7	713 347	59·3	— —	361 071	30·0	1 203 447	334 844 682	

Av följande tvenne tabeller belyses dels framställningen av bessemer- och martingöt jämte skrotat gjutgods allt efter användningen av sur eller basisk infodring, dels fördelningen av sur och basisk martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods å kvalitetsprodukt och ordinär produkt (jfr anm. till tab. 4).

Fördelning av bessemer- och martingötmotellen efter olika infodringsmetoder.

Tillverkningar	1943		1944		1945	
	Sur	Basisk	Sur	Basisk	Sur	Basisk
	T o n					
Bessemergöt	12 847	104 196	9 304	106 372	18 241	110 788
Martingöt	182 199	561 761	163 964	562 162	175 953	532 035
Martingjutgods, skrotat	1 224	4 214	1 169	4 297	1 634	3 725
Summa	196 270	670 171	174 437	672 831	195 828	646 548
	866 441		847 268		842 376	

Fördelning av martingöt samt elektrostål jämte skrotat gjutgods efter kvalitet.

Tillverkningar	1943		1944		1945	
	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt	Kvalitets- produkt	Ordinär produkt
	T o n					
Martingöt, sur	173 835	8 364	157 263	6 701	150 994	24 959
Martingjutgods, skrotat, surt....	1 205	19	1 169	—	1 634	—
Martingöt, basisk	83 246	478 515	64 300	497 862	69 111	462 924
Martingjutgods, skrotat, basiskt..	1 420	2 794	137	4 160	112	3 613
Elektrostålgöt	203 943	128 067	161 407	174 474	173 638	173 610
Elektrostålgjutgods	7 785	7 491	7 278	6 929	8 374	5 449

Vällmetall framställdes under 1945 vid sammanlagt 7 verk, götmetall vid 36. Följande sammanställning visar, i vilken omfattning befintliga härdar och ugnar utnyttjats under samma år.

	Använda	Sammanlagd drifftid Dygn	Ej använda men bruk- bara	Använda i % av samtliga redovisade
<i>Härdar för framställning av vällmetall:</i>				
Lanchashirehärdar	24	384	34	41
Vallonhärdar	1	30	9	10
Summa härdar	25	414	43	51

<i>Ugnar för framställning av götmetall:</i>	Använda	Sammanlagd drifttid Dygn	Ej använda men brukbara	Använda i % av samtliga redovisade
Bessemerugnar: sura	6	639	3	67
basiska	5	334	—	100
Martinugnar: sura	18	4 293	4	82
basiska	40	8 515	2	95
Degelstålsugnar	—	—	4	—
Elektriska ugnar: ljusbåge-	39	7 677	4	91
induktions-	24	2 484	—	100
Summa ugnar	132	23 942	17	89

Tablån visar, att medan i genomsnitt omkring 89 % av alla befintliga ugnar för götmetallproduktion begagnats under åtminstone någon del av redogörelseåret, låg motsvarande siffra för färskningshårdarna vid 37 %; redovisningen på denna sistnämnda punkt lider troligen av en viss ofullständighet med avseende på ej använda men brukbara hårdar.

E. Smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

I tab. 5 redovisas produktionen år 1945 av stångjärn och -stål samt vissa andra smidda och pressade samt varmvalsade produkter, som, oberäknat i vissa fall omvällningar, framställts av förut ej välda ämnen. I likhet med föregående år har ej i tabellen medtagits värdet av manufakturvaror (inkl. kallvalsade produkter) och mekaniska verkstadsprodukter, vilka blivit för avsalu framställda vid de i denna berättelse redovisade järnverken. Ifrågavarande värdeposter äro emellertid upptagna i texttabellen å sid. 24. Närmare specifikation av nämnda huvudslag av tillverkningar återfinnes i berättelsen om industri.

Som tillverkningarna av ämnesjärn och även i viss utsträckning andra av de redovisade produkterna, i den mån desamma ej som sådana exporteras eller gå till försäljning inom landet, ytterligare omvalsas till högre förädlade tillverkningar av smidesjärn och stål, hava i tab. 5 för undvikande av dubbelräkningar endast upptagits slutsummor för exporterat eller inom riket försålt smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål men ej för hela tillverkningen därav. Ej heller ha summor angivits för varmvalsade ämnen av götmetall, enär en del av de redovisade billetsen vidare utvalsats till platinor och sålunda finnas redovisade under båda dessa rubriker. Denna åtgärd utesluter ej, att i slutsumman för inom landet försålda tillverkningar gömma sig vissa dubbelräkningar, ty ett från ett verk till ett annat sålt parti kan av det senare verket hava ytterligare utvalsats. I vilken utsträckning dubbelräkningar av antydd art förekomma, låter sig emellertid ej utreda på grundval av den årliga produktionsstatistikens material.

Beträffande siffrorna i tabellen å motstående sida är att märka, att åtskillnad ej göres mellan varm- och kallvalsade rör i statistiken för ett större verk, varför en del rör av senare slaget ingår i redovisningen såsom varmvalsade.

Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål.

Varuslag	1943			1944			1945		
	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.	Totala kvantiteten	Därav för export	Värde å tillverkningarna 1 000 kr.
	Ton	%		Ton	%		Ton	%	
Varmvalsat järn av vällmetall ¹⁾	6 159	64·8	3 724	3 268	43·4	1 671	3 056	37·9	1 719
Smitt järn och stål av götmetall ¹⁾ . .	25 468	12·0	37 541	24 268	3·3	32 369	20 754	5·4	27 411
Varmvalsat järn och stål av götmetall:									
Billets (inkl. massiva tubämnerna) och platinor, för avsalu	64 154	13·2	25 237	52 855	8·2	20 405	68 860	2·4	28 073
Stångjärn och -stål (exkl. stångjärnsavhugg)	244 444	11·6	126 003	261 924	7·6	128 230	260 291	6·6	122 964
Ihåligt borrarstål	2 015	51·5	2 043	1 600	44·2	1 546	1 725	52·9	1 608
Balkar	15 944	0·1	5 400	11 839	—	4 051	13 463	15·3	4 731
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	41 447	3·4	17 244	50 251	1·4	21 526	54 377	11·9	23 058
Järnvägsskenor m. m.	27 763	—	8 829	28 842	—	9 201	23 513	—	7 642
Skarvjärn och bottenplåtar	6 644	—	2 411	6 328	—	2 152	4 693	—	1 554
Axlar	2 044	18·3	1 257	1 737	2·3	989	2 265	12·4	1 306
Bandjärn och bandstål m. m.	56 402	9·3	31 928	47 667	8·5	26 432	63 352	6·7	31 632
Valstråd	124 653	9·6	54 686	122 164	8·6	51 649	123 676	11·5	52 257
Grov- och mediumplåt	94 400	1·3	45 005	91 973	1·9	43 721	96 464	11·1	44 702
Tunnplåt	96 848	2·3	58 323	104 724	2·0	66 226	100 928	4·6	64 319
Rör (inkl. ihåliga tubämnerna)	70 036	26·4	69 063	64 242	26·6	56 664	52 333	11·5	43 056
Stångjärnsavhugg och skrot	329 905	0·0	40 270	317 632	0·0	36 192	323 688	0·0	42 266

Tabellen utvisar, att flertalet tillverkningar redovisas med högre kvantiteter än år 1944. Ökning föreligger således bl. a. för billets och platinor för avsalu med 30·3 %, ihåligt borrarstål med 7·8 %, balkar med 13·7 %, vinkeljärn med 8·2 %, axlar med 30·4 % samt bandjärn och bandstål med 32·9 %. Minskning av tillverkningen redovisas för varmvalsat järn av vällmetall med 6·5 %, smitt järn och stål av götmetall med 14·5 %, järnvägsskenor med 18·5 %, skarvjärn och bottenplåtar med 25·8 % samt rör med 18·5 %. Tillverkningen av smitt järn av vällmetall var helt nedlagd även under 1945. Sammanlagda kvantiteten vid järnverken producerat för direkt försäljning avsett smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål (stångjärnsavhugg och annat skrot ej inräknat) uppgick 1945 till 753 450 ton, medan kvantiteten år 1944 var 775 328 ton. Av de till

¹⁾ Av ämnerna ha endast medräknats för avsalu avsedda ämnerna.

avsalu redovisade smidda och pressade samt varmvalsade produkterna ha 9·4 % år 1945 mot 8·2 % år 1944 uppgivits vara avsedda för export.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt gjutgods, manufakturvaror och mekaniska verkstadsprodukter framgår av följande sammanställning.

Värdet av järnverkens avsaluproduktion av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål m. m.

	1943	1944	1945
	Kronor	Kronor	Kronor
Varmvalsat järn av vällmetall	3 705 247	1 551 112	1 537 692
Smitt järn och stål av götmetall	31 256 025	25 030 045	21 718 832
Varmvalsat järn och stål av götmetall.....	392 656 543	382 270 753	352 836 600
Därav: Ämnen	25 237 008	20 404 838	28 073 359
Grov- och mediumjärn.....	143 097 592	150 387 655	143 330 310
Finjärn	71 481 682	64 905 826	61 333 674
Plåt	88 435 350	93 539 752	90 603 863
Rör (inkl. ihålliga tubämnerna)	64 404 911	53 032 682	29 495 394
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	427 617 815	408 851 910	376 093 124
Manufakturvaror och verkstadsprodukter:			
Tackjärns- och metallgjutgods	10 928 546	10 908 642	14 207 597
Manufakturvaror av järn och stål.....	163 716 063	119 134 354	136 043 501
Maskingods och övriga verkstadsarbeten	148 162 325	158 161 358	117 081 278
Summa manufaktur och verkstadsprodukter	322 806 934	288 204 354	267 332 376

Totala redovisade värdet av järnverkens för avsalu avsedda tillverkningar av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål, järn- och stålmanufaktur samt mekaniska verkstadsprodukter uppgick följaktligen för redogörelseåret till 643·4 milj. kr. mot 697·1 milj. 1944, i vilka värdesiffror värdet av den relativt obetydliga avsalupost vid tillverkningen fallet skrot för omsmältning, som redovisas i tab. 5, ej ingår. Såsom framgår av tablån, sjönk försäljningsvärdet beträffande såväl egentliga valsverksprodukter (inkl. smide) som järnverkens tillverkning av verkstadsprodukter.

F. Andra malmer än järnmalm.

Den totala brytningen av s. k. ädlare malmer uppgick, såsom framgår av tab. 6 i tabellavdelningen, under år 1945 till 65 408 ton direkt användbar malm av olika slag med ett sammanlagt värde av 3 259 287 kr. jämte 1 568 767 ton för anrikning avsedd produkt. Vid 21 anrikningsverk, varav två även användes för järnmalmsanrikning, behandlades under redogörelseåret 1 665 989 ton rågods (varav en del utgjorde avfall efter järnmalmsanrikning) med ett värde i den framställda sligen av 35 500 276 kr. Verken voro för anrikning av enbart annan malm än järnmalm i gång sammanlagt 110 215 timmar.

Under senare år har ifrågavarande malmfångst fördelat sig på de olika produkterna på sätt som framgår av sammanställningen å motsstående sida.

Brytningskvantiteten för guldalm sjönk med 19·9 %. Av tablån sid. 25 över metallinnehållet i malmerna framgår, att guldquantiteten i de brutna malmerna var 24·0 % lägre än 1944. Brytningen av såväl koppar- och manganmalm som svavelkis redovisades för 1945, liksom 1944, med lägre siffror än året förut. Minskning av brytningen förelåg även för nickelmalm och i mindre grad för zinkmalm. Beträffande silver- och blymalm samt andalusit och volfram-malm voro 1945 års produktionssiffror högre än föregående år.

Produktionen av andra malmer än järnmalm i ton.

	1941	1942	1943	1944	1945
Guldmalm	188 448	211 525	180 042	133 968	107 302
Silver- och blymalm	15 828	14 058	15 882	22 100	26 718
Blykopparslig	—	—	373	—	—
Kopparmalm	33 319	54 986	60 230	58 290	50 846
Manganmalm	13 928	24 242	26 703	24 276	18 036
Zinkmalm	61 381	60 988	59 649	59 886	58 673
Volframalm	303	379	386	476	572
Krommalm	—	80	224	127	—
Molybdenmalm	—	—	27	43	7
Svavelkis	226 847	302 276	325 023	317 455	261 984
Grafitmalm	205	174	171	—	802
Magnetkis	60	435	96	—	—
Nickelmalm	4 991	19 728	29 725	31 572	17 577
Andalusit	7 169	9 092	8 660	7 816	10 449

Fördelningen av 1945 års fångst på direkt användbar malm och slig jämte malmernas värde visas av sammanställningen nedan.

	Direkt användbar malm		Slig		Summa användbar malm	
	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.	Ton	Värde i kr.
Guldmalm	21 206	830 000	86 096	3 700 000	107 302	4 530 000
Silver- och blymalm	45	1 674	26 673	7 941 312	26 718	7 942 986
Kopparmalm	—	—	50 846	9 064 508	50 846	9 064 508
Manganmalm	15 314	1 120 569	¹⁾ 2 722	189 747	18 036	1 310 316
Zinkmalm	—	—	58 673	6 909 982	58 673	6 909 982
Volframalm	77	189 814	495	2 565 029	572	2 754 843
Molybdenmalm	—	—	7	67 420	7	67 420
Svavelkis	—	—	261 984	5 034 378	261 984	5 034 378
Grafitmalm	740	37 230	62	27 900	802	65 130
Nickelmalm	17 577	800 000	—	—	17 577	800 000
Andalusit	10 449	280 000	—	—	10 449	280 000

En i likhet med föregående år gjord reduktion av de ofta mycket olikvärdiga malmerna till innehållen ren metall har givit till resultat nedanstående kvantiteter.

	Guld kg	Silver kg	Bly ton	Koppar ton	Mangan ton	Zink ton	Volfram ton
I direkt användbar malm	526	1 381	6	475	4 342	—	33
» slig	2 136	33 927	20 091	14 451	596	33 600	215
Summa 1945	2 662	35 308	20 097	14 926	4 938	33 600	248
» 1944	3 501	40 195	16 151	16 121	5 649	32 909	201
	Krom ton	Molybden ton	Svavel ton	Grafit ton	Nickel ton	Aluminium ton	
I direkt användbar malm ..	—	—	—	166	390	2 957	
» slig	—	3	131 096	50	—	—	
Summa 1945	—	3	131 096	216	390	2 957	
» 1944	24	20	157 458	—	698	2 105	

I denna tablå har av svavel endast medräknats det, som ingår i såsom svavelkis redovisade malmer. I övriga malmer redovisas ett svavelinnehåll av 25 248 ton. Utom i tablåen nämnda metaller innehöllo här avsedda malmer och sliger även 2 491 ton järn. Framför allt må dock erinras om att jämte de malmer, vilka här betecknats såsom manganmalmer (med tillsammans 4 938 ton ren mangan), flerstädes i mellansvenska bergslagen brytas järnmalmer med stundom betydande manganhalt. Produktionen av dylika malmer uppgick under 1945 enligt tab. 1 och 2 a, i vilka manganhalterna för malmer och sliger med en uppgiven halt av i regel minst 1 % redovisats, till 233 019 ton direkt

¹⁾ Därav 1 928 ton mangankalk med ett värde av 16 070 kr.

användbar malm och 76 911 ton slig, tillsammans innehållande 12 166 ton ren mangan. Sammanlagt skulle alltså manganinnehållet i olika slags malmer under redogörelseåret ha utgjort 17 104 ton.

Lagren av andra malmer än järnmalm ha under år 1945 undergått relativt obetydliga förändringar. Beträffande zinkmalm föreligger dock viss ökning av lagren samtidigt som minskning har inträtt för bl. a. blymalm.

Viktigast som exportvara av hithörande malmer är zinkmalm, varav under år 1945 utfördes 50 688 ton med ett värde av 5 892 661 kr. mot 43 044 ton året förut. Utförseln av svavelkis ökade mycket starkt och utgjorde 49 471 ton med värdet 1 484 130 kr. mot 10 003 ton år 1944. Den under närmast föregående år obetydliga exporten av silver- och blymalm (198 ton) steg 1945 till 14 444 ton med värdet 3 664 638 kr.

G. Andra metaller än järn samt diverse närstående bergverksprodukter.

De i följande sammanställning redovisade kvantiteterna ädlare metaller utgöra tillverkningen vid de i denna berättelse under rubriken andra metallframställningsverk o. d. inräknade företagen. Angående den totala tillverkningen oavsett tillverkningsställe och utgångsmaterial hänvisas till industriberättelsen.

Den framställda guldquantiteten var 40 % lägre än 1944 års siffra. Anmärkas bör, att endast den guldquantitet, som under året slutraffinerats, medtages i statistiken för respektive år. Silverproduktionen var 22,9 % lägre än föregående år. Kopparproduktionen ökade avsevärt under år 1945, varvid omkring en tredjedel av produktionen framställdes av utländskt råmaterial. Produktionen av såväl aluminium som nickel sjönk 1945, under det att framställningen av bly undergick en avsevärd ökning. Som synes av tablån här nedan var endast en mindre del av råmaterialet till aluminiumframställningen av utländskt ursprung.

Vid elektrokemiska industriföretag framställdes år 1945 även 38 ton fosforkoppar med ett värde av 99 534 kr. samt 2 ton fosforkalcium med ett värde av 9 073 kr.

Tillverkningen vid bergverken av andra metaller¹⁾ m. m. än järn.

Tillverkningar	1944	1 9 4 5				
	Hela tillverkningen	Hela tillverkningen		Därav ur		
				inhemskt skrot	utländskt råmaterial	
	Kilogram	Kilogram	Kronor		skrot	annat
Guld	3 876	2 327	10 797 000	2	—	176
Silver	32 613	25 133	2 132 000	341	—	1 586
Koppar: elektrolyt-	15 857 860	18 932 000	28 991 000	876 920	—	6 163 460
hytt-(anod-) ..	347 494	465 021	771 935	271 883	—	—
Cementkoppar, för avsalu	164 833	123 326	131 159	—	—	—
Aluminium och aluminiumlegeringar	3 836 053	3 460 835	8 178 660	224 926	—	462 300
Kryolit, syntetisk	79 050	156 050	194 179	—	—	²⁾ —
Kobolt	—	9 307	353 666	—	—	—
Koboltskärsten	781 000	—	—	—	—	—
Kviksilver	737	50	1 200	—	—	—
Bly: verkbley	2 172 000	1 893 799	1 289 874	1 300 000	—	—
raffinadbly	8 381 459	11 906 998	39 566 230	—	—	—
legerat bly	365 000	—	—	—	—	—
Zink	1 789 812	2 928 701	3 440 763	—	—	—
Nickel	713 391	494 477	6 432 000	—	—	—
Antimon	—	2 683	8 700	2 560	—	—

¹⁾ Angående framställningen av svavel, se sid. 28. — ²⁾ Av kryoliten är en del framställd ur utländskt råmaterial. — ³⁾ Därav 246 950 kr. ersättning för legosmältning av 873 000 kg bly.

H. Stenkol, eldfast lera och klinkerlera.

Stenkolsproduktionen uppnådde under 1945 en kvantitet av 615 336 ton, vilket innebär ökning med 7·9 % i förhållande till 1944. Ökningen faller på de lägsta kolkvaliteterna, under det att den högsta uppvisar fortsatt minskning av brytningen.

Produktionen av eldfast lera, som under de närmast föregående åren varit relativt låg, minskade ytterligare och var 21·7 % lägre än 1939 års siffra. För klinkerlera steg produktionen med 27·2 %.

Produktionen av stenkol och leror i ton.

Å r	Stenkol	Därav			Eldfast lera	Klinkerlera
	Totala kvantiteten	A-kol	B-kol	C-kol		
1941.....	556 690	371 031	73 377	112 282	83 619	20 454
1942.....	582 282	412 341	70 381	99 560	113 615	37 008
1943.....	557 513	371 174	67 046	119 293	126 431	32 766
1944.....	570 236	321 398	112 316	136 522	128 700	27 084
1945.....	615 336	308 651	138 282	168 403	108 852	34 455

Stenkolsproduktionen redovisas ovan fördelad på tre olika kvaliteter: A-kol med ett effektivt värmevärde av 4 800—5 600 värmeenheter och med askhalt till och med 13 %, B-kol med 3 900—4 600 värmeenheter och med askhalt från 14 till och med 35 % samt C-kol med omkring 2 700 värmeenheter och med askhalt från 36 till och med 55 %.

Genomsnittliga brytningen av berg, stenkol och lera per arbetare utgjorde 1945 enligt sammanställningen nedan 779 ton mot 834 ton 1944 och 725 ton 1943.

År	Brytningsmängd berg, stenkol och lera Ton	Antal arbetare	Ton per arbetare
1944	917 893	1 100	834
1945	957 113	1 228	779

Den totala brytningsmängden är likväl större än vad ovanstående siffror utvisa, enär även betydande, merendels obestämbara, kvantiteter sandsten och skiffer brytas men kvarlämnas som fyllning i gruvorna.

I. Oarbetad sten och stenarbeten.

Stenindustriens totala produktvärde ökade år 1945 med 6·2 %. Arbetarantalet ökade med 4·1 %, under det att antalet arbetstimmar ökade med 5·3 %. Gatstensproduktionen steg från 137 323 till 152 777 ton eller med 11·3 %. Därvid ökade tillverkningen av smågatsten med 82 %, under det att storgatstenproduktionen minskade med 42 %. Exporten av gatsten uppgick till 7 330 ton mot 4 841 ton år 1944 och 5 475 ton år 1943. Kantstensproduktionen ökade under året med 33·3 %. Tillverkningen av byggnadssten steg med 42·8 %, varvid den största ökningen föll på mera bearbetad sten. Totala makadamtillverkningen ökade med 13·4 %. Brytningen av blocksten av vanliga (röda och grå) graniter sjönk med 47·8 % och av svarta och gröna graniter med 24·0 %. Totala blockstensexporten steg från 2 181 ton år 1944 till 3 301 ton år 1945. Värdesiffran för arbeten av kalksten var 39·5 % högre än 1944 och för marmorarbeten 14·6 % högre än föregående års siffra. Avsaluproduktionen av omalen fältspat minskade med 34·2 % och av omalen kvarts med 50·8 %.

Vid kalkbruken har under år 1945, vad den osläkta kalken beträffar, produktionen ökat med 4·8 % till 568 486 ton, varvid ökningen är något större för den kontinuerligt brända kalken än för den periodiskt brända. Bränd dolomit uppvisar en ökning med 11·7 %. Under året levererad jordbrukskalk har redovisats med 241 011 ton kalk, 2 445 ton mjölkalk, 110 825 ton kalkstensmjöl samt 2 928 ton kalkmärgel; motsvarande siffror år 1944 voro resp. 249 270, 2 080, 107 595 och 1 154 ton. Förutom den ovannämnda kalken, framställd vid de egentliga kalkbruken, brännes för industriens eget behov kalk vid en del sulfatmasse- och karbidfabriker, kopparverk samt sockerbruk. Produktions-siffrorna från dessa — 171 797 ton mot 146 966 ton år 1944 — ha i not 2 till tab. 7 närmare specificerats.

Antalet ugnar, som 1945 användes vid kalkbränningen, framgår av nedanstående tablå.

Ugnar använda för bränning av kalk, dolomit och kiselgur år 1945.

	Periodisk bränning		Kontinuerlig bränning					
	Kalk- fyrar och jord- ugnar	Fält- ugnar	Schaktugnar		Ringugnar		Rote- rande bränn- ugnar	Andra ugnar
			gas- eldade	andra	gas- eldade	andra		
För kalkbränning	10	424	78	49	—	4	2	—
därav vid kalkbruk	10	424	51	23	—	4	1	—
sulfatmassefabriker	—	—	18	4	—	—	1	—
karbidfabriker och kop- parverk	—	—	9	—	—	—	—	—
sockerbruk	—	—	—	22	—	—	—	—
För dolomitbränning	—	—	—	7	—	—	—	—
För bränning av kiselgur	—	—	—	1	—	—	1	3
Summa	10	424	78	57	—	4	3	3

Vid framställning av olja ur alunskiffer användes 1 418 045 ton alunskiffer, varvid ur denna alunskiffer samt från en elektrisk anläggning för oljeutvinning »in situ» följande produkter erhöles:

	Ton	Värde kr.		Ton	Värde kr
Bensin	22 105	13 959 000	Emulsion och beck	2 736	1 622 000
Fotogen	4 377	2 509 000	Ammoniumsulfat	1 045	235 000
Motorbrännolja	2 377	789 000			
Pannbrännolja	51 568	10 642 000		1 000 m ³	
Smörjoljor	63	42 000	Gas	1 567	120 000
Svavel	24 681	4 963 000			

Till den årliga bergverksstatistiken insamlas jämväl uppgifter rörande den totala brytningskvantiteten av vissa bergarter, men dessa data publiceras fr. o. m. 1928 års berättelse icke i tabellavdelningen. För redogörelseåret äro dessa totala brytningsmängder följande:

Alunskiffer	ton	1 779 385	Kiselgur	ton	8 660
därav till bränsle	"	359 724	Krita	"	23 767
Kalksten	"	3 248 776	Kvartsit	"	264 396
därav kalkmärgel för cement- tillverkning	"	164 872	Lerskiffer	"	4 918
foderkalk	"	8 697	Sandsten	"	42 033

Stenbrottens och stenhuggeriernas avsaluproduktion länsvis framgår av tabellen å sid. 29.

Stenindustrins och kalkbrukens avsaluproduktion länsvis.

L ä n	Granit och gnejs			Svarta och gröna graniter		Sandsten, kvartsit och flinta	
	Blocksten o. krossad sten	Gatsten	Andra arbeten	Blocksten och krossad sten	Arbetad sten	Råsten, krossad o. malen sten	Arbetad sten, alla slag
	Ton	Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor
Stockholms stad	—	—	80 706	—	4 100	—	—
Stockholms län	39 720	220	250 960	—	46 873	—	—
Uppsala län	—	—	49 945	—	—	—	—
Södermanlands län	—	28	95 322	—	4 000	—	—
Östergötlands län	95	490	106 953	—	35 372	19 410	22 074
Jönköpings län	32 253	130	131 966	92 382	353 713	91 500	—
Kronobergs län	—	—	142 945	2 153	1 074 683	—	—
Kalmar län	810	3 172	1 204 761	1 499	2 097 217	—	14 691
Gotlands län	—	—	—	—	—	—	278 920
Blekinge län	3 919	4 584	375 428	5 354	477 226	—	—
Kristianstads län	173 004	3 236	333 012	4 392	460 602	2 555	19 428
Malmöhus län	403 091	—	325 515	34 582	89 981	152 055	21 900
Hallands län	70 522	1 450	396 096	—	7 103	—	—
Göteborgs och Bohus län ..	212 196	137 574	2 551 853	—	227 400	—	—
Älvsborgs län	48 985	120	416 172	—	45 235	13 422	—
Skaraborgs län	627	295	397 999	—	148 729	15 136	787
Värmlands län	1 112	786	205 302	—	20 469	—	—
Örebro län	—	—	97 409	—	12 976	2 325	—
Västmanlands län	—	—	63 150	—	—	—	—
Kopparbergs län	9 955	302	187 942	—	8 500	449	13 966
Gävleborgs län	—	—	104 590	—	5 872	50	13 885
Västernorrlands län	18	211	97 074	—	—	—	—
Jämtlands län	—	—	10 450	—	—	5 073	—
Västerbottens län	2 560	44	21 600	—	4 035	—	—
Norrbottnens län	—	135	35 906	—	1 728	55	125
Hela riket 1945	998 867	152 777	7 683 056	140 362	5 125 814	302 030	385 776
» » 1944	875 498	137 323	6 402 649	145 533	4 912 715	288 510	277 855

L ä n	Fältspat	Kvarts	Kalksten, dolomit och marmor			Osläckt och släckt kalk	För jordförbättring levererad kalk
	Omalen		Råsten o. krossad sten	Kalkstensmjöl	Arbeten av		
			Ton	Ton	Kalksten Marmor		
	Ton		Ton		Kronor	Ton	
Stockholms stad	—	—	—	—	123 425 230 015	—	—
Stockholms län	962	—	—	—	37 645 546 960	—	—
Uppsala län	—	—	—	—	10 500 4 055	—	—
Södermanlands län	—	—	237 288	7 859	139 885 2 970 524	95 902	18 931
Östergötlands län	1 390	850	4 862	—	544 924 1 839 752	16 444	11 183
Jönköpings län	—	—	—	—	27 400 73 200	—	—
Kronobergs län	—	—	—	—	— 159 500	—	—
Kalmar län	—	—	23 931	—	764 928	70 925	19 333
Gotlands län	—	—	493 127	2 297	30 515 50 400	2 160	—
Blekinge län	35	161	—	2 200	—	—	2 200
Kristianstads län	—	—	402	42 393	110 114 187	5 223	44 595
Malmöhus län	—	—	585 738	51 907	171 266 564 910	20 424	53 140
Hallands län	477	—	—	12 085	—	10 967	12 529
Göteborgs och Bohus län ..	642	1 691	—	—	257 550 285 623	—	—
Älvsborgs län	1 636	25 159	60	—	7 050 7 666	—	—
Skaraborgs län	—	—	264 995	—	525 079 11 375	155 828	131 123
Värmlands län	—	—	27 760	652	8 000 21 500	—	—
Örebro län	—	—	82 753	2 930	762 457 852 306	99 356	31 967
Västmanlands län	—	758	6 595	7 859	9 192 53 545	42 481	8 774
Kopparbergs län	—	2 819	55 473	12 351	500 20 400	63 608	2 033
Gävleborgs län	—	823	5 036	—	— 43 841	—	—
Västernorrlands län	—	1 570	750	5 432	6 557	—	3 824
Jämtlands län	—	—	8 024	—	771 000	17 868	9 241
Västerbottens län	—	—	—	—	— 9 444	20 350	8 336
Norrbottnens län	—	116	805	—	—	—	—
Hela riket 1945	5 142	33 947	1797 599	147 965	4 307 987 7 745 203	621 536	357 209
» » 1944	7 810	68 957	1560 508	132 037	3 088 411 6 759 065	580 914	360 099

¹⁾ Häri ingår all vid resp. läns kalkbruk framställd och för jordförbättring avsedd kalk (inkl. mjölkalk, kalkmjöl och kalkstensmjöl).

Förbrukning av råvaror m. m.

I tabellen å sid. 31 ha sammanställts uppgifter angående åtgången av vissa råmaterial inom järn- och metalltillverkningens olika huvudgrenar 1945, och äro här under rubrikerna tackjärn och götmetall även inräknade smärre kvantiteter råmaterial, vilka förbrukats för tillverkningen av dylika produkter vid några anläggningar, som ej äro hänförliga till bergverk.

Förbrukningen av råmaterial har kvantitativt, såsom naturligt är, i stort sett följt de inträdda förändringarna i produktionens storlek. Sålunda har, vad först tackjärnstillverkningen beträffar, totalförbrukningen av råvaror minskat i ungefär samma grad som produktionen av tackjärn. Den största relativa minskningen faller på styckemalm och den största absoluta minskningen på förbrukningen av sinter, som nedgått med nära 100 000 ton.. Fördelningen av viktigare råmaterial på olika slag av tackjärnsframställning framgår av nedanstående tablå (kvantiteter i ton).

	Elektro- tackjärn	Koks- tackjärn	Annat tackjärn
Styckemalm.....	97 207	22 270	50 286
Slig	2 732	491	20 529
Briketter.....	—	—	15 231
Sinter	174 137	436 005	424 491
Manganmalm: inhemsk	5 920	—	11

Ovan upptagna förbrukningssiffror för elektrotackjärn avse endast i elektrisk masugn framställt tackjärn. För tillverkning av tackjärn i annan elektrisk ugn förbrukades bl. a. 2 612 ton gjutjärnsskrot och 2 323 ton eget smidesskrot. För samma tillverkning användes även 49 ton kiselmetall, 27 ton kisel-mangan-järn, 2 ton kiseljärn, 13 ton manganjärn samt 16 ton fosforjärn. Av den för tackjärnstillverkningen å sid. 31 redovisade slaggkvantiteten utgjordes 1 084 ton av manganslagg, som använts i elektromasugn.

Vid ferrolegeringsverken minskade tillverkningen och malmförbrukningen, varvid minskningen i sistnämnda fall var något mindre än i förstnämnda. Av de viktigare malmsorterna uppvisade manganmalm en mycket stark minskning av förbrukningen, samtidigt som ökning förelåg för krom-, volfram- och molybdenmalm samt järnmalm (inkl. slig). Av den förbrukade inhemska manganmalmen utgjordes 83 ton av slig och av den redovisade molybdenmalmen bestod 50 ton av slig.

Enligt tabellen vid tillverkningen av ferrolegeringar förbrukade 100 ton andra malmer, 19 ton andra ferrolegeringar, 31 558 ton slagg samt i tabellen ej redovisad förbrukning av metaller m. m. utgjordes av (siffror i ton):

<i>andra malmer</i>		<i>metaller m. m.</i>		<i>slag</i>	
andalusit	3	aluminium	60	bessemerslagg	641
titanmalm	68	klorater	25	krom- "	25 839
svavelkisslig	29	koppar	36	mangan- "	5 057
		kromoxid	1	volfram- "	21
		vanadinsyra	5		
<i>ferrolegeringar</i>					
kiselkalcium	19				

Vid götmetalltillverkningen, som steg något under 1945, ökade förbrukningen av järnmalm och tackjärn, under det att förbrukningen av skrot minskade. Förbrukningen av tråkols- och elektrotackjärn steg, samtidigt som förbrukningen av kokstäckjärn avtog. Beträffande skrotförbrukningen redovisas ökade kvantiteter för gjutjärnsskrot och importerat ordinärt skrot. Minskningen av förbrukningen av skrot faller väsentligen på eget smidesskrot och köpt kvalitetsskrot.

Förbrukning av vissa råmaterial m. m. vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d. år 1945. Ton.

Förbrukade varuslag	Förbrukning för framställning av						
	tack-järn	ferro-legeringar	järn-svamp a) och vällmetall b)	göt-metall	övriga järn-verks-produkter	andra metaller	Summa
Järnmalm	170 637	1 342	—	37 916	—	272	210 167
Järnmalmsslig	26 363	3 819	a) 30 139	6 384	—	—	66 705
Briketter (av slig)	15 231	—	—	—	—	—	15 231
Sinter (av slig)	1 034 633	—	a) 7 584	—	—	—	1 042 217
Andra malmer (inkl. slig):							
krommalm	—	5 988	—	210	—	—	6 198
manganmalm: inhemsk	5 958	15 228	—	—	—	—	21 186
utländsk	411	1 457	—	—	—	—	1 868
molybdenmalm	—	258	—	—	—	—	258
volframalm	—	722	—	10	—	—	732
andra malmer o. d.	530	100	—	28	—	319 408	320 066
Tackjärn: träkols-	226	—	b) 3 313	338 829	—	—	342 368
därav elektro-	—	—	b) 74	94 061	—	—	94 135
koks-	1 298	—	—	331 784	—	—	333 082
därav utländskt	—	—	—	2 949	—	—	2 949
Gjutjärnsskrot	4 848	—	—	40 196	—	—	45 044
Glödspån	108	—	—	1 325	—	638	2 071
Smidesskrot:							
egget	2 467	2	58	330 172	144	—	332 843
köpt: kvalitets-	—	213	—	39 965	1 543	—	41 721
ordinärt	—	3 003	—	216 064	—	231	219 298
därav direkt import.	—	—	—	14 275	—	—	14 275
Ferrolegeringar:							
kiseljärn, högst 15 % kisel	—	280	—	212	—	—	492
" , över 15 % "	1 015	130	—	3 858	—	—	5 003
kisel-manganjärn	43	—	—	4 117	—	—	4 160
kromjärn, högst 1 % kol.	—	9	—	4 896	—	—	4 905
" , över 1 % "	7	1 223	—	1 557	—	—	2 787
mangan- och spegeljärn	23	11	—	4 817	—	—	4 851
volframjärn	—	—	—	217	—	—	217
andra ferrolegeringar	65	19	—	497	—	—	581
Slagg	6 920	31 558	—	254	—	1 512	40 244
Kalksten	70 487	335	a) 2 373	25 852	1	26 129	125 157
Kalk, bränd	270	9 327	—	40 705	4	—	50 306
Dolomit: rå	46	5 049	—	15 375	—	—	20 470
bränd	107	173	—	19 543	—	—	19 823
Kvarts	1 087	19 070	—	26 266	839	18 400	65 662
Sandsten	66	—	b) 17	8 247	1 018	—	9 348
Flusspat	113	7	—	1 801	—	283	2 204
Kvarts-, kvartsit- o. silikategel ..	207	—	—	9 071	130	1 404	10 812
Magnesittegels	41	120	—	1 935	56	1 408	3 560
Krommagnesittegels	19	—	—	635	17	—	671
Chamottetegel och -skrot	1 672	136	1) 3 561	11 183	3 305	621	20 478
Sintermagnesit och magnesitmjöl	14	1	—	475	12	—	502
Eldfast lera	237	—	b) 5	4 973	278	—	5 493
Övrigt eldfast infodringsmaterial ..	6	—	—	892	2	—	900
Kolelektroder	283	557	—	63	—	997	1 900
Grafitelektroder	39	25	—	648	—	2	714
Elektrodmassa	2 721	1 435	a) 17	2 149	—	1 939	8 261

1) Därav 3 551 ton för järnsvampframställning.

Förbrukningen av järnsvamp och i tabellen å sid. 31 ej specificerade 28 ton andra malmer, 497 ton ferrolegeringar samt metaller m. m. framgår närmare av nedanstående tablå (siffror i ton):

<i>järnsvamp</i>					
inhemsk	22 757	krommanganjärn	160	svavel	8
		molybdenjärn	97	vanadinsyra	12
		nickeljärn	18	volfram	2
<i>andra malmer</i>		svaveljärn	2		
svavelkis	28	titanjärn	36	<i>skrot</i>	
		vanadinjärn	38	aluminiumskrot	1
<i>tackjärn</i>				manganskrot	254
vanadinhaltigt, utländskt	64	<i>metaller m. m.</i>			
<i>ferrolegeringar</i>		aluminium	132	<i>slag</i>	
fosforjärn	38	bly	10	bessemerslagg	18
kisel	71	fosfor	2	valsslagg	5
kiselkalcium	6	kobolt	31	vanadinslagg	4
kiselkalciummanganjärn	11	koppar	6	vällugns- och stålugns-	
kiselspegeljärn	19	mangan	13	slag	227
kiseltitanjärn	1	nickel	967		

Duplexförfarande har använts för framställning av elektrostål ur 87 034 ton bessemmermetall. Från ljusbågeugn har till induktionsugn överförs 7 637 ton stål i flytande tillstånd samt från ljusbågeugn till martinugn 2 495 ton flytande metall.

Den ökade produktionen av vällmetall har medfört en motsvarande ökning av tackjärnsförbrukningen. — Förbrukningssiffrorna för övriga järnverksprodukter avse i huvudsak råmaterial för framställning av smitt och pressat samt varmvälsat järn och stål. Förutom de i tabellen nämnda råvarorna ha förbrukats bl. a. 382 ton zink och 102 ton svavelsyra. — Järnverkens förbrukning av tackjärn och skrot för framställning av vanligt tackjärnsgjutgods är icke här medräknad utan ingår i den allmänna industrierättelsens hit-hörande redovisning.

Metallframställningsverkens förbrukning av andra malmer än järnmalm har minskats från 365 044 ton år 1944 till 319 408 ton år 1945. Sistnämnda kvantitet jämte vissa andra råvaror specificeras nedan (siffror i ton):

<i>malmer</i>		<i>andra råvaror</i>	
andalusit	11 535	aluminiumoxid, inhemsk	2 286
bauxit	803	" utländsk	1 040
blyslig, inhemsk	19 077	kryolit, syntetisk	131
guldalm	24 817	zink	63
guldmalmslig	86 096	zinkoxid	41
kisbränder av inhemsk svavelkis	57 999	aluminiumfluorid	52
" utländsk	13 734	koksalt	3 550
kopparmalmslig, inhemsk	49 559	natriumklorat	29
" utländsk	29 648	natronsalpeter	618
nickelmalm, inhemsk	22 301	salpetersyra	105
svavelkis, inhemsk	687	saltsyra	215
zinkslig, inhemsk	3 152	soda, kalcinerad	757
		svavelsyra	2 113
<i>skrot</i>			
aluminiumskrot	254		
blyackumulatorskrot	1 450		
kopparskrot	2 299		

För metallframställningsverk, som för vidare bearbetning framställa mellanprodukter, upptagna som råmaterial i tabell å sid. 31 och ovanstående tablå, redovisas endast förbrukningen av de ursprungliga råmaterialen.

Förbrukningen av de viktigaste slipmedlen vid de stenindustriella anläggningarna framgår av nedanstående tablå, med kvantiteterna angivna i kg:

alun	35	magnesit	1 629	stålsand	714 000
bly	444	pimsten	1 167	tennaska	442
karborundum	43 147	smärgel	3 617	terpentin	843

Förbrukningen av flotationsreagenser vid malmgruvorna samt sprängämnen och koksalt vid gruvor och stenindustriella anläggningar redovisades med följande kvantiteter i kg:

pine-oil o. l.	359 332	soda	75 623	kromater	23 122
olein	611 318	vattenglas	902 486	svavelsyra	1 180 405
fotogen	312	xantat	474 533	kalk	3 468 957
mellanolja	36 180	cyanid	12 174	stärkelse	133
eldningsolja	2 161	järnklorid	1 050	—	—
B-tjära	690	koppar- och zinksulfat	353 047	koksalt	1 118 060
natronlut	87 875	kopparvitriol	60 450	sprängämnen	3 309 811

Bränsle, smörjmedel och elektrisk energi.

En allmän översikt över bergverkens förbrukning av bränsle 1945 lämnas i tabellerna å sid. 34 och 35. Tabellen å sid. 35 över träkolsförbrukningen är byggd på särskilda, specificerade uppgifter angående konsumtionen av träkol vid tillverkning av järn- och stålvaror, sedan 1936 angivna i vagnskuberat mått före intagning i kolhus. I denna tabell är även inräknad förbrukningen av träkol för framställning av bergverksprodukter vid några företag, som ej hänföras till bergverk. Dessa företags förbrukning av träkol, jämte övrigt bränsle, ingår även i den övre tabellen å sid. 35 under rubrikerna tackjärn resp. götmetall. Däremot är i allmänhet ej förbrukningen av träkol vid framställning av sinter och ferrolegeringar inräknad i tabellen över järnverkens träkolsförbrukning men ingår i tabellen på sid. 34 resp. den övre tabellen på sid. 35. Att märka är, att de redovisade värdena för förbrukade träkol gälla förbrukningsplatsen, varför i värdena ingår frakt och inköpskostnader m. m.

Medelinköpspriset för förbrukade träkol utgjorde, som synes, 265 öre per hl, vilket innebär minskning med 2 öre per hl sedan 1944.

Siffrorna i tabellen å sid. 34 angående bränslekonsumtionen vid brikett- och sinterframställningen samt i den övre tabellen å sid. 35 över bränslekonsumtionen inom vissa särskilda grenar av järnindustrien äro också närmast baserade på avgivna specialuppgifter. I dessa siffror ingå, förutom bränsle för själva industridriften, även förbrukningen av bränsle för industriernas egna transportmedel samt för uppvärmning av fabriks- och kontorslokaler m. m.

I den sistnämnda tabellen har järnverkens bränsleförbrukning vid framställning av andra produkter än de i tabellen specificerade sammanslagits med bränsleförbrukningen vid tillverkningen av smitt och pressat samt varmvatsat järn och stål.

I likhet med föregående år ha vissa beräkningar gjorts i syfte att erhålla ett enhetligt mått på bergverkens totala konsumtion av bränslemedel. Resultatet av dessa beräkningar framgår av nedersta raden i omstående tabell. Redogörelseårets totala bränsleförbrukning skulle i enlighet härmed motsvara omkring 1 456 614 ton stenkol, d. v. s. representera ett värmevärde av ca 9 759 miljarder kalorier, vilket innebär en minskning med omkring 9 %. Givetvis kan ej vid detta slags beräkningar hänsyn tagas till det ganska växlande värmevärdet hos olika kvaliteter av ett och samma bränsleslag. Den erhållna totalsiffran kan regelbundet anses något för hög, när de redovisade stenkolen vid här gjord beräkning genomgående anses betyda prima engelska kol, medan i verkligheten inom flera produktionsgrenar stenkol med betydligt lägre värmevärde förbrukas, såsom vid stenkolsbrytningen och järnsvampframställningen, där nästan uteslutande svenska kol användas.

Bränsleförbrukningen vid bergverken år 1945.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid							
		järngruvor		andra malmgruvor	järnverk	andra metallframställn.-verk o. d.	stenkolsgruvor	stenindustriella anläggningar	Summa
		totalt	därav för brikettering och sintring						
Stenkol (inkl. stybb o. briketter).....	ton	942	5	162	111 872	46 092	4 190	8 630	171 888
Koks	»	361	—	4	266 507	10 604	—	11 926	289 402
Koksstybb	»	50 482	50 482	—	43 088	—	—	—	93 570
Träkol	hl	16 965	1 527	2 841	18 057 239	19 092	—	52 944	18 149 081
Träkolstybb	»	758 415	758 415	—	16 464	—	—	—	774 879
Bilkol	»	14 998	—	12 498	39 735	6 750	380	51 039	125 400
Torv	ton	—	—	2 937	42 451	6 117	—	14 228	65 733
Ved i större stycken (kastved)	m ³	64 018	—	33 234	1 250 981	54 677	28 493	379 099	1 810 502
Ribb och trätagg m. m.	»	21 009	8 438	6 200	1 405 621	13 545	—	150 590	1 596 965
Bilved	»	3 783	—	3 906	6 270	225	103	8 435	22 722
Bensin:									
för bil- o. traktor-drift	ton	22	—	43	23	20	—	22	130
» stationära motorer	»	—	—	—	3	—	—	10	13
» andra ändamål	»	2	—	5	8	4	—	2	21
Motor- o. pannbrännolja:									
för bil- o. traktor-drift	»	19	—	25	—	—	6	55	105
» stationära motorer	»	—	—	—	1	—	1	2	4
» andra ändamål	»	2	—	5	293	88	—	4	392
Tjärolja	»	—	—	—	196	—	1	7	204
Fotogen	»	2	—	—	6	—	—	1	9
Masugns gas ¹⁾	1 000 m ³	21 137	21 137	—	547 293	—	—	—	568 430
Alunskiffer	ton	—	—	—	—	—	—	353 356	353 356
Summa bränsle med reduktion till stenkol ¹⁾²⁾	—	80 951	66 690	8 576	1 106 597	71 429	9 061	179 621	1 456 235

Bränsleförbrukningen minskade vid alla industrigrupper utom vid de stenindustriella anläggningarna. Av de olika industrigrupperna visade andra malmgruvor (än järngruvor) samt järnverken den största minskningen med resp. 29·4, 13·6 och 10·8 %. Järnverkens andel av den totala bränsleförbrukningen minskade något och utgjorde 76·0 % mot 77·5 % år 1944. Bränsleförbrukningen minskade vid framställningen av ferrolegeringar med 19·6 %, av tackjärn med 14·6 %, av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål med 7·4 % och av göt med 5·5 % men visade relativt stark ökning vid tillverkningen av vällmetall och järnsvamp. Vid stenindustriella anläggningar var bränsleförbrukningen 7·8 % högre än 1944 och utgjorde 12·3 % av den totala bränsleförbrukningen mot 10·4 % år 1944. Förbrukningen av stenkol och koks samt träkol har minskat väsentligt medan förbrukningen av såväl träbränsle (exkl. bilved) som flytande bränsle, torv och alunskiffer ökats.

¹⁾ Förbrukningen av masugns gas är ej inräknad i den totala, till stenkol reducerade bränsleförbrukningen. Redovisningen av detta bränsle synes vara ofullständig särskilt beträffande förbrukningens storlek inom tackjärnstillverkningen. — ²⁾ De använda reduktionstalen äro för: koks och koksstybb 1·05; träkol, träkolstybb och bilkol 0·017; torvbränsle 0·5; ved i större stycken 0·17; annat träbränsle 0·09; flytande bränsle: bensin och lättbentyl 1·6; motor- och pannbrännolja samt fotogen 1·5; tjärolja 1·3; gasformiga bränslen: masugns gas 0·15, lysgas 0·72, koksugns gas 0·7; alunskiffer 0·2.

Bränsleförbrukningen vid järnverken år 1945.

Förbrukade bränsleslag	Kvantitetsgrund	Förbrukningen av bränsle vid tillverkning av						
		tackjärn	ferro- lege- ringar	järn- svamp	väll- metall	göt- metall	smitt o. pressat samt varn- valsat järn o. stål m. m.	Summa
Stenkol	ton	100	4 871	15 094	—	34 511	57 296	111 872
Koks	»	224 913	21 470	—	—	7 342	12 782	266 507
Koksstybb	»	27 592	—	10 658	—	251	4 587	43 088
Träkol	hl	17 370 211	180 476	73 280	96 278	85 389	251 605	18 057 239
Träkolstybb	»	10 706	—	—	—	3 835	1 923	16 464
Bilkol	»	511	—	—	—	2 511	36 713	39 735
Torv	ton	—	—	—	—	25 608	16 843	42 451
Ved i större stycken, (kastved)	m ³	6 790	1 023	212	—	552 001	690 955	1 250 981
Ribb och trätugg m. m.	»	8 721	—	—	—	733 700	663 200	1 405 621
Bilved	»	49	59	—	—	812	5 350	6 270
Bensin:								
bil- o. traktordrift ..	ton	—	—	—	—	—	23	23
andra ändamål ¹⁾ ..	»	—	—	—	—	3	8	11
Motor- o. pannbränn- olja:								
stationära motorer ..	»	—	—	—	—	—	1	1
andra ändamål	»	—	—	—	—	109	184	293
Tjälolja	»	—	—	—	—	185	11	196
Fotogen	»	—	—	—	—	—	6	6
Masugns gas ²⁾	1 000 m ³	334 083	—	—	—	29 728	183 482	547 293
Summa bränsle med ³⁾ reduktion till stenkol	—	562 658	30 662	27 567	1 637	217 202	266 871	1 106 597

Träkolförbrukningen vid verk med framställning av järn och stål år 1945.

L ä n	Träkol av skogs- och stubbved	Träkol av sågverksribb	Summa	Värde i kronor	Medel- värde per hl i kronor
	H e k t o l i t e r				
Stockholms län	228 730	56 000	284 730	825 717	2·90
Uppsala län	637 946	—	637 946	1 761 800	2·76
Södermanlands län	88 482	—	88 482	221 206	2·50
Östergötlands län	145 953	269 848	415 801	969 912	2·33
Kronobergs län	—	521	521	1 358	2·61
Blekinge län	21 167	—	21 167	43 400	2·05
Malmöhus län	2 147	—	2 147	5 904	2·75
Värmlands län	1 535 784	33 189	1 568 973	4 920 856	3·14
Örebro län	3 456 072	639 666	4 095 738	11 120 051	2·72
Västmanlands län	4 094 069	41 324	4 135 393	10 846 838	2·62
Kopparbergs län	2 170 936	—	2 170 936	5 697 483	2·62
Gävleborgs län	4 442 319	—	4 442 319	10 987 365	2·47
Norrbottens län	92 276	—	92 276	216 683	2·35
Hela riket	16 915 881	1 040 548	17 956 429	—	—
Värde i kr.	45 135 447	2 483 126	—	47 618 573	—
Medelvärde per hl i kr.	2·67	2·39	—	—	2·65

¹⁾ Inklusive stationära motorer. — ²⁾ Ang. masugns gas se not 1 sid. 34. — ³⁾ Ang. reduktionstal se not 2 sid. 34.

Närmare uppgifter om åtgången av bränsle- och reduktionsmedel vid olika slag av tackjärnsframställning följa här nedan.

	Kvantitetsgrund och bränsleslag	Total- förbrukning	Medelförbrukning per ton tillverkat tackjärn
<i>Vanlig masugn:</i>			
med enbart träkol	hl träkol	15 391 346	49·7 hl
» enbart koks	ton koks	204 533	0·75 ton
<i>Elektrisk masugn:</i>			
med enbart träkol	hl träkol	1 637 041	24·8 hl
» koks-koksstybb	{ ton koks	15 331	.
	{ » koksstybb	23 123	.
» träkol-koks	{ hl träkol	293 067	.
	{ ton koks	8 177	.
	{ m ³ ribbved	11	.
<i>Annan elektrisk ugn än masugn.....</i>	{ hl träkol	19 310	.
	{ ton koks	752	.
	{ » koksstybb	148	.

Siffran för medelförbrukningen av träkol vid framställning av vanligt bläster-tackjärn har sjunkit från 52·8 till 49·7 hl per ton år 1945; siffran för medelförbrukningen vid framställning av elektrotackjärn har minskat från 25·1 hl till 24·8 hl per ton. Medelförbrukningen av koks vid framställning av kokstäckjärn i vanlig masugn var något lägre än 1944 och utgjorde 0·75 ton per ton tackjärn.

Den totala förbrukningen av elektrisk energi vid olika bergverk belyses av nedanstående tablå.

	År 1944		År 1945	
	1 000 kWh	%	1 000 kWh	%
Järngruvor	230 315	9·5	207 009	8·5
Andra malmgruvor	110 561	4·5	109 030	4·5
Järnverk	1 642 365	67·5	1 578 746	64·8
Andra metallframställningsverk o. d.	250 551	10·3	254 095	10·4
Stenkolsgruvor	12 046	0·5	13 381	0·6
Skifferoljeverk	157 701	6·5	239 471	9·8
Fältspat- och kvartsbrott	1 326	0·1	1 573	0·1
Andra stenindustriella anläggningar	27 341	1·1	32 270	1·3
Summa	2 432 206	100·0	2 435 575	100·0

I tablåen nedan meddelas en sammanställning över bergverkens konsumtion (i 1 000 kWh) av elektrisk energi för viktigare elektrotermiska ändamål åren 1944 och 1945 med fördelning på fem huvudrubriker.

	1944	1945
Tackjärnssmältning i elektrisk masugn	461 647	434 999
» » annan elektrisk ugn.....	7 062	11 273
Smältning av ferrolegeringar.....	316 015	240 685
Stålsmältning	254 596	264 481
Elektrolys eller smältning av metaller	194 697	189 407
Summa	1 234 017	1 140 845

Totalsiffran sjönk under 1945 med 7·6 % jämfört med 1944 års siffra. Förbrukningen har minskat för tackjärnssmältning (22·4 milj. kWh), smältning av ferrolegeringar (75·3 milj. kWh) samt smältning av metaller (5·3 milj. kWh) men ökat för stålsmältning (9·9 milj. kWh).

Vid samtliga bergverk redovisades följande förbrukning av smörjmedel (i kg):

svartoljor	158 531	borr- och gängoljor.....	55 156
spindel- och batchingoljor.....	31 268	övriga smörjoljor	180 753
transformatoroljor	40 854	fasta smörjmedel, fett m. m.	631 979
maskinoljor	392 208	vaselin	7 302
motor- och biloljor	118 965	paraffin	1
cylindroljor	101 632	tjårsmörjoljor, oblandade	44 630

De ovanstående siffrorna innefatta även förbrukningen av smörjmedel för transportmedel, använda för industridriften, och avse kvantiteter, som under året förbrukats eller tillförts maskins smörjsystem.

Drivkraft.

En översikt över den under 1945 vid bergverken använda drivkraften meddelas i nedanstående tabell.

Av den för omedelbar maskindrift använda kraften, 797 680 hästkrafter, kommo nära tre femtedelar (59·9 %) på järnverken, medan gruvor, anriknings- och sintringsverk tillsammans representerade över en fjärdedel (27·6 %). Av denna sistnämnda kraft, 219 989 hästkrafter, användes för uppfordring och pumpning 51 681, för borrhning 32 310 och för andra ändamål 72 302 hästkrafter, varjämte vid anrikning redovisats 49 563 samt vid brikettering och sintring 14 133 hästkrafter.

Fördelningen av drivkraften på de särskilda länen framgår av tabellen å sid. 38, vari redovisas det effektiva hästkrafttalet hos såväl de för omedelbar drift som de för drivande av elektricitetsgeneratorer använda motorerna.

Detaljerad redovisning för de särskilda slagen av motorer lämnas i tab. 9. Motorernas styrka angives i under året uttagna effektiva hästkrafter.

Använda motorer och deras fördelning på olika slag av bergverk.

	Gruvor, anriknings-, sint-rings- och briketteringsverk		Järnverk		Andra metall-framställnings- verk o. d.		Sten-industriella anläggningar		Summa hk
	Antal	Hkr	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	
För omedelbar maskindrift:									
Vattenhjul	—	—	3	70	—	—	—	—	70
Vattenturbiner	1	85	50	13 062	—	—	2	60	13 207
Ångmaskiner	19	416	4	1 525	—	—	13	490	2 431
Olje- och gasmotorer..	31	844	—	—	—	—	45	1 472	2 316
Elektriska motorer ..	8 742	218 644	31 218	462 816	3 648	38 445	4 851	59 751	779 656
Summa 1945	8 793	219 989	31 275	477 473	3 648	38 445	4 911	61 773	797 680
» 1944	8 750	214 828	29 291	469 752	3 668	45 172	4 688	59 046	788 798
För elektrisk generatordrift:									
Vattenturbiner	25	8 041	73	44 139	—	—	3	115	52 295
Ångmaskiner	—	—	2	150	—	—	—	—	150
Ångturbiner	3	1 048	5	8 900	1	1 900	3	23 860	35 708
Olje- och gasmotorer..	1	200	5	5 100	—	—	1	100	5 400
Summa 1945	29	9 289	85	58 289	1	1 900	7	24 075	93 553
» 1944	30	9 529	86	59 174	1	1 900	8	24 083	94 686

Drivkraftens fördelning länsvis.

L ä n	Vatten- hjul	Vatten- tur- biner	Ång- maski- ner	Ång- tur- biner	Olje- och gas- mo- torer	Summa primär- motorer	Elek- triska motorer
Hästkrafter							
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	137
Stockholms län	—	—	250	898	110	1 258	3 738
Uppsala län	—	1 190	—	300	16	1 506	15 396
Södermanlands län	—	1 825	—	2 850	4 500	9 175	16 426
Östergötlands län	—	410	—	—	93	503	17 132
Jönköpings län	—	—	—	—	—	—	1 464
Kronobergs län	—	—	30	—	80	110	1 533
Kalmar län	—	—	30	—	231	261	3 092
Gotlands län	—	65	265	—	245	575	3 626
Blekinge län	—	—	40	—	241	281	6 145
Kristianstads län	—	20	45	—	105	170	5 774
Malmöhus län	—	—	341	—	178	519	12 357
Hallands län	—	—	—	—	—	—	2 447
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	324	324	4 095
Älvsborgs län	—	—	—	—	40	40	7 717
Skaraborgs län	—	—	—	2 100	—	2 100	6 217
Värmlands län	—	9 047	—	—	3	9 050	65 541
Örebro län	—	8 077	230	21 760	320	30 387	108 321
Västmanlands län	50	8 195	150	200	—	8 595	79 949
Kopparbergs län	—	31 948	—	—	494	32 442	177 408
Gävleborgs län	20	975	1 200	5 700	600	8 495	107 756
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	3 436
Jämtlands län	—	—	—	—	—	—	1 752
Västerbottens län	—	—	—	1 900	118	2 018	58 816
Norrbottnens län	—	3 750	—	—	18	3 768	69 381
Hela riket 1945	70	65 502	2 581	35 708	7 716	111 577	779 656
» » 1944	120	67 207	1 303	35 708	7 740	112 078	771 406

Fyndigheters förvärvande och försvar.

Mutsedlar. Antalet under 1945 utfärdade mutsedlar uppgick, såsom framgår av sammanställningen sid. 39, till 447 mot 706 år 1944. Tabellen visar även fördelningen av under redogörelseåret utfärdade mutsedlar på dels nyupptäckta och förut inmutade fyndigheter, dels olika slag av malmanledningar.

Tilldelade utmål. Enligt 2 § i 1938 års gruvlag skall för inmutad fyndighet, då fyndigheten är blottad och prov å malmen erhållits, ett visst utmål anvisas, innefattande det utrymme på marken, varinom gruvägaren sedermera har rätt att med andras uteslutande bedriva arbetet. Jämlikt denna bestämmelse ha under 1945 anvisats nedanstående 24 utmål (1944 44 utmål):

järnmalm	15	blymalm	3
kopparmalm	1	zink-, bly- och kopparmalm	1
molybdenmalm	2	nickel- och kopparmalm	1
grafitmalm	1		

Antal mutsedlar utfärdade under år 1945 gällande malmer och andra inmutningsbara mineral.

	Antal mutsedlar					Antal mutsedlar			
	Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmuta- de fyndigheter	Summa			Å nyupptäckta fyndigheter	Å förut inmuta- de fyndigheter	Summa	
			1945	1944				1945	1944
Blymalm	3	1	4	4	Koppar- och magnetkis	—	—	—	1
Grafitmalm	1	10	11	3	Koppar- och molybden- malm	1	—	1	2
Guldmalm	—	—	—	1	Koppar- och tennmalm	—	—	—	1
Järnmalm	72	21	93	440	Koppar-, guld- och sil- vermalm	—	3	3	2
Koboltmalm	2	—	2	—	Mangan-, grafit- och nickelmalm	25	5	30	—
Kopparmalm	51	23	74	24	Nickel- och kopparmalm	—	—	—	3
Krommalm	—	30	30	1	Nickel- och krommalm	—	—	—	1
Manganmalm	—	—	—	2	Molybden- och tennmalm	—	—	—	1
Magnetis	5	—	5	4	Molybden- och volfram- malm	—	—	—	9
Magnetkis	—	—	—	15	Molybden- och zink- malm	—	—	—	1
Molybden	2	—	2	—	Silver- och kopparmalm	—	—	—	1
Nickelmalm	1	3	4	7	Svavelkis och järnmalm	—	—	—	1
Svavelkis	38	7	45	66	Volfram- och koppar- malm	—	—	—	1
Vanadinmalm	40	41	81	29	Volfram och magnetkis	—	—	—	1
Volframalm	12	—	12	12	Volfram, koppar och magnetkis	—	—	—	2
Zinkmalm	7	—	7	2	Zink- och kopparmalm	3	1	4	—
Bly- och järnmalm	—	—	—	1	Zink-, bly- och koppar- malm	8	—	8	4
Bly- och kopparmalm	—	—	—	1	Zink-, bly och svavelkis	—	—	—	10
Bly- och silvermalm	1	6	7	34	Zink-, bly-, koppar- och järnmalm	—	—	—	1
Bly- och zinkmalm	16	7	23	9	Summa	288	159	447	706
Bly-, silver- och guld- malm	—	—	—	2					
Bly-, silver- och vana- dinmalm	—	—	—	4					
Järn- och zinkmalm	—	—	—	1					
Järn-, titan- och vana- dinmalm	—	—	—	1					
Koppar- och grafitmalm	—	1	1	—					
Koppar- och järnmalm	—	—	—	1					

Tabellen nedan visar, att rätten till erhållna utmål och koncessionerade områden 1945 bevarats i 4 947 utmål (4 919 1944) och 41 koncessioner (36 1944). Dessutom hava 45 sjömalmsutmål samt 2 varputmål för andra malmer, lagda 1885, försvarats under året.

Under år 1945 har 5 utmål och en koncession anmälts sönade.

Sättet för bibehållande av äganderätt till utmålen år 1945.

	Utmål för malmgruvor		Utmål och koncessioner för stenkol m. m.				Summa
	för- svarade genom erlägg- ande av avgift	sönade under året	för- svarade genom arbete	under vilo- stånd	sönade under året		
Utmål för järngruvor	3 372	—	—	—	—		3 372
» » andra malmgruvor	1 259	5	—	—	—		1 264
» » stenkolsgruvor	—	—	316	—	—		316
Koncessioner för stenkolsgruvor	—	—	34	—	1		35
» » olja och gas	—	—	1	—	—		1
» » alunskiffer	—	—	6	—	—		6
Summa	4 631	5	357	—	1		4 994

Sättet för bibehållande av rätt till fyndighet. Rätt till de malmer eller mineral, som enligt 1938 års gruvlag äro inmutbara, kan efter utmålsläggningen bibehållas endast genom betalning av försvarsavgift. Enligt gruvstadgan kunde gruvrätt försvaras även med arbete, eventuellt giltigt även för flera angränsande utmål eller för flera år framåt. Härjämte kunde under vissa förutsättningar vilostånd få åtnjutas, d. v. s. att försvaret under visst antal år fick nedläggas utan att gruvrätten förverkades. Då 1884 års gruvstadga med vissa modifikation enligt 45 § av 1886 års lag angående stenkolsfyndigheter m. m. är giltig för försvaret av de stenkolsfyndigheter, till vilka rätten uppkommit före stenkolslagens ikraftträdande, försvaras fortfarande dessa äldre rättigheter med arbete.

Koncessioner enligt stenkolslagen kunna försvaras endast med arbete. Detta gäller ej blott, då koncessionen avser stenkol, utan även beträffande fyndigheter av salt, olja, gas och alunskiffer, beträffande vilka bestämmelserna i detta avseende dock äro sinsemellan olika.

Företagare och personal.

Fördelningen av de under redogörelseåret i gång varande bergverken efter olika kategorier av företagare framgår av nedanstående tabell. Under rubriken annat bolag hava förutom vanliga bolag och kommanditbolag förts företag, som drivits av sterbhusdelägare samt sådana intressentskap och föreningar av antingen aktiebolag sinsemellan eller aktiebolag jämte andra bolag eller enskilda personer, som samfällt drivit visst bergverksföretag utan att härför bilda aktiebolag eller ekonomisk förening.

Antal anläggningar och arbetare fördelade efter företagare år 1945.

	Enskilda personer				Aktiebolag		Annat bolag		Ekonomisk förening		Kommun		Staten	
	Samtliga		Därav kvinnor		Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare
	Arbets-ställen	Arbets-tare	Arbets-ställen	Arbets-tare										
Järngruvor	1	12	—	—	77	7 214	4	420	—	—	—	—	—	—
Andra malmgruvor ..	1	20	—	—	27	2 590	4	249	—	—	—	—	—	—
Järnverk	—	—	—	—	66	37 884	1	35	—	—	—	—	—	—
Andra metallframställningsverk o. d.	—	—	—	—	8	2 026	—	—	—	—	—	—	—	—
Stenkolsgruvor	11	137	—	—	12	1 424	3	67	—	—	—	—	—	—
Skifferoljeverk	—	—	—	—	2	1 488	—	—	—	—	—	—	—	—
Fältspat- o. kvartsbrott	8	72	—	—	11	154	2	26	1	9	—	—	—	—
Andra stenindustriella anläggningar	136	1 032	2	15	254	6 933	62	454	18	228	8	101	1	6
Summa	157	1 273	2	15	457	59 719	76	1 251	19	237	8	101	1	6

Den under redogörelseåret vid bergverksföretagen anställda förvaltningspersonalen redovisas i följande tabell.

Bergverkens förvaltningspersonal.

	Företagsledare		Övrig chefspersonal		Teknisk driftspersonal		Arbetsbefäl		Kontorspersonal		Kontorsbud, -vaktmästare, telefonister o. d.		Resande i firmans tjänst	Summa
	Män	Kv.	Män	Män	Kv.	Män	Män	Kv.	Män	Kv.	Män	Kv.		
Järngruvor	19	—	27	100	3	296	211	29	16	9	—	—	—	710
Andra malmgruvor	7	—	19	63	25	160	92	24	12	1	—	—	—	403
Järnverk	56	—	282	1 639	118	1 274	1 812	840	330	234	10	—	—	6 595
Andra metallframställningsverk o. d.	5	—	28	91	26	78	65	64	20	4	—	—	—	381
Stenkolsgruvor	2	—	2	9	1	38	21	13	—	—	—	—	—	86
Skifferoljeverk	2	—	3	67	6	63	51	28	3	1	—	—	—	224
Fältspat- o. kvartsbrott	5	—	1	4	—	15	4	1	—	—	—	—	—	30
Andra stenindustriella anläggningar	107	1	38	56	—	261	164	91	10	3	82	—	—	813
Summa 1945	203	1	400	2 029	179	2 185	2 420	1 090	391	252	92	—	—	9 242
» 1944	201	1	378	1 896	183	2 119	2 399	1 030	422	236	108	—	—	8 973

Vid järnverken har redovisats 1 manlig firmainnehavare, vid stenkolsgruvorna 16, vid fältspat- och kvartsbrott 7 samt vid andra stenindustriella anläggningar och kalkbruk 234 manliga och 2 kvinnliga firmainnehavare (enskilda personer eller delägare i andra bolag än aktiebolag), vilka haft sin huvudsakliga sysselsättning inom resp. företag men varken inräknats bland förvaltningspersonalen eller arbetarpersonalen.

Av nedanstående tabell framgår, att sammanlagda antalet vid bergverken under 1945 sysselsatta arbetare uppgick till 62 581, varav 61 639 män och 942

Antal bergverksarbetare och arbetstimmar med fördelning efter skilda slag av bergverk.

	Män		Kvinnor		Summa arbetare			Utgjorda arbetstimmar
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	Män	Kvinnor	Tillsammans	
Järnmalsmbrytning	6 277	155	64	27	6 432	91	6 523	12 713 650
därav hjälparbetare o. d.	2 195	119	28	25	2 314	53	2 367	4 862 779
Järnmalsanrikning	739	11	—	—	750	—	750	1 518 835
Brikettering och sintning	366	7	—	—	373	—	373	757 262
Annan malmmbrytning	2 368	71	34	—	2 439	34	2 473	5 096 694
därav hjälparbetare o. d.	1 016	42	34	—	1 058	34	1 092	2 252 965
Anrikning av annan malm	380	6	—	—	386	—	386	841 215
Järnverk	35 663	1 537	677	42	37 200	719	37 919	82 139 378
därav hjälparbetare o. d.	7 510	345	288	11	7 855	299	8 154	17 813 716
Andra metallframställningsverk o. d.	1 972	27	27	—	1 999	27	2 026	4 542 296
därav hjälparbetare o. d.	670	19	27	—	689	27	716	1 669 255
Stenkolsgruvor	1 616	6	6	—	1 622	6	1 628	3 135 813
därav hjälparbetare o. d.	392	2	6	—	394	6	400	834 305
Skifferoljeverk	1 422	48	16	2	1 470	18	1 488	3 419 947
därav hjälparbetare o. d.	433	23	16	2	456	18	474	1 083 006
Fältspat- och kvartsbrott	259	1	1	—	260	1	261	467 626
därav hjälparbetare o. d.	40	—	—	—	40	—	40	71 075
Andra stenindustriella anläggningar	8 620	88	46	—	8 708	46	8 754	17 923 180
därav hjälparbetare o. d.	1 094	26	9	—	1 120	9	1 129	2 461 029
Samtliga bergverk 1945	59 682	1 957	871	71	61 639	942	62 581	132 555 896
» » 1944	59 898	2 284	849	71	62 182	920	63 102	135 933 910

kvinnor. Av de manliga arbetarna voro 1 957, av de kvinnliga 71 under 18 år. Av samtliga arbetare kommo tre femtedelar (60·6 %) på järnverken, medan stenindustriella anläggningar representerade 16·8 % och järngruvorna 12·2 %. Samtidigt som antalet utgjorda arbetstimmar minskade med 2·5 %, sjönk medeltalet arbetstimmar per arbetare från 2 154 år 1944 till 2 118 år 1945.

Beträffande uppgifterna om personal (samt drivkraft och bränsle) vid järnverken torde observeras, att dessa ej överensstämja med de uppgifter, som i industriberättelsen lämnas under rubriken verk för framställning av järn och stål. Anledningen är, att under rubriken järnverk i föreliggande berättelse även ingå en del verk, vilka vid sidan av järnframställning huvudsakligen driva järnmanufaktur- eller verkstadsrörelse och fördenskull i industriberättelsen förts under sistnämnda grupper.

Såsom hjälparbetare ha redovisats arbetare, som ej deltagit i själva industridriften, och till dessa ha även räknats arbetare, sysselsatta med reguljära underhållsarbeten. Till denna grupp arbetare har sedan 1941, efter ändring av uppgiftsformulären, vid stenkolsgruvorna förts all personal, som ej deltagit vid själva brytningen och som tidigare huvudsakligen ingått under rubriken »gruvarbete i dagen», samt vid andra malmgruvor än järngruvor viss tidigare ej redovisad personal, sysselsatt med för gruvbrytningen förberedande arbeten.

Utöver i tabellen å föregående sida redovisade arbetare vid stenindustriella anläggningar voro en del arbetare sysselsatta vid fältspat- och kvartsbrott, stenbrott och stenhuggerier samt kalkbruk, som ej anses vara av industriell storlek men vilkas produktion dock medtagits i tab. 7. Antalet av dessa arbetare — i egna företag sysselsatta företagare inräknade — var för redogörelseåret 671 män och 2 kvinnor över och 2 män under 18 år, av vilka 86 män och 2 kvinnor över 18 år samt 1 man under 18 år voro sysselsatta vid fältspat- och kvartsbrotten. Av de redovisade arbetarna ha 8 män över 18 år betecknats såsom hjälparbetare.

Förutom här angivna egentliga bergverksarbetare sysselsattes under redogörelseåret en del arbetare med framställning av bergverksprodukter vid företag, vilkas verksamhet till vida övervägande delen faller inom andra produktionsgrenar och vilka därför endast redovisas i den allmänna industriberättelsen, ehuru tillverkningarna av bergverksprodukter vid ifrågavarande företag ingå i denna berättelse. För framställning av tackjärn (i annan elektrisk ugn än masugn) samt elektrostål redovisades vid dessa företag 314 manliga arbetare över och 4 under 18 år. Av dessa arbetare ha 61 av de manliga över 18 år betecknats såsom hjälparbetare. För framställning av den i not 2 till tab. 7 redovisade kalken har uppgivits en arbetarpersonal av 233 män över 18 år vid sockerbruken, 149 män över 18 år vid sulfatmassefabrikerna samt resp. 71 och 6 män över 18 år vid karbidfabrikerna och kopparverken. Antalet hjälparbetare uppgick vid sulfatmassefabrikerna till 19 män över 18 år, vid karbidfabrikerna och kopparverken till resp. 5 och 1 man över 18 år.

En mera detaljerad redovisning av den vid gruvbrytningen sysselsatta arbetarpersonalen lämnas i tabellen överst å följande sida.

Med det egentliga brytningsarbetet, varvid uteslutande manlig arbetskraft användes, sysselsattes sålunda under redogörelseåret 5 596 män, av vilka 5 063 eller 90·5 % hade sin verksamhet förlagd under jord. Förhållandevis mest förekommer underjordsarbete, som synes, vid stenkolsbrytningen och vid brytning av annan malm än järnmalm samt minst vid järnmalmsbrytningen. Vid stenbrotten, såväl fältspat- och kvartsbrott som granit-, kalkstens- o. d. stenbrott, förekommer icke underjordsbrytning i någon nämnvärd omfattning.

I tabellen nederst å följande sida redovisas den inom bergshanteringens olika huvudgrenar sysselsatta arbetarpersonalen, fördelad länsvis.

Bland de olika länen stod liksom närmast föregående år Örebro län främst, närmast följt av Kopparbergs och Gävleborgs län (resp. 17.1 %, 15.7 % och 11.7 % av hela arbetarantalet). I fjärde och femte rummen kommo Västmanlands och Värmlands län (10.9 % resp. 8.1 %).

Arbetarpersonal vid malm- och stenkolsbrytning.

	Underjordsbrytning		Dagbrytning		Allt annat arbete i dagen			
	M ä n				M ä n		K v i n n o r	
	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år	över 18 år	under 18 år
Järnmalsbrytning.....	2 741	3	488	—	3 048	152	64	27
Annau malmbrytning.....	1 095	—	41	—	1 232	71	34	—
Stenkolsbrytning.....	1 220	4	4	—	392	2	6	—
Summa 1945	5 056	7	532	—	4 672	225	104	27
» 1944	5 684	9	625	—	5 216	345	169	13

Bergverkens arbetare länsvis.

L ä n	Järngruvor	Andra malmgruvor	Järnverk	Andra metallframställningsverk o. d.	Stenkolsgruvor	Stenindustriella anläggningar	Samtliga bergverk	
							År 1945	År 1944
Stockholms stad	—	—	—	—	—	26	26	27
Stockholms län	101	—	48	—	—	130	279	253
Uppsala län	154	5	967	—	—	10	1 136	1 145
Södermanlands län	220	14	775	—	—	604	1 613	1 629
Östergötlands län	—	60	2 159	—	—	398	2 617	2 532
Jönköpings län	20	50	—	—	—	129	199	164
Kronobergs län	—	—	44	—	—	129	173	162
Kalmar län	—	—	—	148	—	624	772	793
Gotlands län	—	—	—	—	—	442	442	502
Blekinge län	—	—	804	—	—	280	1 084	1 094
Kristianstads län	—	—	—	—	504	497	1 001	928
Malmöhus län	—	—	84	10	1 124	803	2 021	1 858
Hallands län	—	—	207	—	—	181	388	392
Göteborgs och Bohus län	—	—	—	—	—	1 871	1 871	1 689
Älvsborgs län	—	—	1 026	133	—	152	1 311	1 208
Skaraborgs län	—	44	75	—	—	1 332	1 451	1 415
Värmlands län	280	76	4 687	—	—	40	5 083	5 256
Örebro län	1 043	455	7 378	—	—	1 843	10 719	10 708
Västmanlands län	890	22	5 540	82	—	271	6 805	6 783
Kopparbergs län	2 189	590	6 624	84	—	317	9 804	10 668
Gävleborgs län	140	—	7 167	—	—	14	7 321	7 171
Västernorrlands län	—	—	25	170	—	33	228	226
Jämtlands län	—	—	—	—	—	263	263	285
Västerbottens län	—	1 297	—	1 399	—	114	2 810	2 946
Norrbottnens län	2 609	246	309	—	—	—	3 164	3 268
Hela riket 1945	7 646	2 859	37 919	2 026	1 628	10 503	62 581	—
» » 1944	8 992	3 127	37 448	1 967	1 474	10 094	—	63 102

Det totala antalet arbetare vid bergverken minskade under redogörelseåret med 521. Av samtliga län visade ungefär hälften ökning av antalet med sammanlagt 899 arbetare, under det att i övriga län antalet arbetare minskade med 1 420. Bland de sistberörda länen uppvisade Kopparbergs län den största minskningen (med 864 arbetare), vilken härrörde från den starka nedgången i sysselsättningen vid järngruvorna i detta län. Arbetarantalet vid järngruvorna redovisas även i övriga län med lägre siffror, undantagandes Stockholm, Jönköpings och Gävleborgs län. En ej obetydlig minskning av arbetarantalet förelåg även i Värmlands och Västerbottens län, beroende på försämrad sysselsättning vid järnverk resp. andra malmgruvor (än järngruvor). För övriga län redovisas för järnverken i jämförelse med år 1944 i allmänhet oförändrat eller högre antal arbetare. Inom stenindustrien har arbetarantalet minskat vid fältspat- och kvartsbrott, men ökat vid den övriga stenindustrien. Ökning föreligger således för stenindustrien i södra och västra Sverige, med undantag av Gotlands och Blekinge samt Älvsborgs län.

I redogörelsen här ovan äro ej medtagna arbetare, sysselsatta med upptagning och rengöring av sjömalmer i de småländska länen, under redogörelseåret utgörande 2 män över 18 år, för vilka redovisats tillsammans 51 utgjorda arbetstimmar.

Résumé.

Le tableau suivant présente des données sommaires concernant la production des industries extractives et métallurgiques de la Suède en 1945.

Aperçu des industries extractives et métallurgiques.

	Nombre d'établissements	Personnel		Force motrice: chevaux		Valeur de vente des produits Mille couronnes
		admini- stratif	ouvrier	directement employée pour les machines et les appareils	employée pour ali- menter des générateurs électriques	
Mines de fer	82	710	7 646	160 638	4 939	93 129
Autres mines de minerais métallifères	32	403	2 859	50 659	4 350	38 918
Usines à fer	67	6 595	37 919	477 473	58 289	768 581
Autres usines pour la production de métaux, etc.	8	381	2 026	38 445	1 900	78 595
Mines de houille	26	86	1 628	8 692	—	16 259
Établissements pour l'industrie de la pierre	503	1 067	10 503	61 773	24 075	110 201
Totaux 1945	718	9 242	62 581	797 680	93 553	1 105 683
» 1944	720	8 973	63 102	788 798	94 686	1 247 230

Il ressort du tableau ci-dessus que l'ensemble des industries extractives et métallurgiques ne présente pas un résultat aussi favorable qu'en 1944. Ainsi la valeur des produits destinés à la vente a diminué, de 11·3 % en 1945.

Des groupes différents il n'y a que les mines de houille et les établissements pour l'industrie de la pierre qui montrent une augmentation de la valeur de vente des produits par rapport à l'année précédente. Cette augmentation est de 7·6 millions de couronnes. Comme pourtant les autres groupes ont diminué de 149·1 millions de couronnes, il en résulte pour les industries extractives et métallurgiques en tout une diminution nette de la valeur de 141·5 millions de couronnes. Les plus grandes parties de cette diminution se rapportent aux mines de fer et aux usines de fer, dont les chiffres de la valeur ont diminué de 66·7 et 52·6 millions de couronnes respectivement. Le nombre total des ouvriers était de 0·8 % au-dessous du chiffre de l'année 1944. Les mines de fer et les autres mines de minerais métallifères présentent des chiffres plus basses qu'en 1944, tandis qu'une augmentation est à noter pour tous les autres groupes.

L'extraction du minerai de fer a diminué de 45·8 %, comparé à celle de 1944. Elle se répartit de manière suivante:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai directement utilisable ..	5 674 892	80 800	2 466 265	22 998
Schlich	1 578 467	27 653	1 463 397	18 370
Totaux	7 253 359	108 453	3 929 662	41 368

Surtout le schlich mais aussi, en partie, le minerai directement utilisable ont livré les produits suivants:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Briquettes	15 227	636	15 364	587
Sinters	1 163 087	35 912	1 057 904	32 136

L'exportation du minerai de fer a diminué à 1 220 806 tonnes en 1945, de 4 570 024 tonnes en 1944.

La production du fer de *fonte*, 761 357 tonnes en 1945, présente une diminution de 10·8 % par rapport à celle de 1944.

La quantité totale des *ferro-alliages* a diminué à 24 002 tonnes en 1945, de 34 437 tonnes, en 1944.

La production de *l'éponge de fer* était de 26 357 tonnes en 1945; le total correspondant de l'année précédente était de 24 453 tonnes.

La production du *fer et du métal fondu, soumis à l'affinage au bas foyer*, fait voir les chiffres suivants:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Gueuses et milbars	2 271	1 083	2 839	1 436
Métal fondu	1 197 438	333 808	1 203 447	334 845
dont Bessemer	115 676	16 524	129 029	21 601
» Martin	731 592	193 411	713 347	188 484
» acier fondu au creuset	82	52	—	—
» » de fusion électrique..	350 088	123 821	361 071	124 760

Les chiffres concernant les produits principaux de *fer et d'acier en barres et d'autres ouvrages en fer et acier* ont été:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Fer forgé, ainsi que fer laminé à chaud, en fer Lancashire ou Vallon ¹⁾	3 268	1 671	3 056	1 719
Fer et acier forgés, en acier fondu ¹⁾	24 268	32 369	20 754	27 411
Fer et acier laminés à chaud, en acier fondu:				
Billettes (ébauches de tubes, pleines incl.) et platines, produits destinés à la vente....	52 855	20 405	68 860	28 073
Fer et acier en barres (battu, gros et médium), fer feuillard, etc.	311 191	156 208	325 368	156 204
Fer d'angle, à T, etc., et autre fer façonné (gros et médium)	62 090	25 577	67 840	27 789
Autre fer gros (rails, éclisses, plaques d'assise, essieux, etc.)	36 907	12 341	30 471	10 502
Fil de fer laminé à chaud	122 164	51 649	123 676	52 257
Tôles fortes et médium.....	91 973	43 721	96 464	44 702
Tôles minces	104 724	66 226	100 928	64 319
Tuyaux laminés et étirés à chaud (ébauches de tubes, creuses incl.)	64 242	56 664	52 333	43 056
Déchets de fer	317 632	36 192	323 688	42 266

¹⁾ Pour les ébauches, il ne s'agit que des produits destinés à la vente.

Les *minerais autres que ceux de fer* présentent les chiffres suivants:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Minerai d'or	133 968	11 340	107 302	4 530
» d'argent et de plomb ..	22 100	6 417	26 718	7 943
» » cuivre	58 290	12 835	50 846	9 065
» » manganèse	24 276	1 897	18 036	1 310
» » zinc	59 886	7 055	58 673	6 910
» » wolfram	476	2 515	572	2 755
» » chrome	127	57	—	—
» » molybdène	43	772	7	67
» » nickel	31 572	1 579	17 577	800
Pyrite de fer	317 455	8 824	261 984	5 034
Graphite	—	—	802	65
Andalusite	7 816	218	10 449	280

La production des principaux ¹⁾ *métaux autres que le fer* a été:

	1944		1945	
	Kilogrammes	Mille couronnes	Kilogrammes	Mille couronnes
Or	3 876	17 981	2 327	10 797
Argent	32 613	2 621	25 133	2 132
	Tonnes		Tonnes	
Cuivre	16 205	24 988	19 397	29 763
Aluminium	3 836	15 067	3 461	8 179
Nickel	713	9 640	494	6 432
Plomb, raffiné	8 746	7 411	11 907	9 566

L'exploitation des gisements de *houille* présente le résultat suivant:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Houille	570 236	14 461	615 336	15 401
Argile réfractaire	128 700	704	108 852	709
Argile de klinker	27 084	116	34 455	149

Les *pierres dégrossies, concassées, taillées et polies* et les *autres ouvrages en pierre* présentent les chiffres suivants:

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Granit et gneiss, blocs bruts et macadam	875 498	4 431	998 867	4 780
pavés	137 323	3 526	152 777	4 113
dalles et bordures de trottoirs	24 608	847	32 791	1 138
pierres de construction, ni polies ni sculptées	7 957	1 182	12 987	1 799
autres ouvrages	9 061	4 373	9 742	4 746
Granit dit noir ou vert, blocs bruts et macadam	145 533	1 325	140 362	1 224
pierres ouvrées	6 755	4 913	7 088	5 126
Pierre ollaire, blocs bruts et ouvrages, toutes espèces	5 518	714	9 360	1 067

¹⁾ Les chiffres ne comprennent que la production des industries extractives et métallurgiques.

	1944		1945	
	Tonnes	Mille couronnes	Tonnes	Mille couronnes
Schiste, pierre brute et ouvrages en ces matières, toutes espèces	4 376	281	5 119	366
Grès, quartzite et silex pyromaque, pierre brute et cassée, pierres ouvrées	290 770	1 751	305 008	2 011
Pierre à chaux et dolomite, pierre brute, cassée et moulue	1 691 766	7 397	1 937 903	8 203
marne calcaire pour ciment etc	153 647	202	167 800	192
pierres de construc- tion et autres ouvrages	19 109	3 088	23 455	4 308
Marbre, en blocs, et pierres ouvrées, en marbre	25 153	7 331	32 693	8 539
Feldspath, non moulu	7 810	203	5 142	159
moulu	7 727	358	10 030	453
Quartz, non moulu	68 957	590	33 947	259
moulu	29 323	418	21 411	472
Cristal de roche	2	15	2	16
Mica, en blocs	177	345	110	184
pierre cassée et moulue	158	58	16	8
Spath fluor	1 836	276	3 448	509
Caolin, moulu ou lavé	1 590	116	1 700	210
Petalit	147	53	—	—
Spodumen	111	57	20	12
	hl		hl	
Chaux calcinée, non éteinte	5 901 663	20 722	6 032 363	21 394
éteinte	478 377	2 389	659 959	3 449
	Tonnes		Tonnes	
Craie et farine fossile	18 175	1 447	17 545	1 619
Autres ouvrages	—	129	—	202

TABELLAVDELNING

Tab. 1. Uppfordringen ur

	1	2	3	4	5
	Gruvor (gruvfält)	Antal med malm- fångst arbetade utmål	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
				under jord	i dagbrott
				T o n	
1	Stockholms län	5	—	66 718	23 352
	<i>Häverö kommun:</i>				
	Herrängsfältet:				
2	Eknäsgruvan	5	301	33 820	—
3	Vikinggruvan			3 367	—
4	Evagruvan			21 384	10 632
5	Rya- och Spåtgruvorna			8 147	12 720
6	Uppsala län	2	—	113 123	—
	<i>Films kommun:</i>				
7	Dannemora gravors odalutmål	1	290	111 441	—
	<i>Lena kommun:</i>				
8	Salsta gruvor	1	75	1 682	—
9	Södermanlands län	11	—	142 335	34 622
	<i>Sköldinge kommun:</i>				
10	Kantorps gruvfält	4	289	126 000	—
	<i>Floda kommun:</i>				
11	Stavsältet	4	289	5 916	—
	<i>Österåkers kommun:</i>				
12	Asköfältet	3	231	10 419	34 622
13	Jönköpings län	1	—	15 926	—
	<i>Månsarps kommun:</i>				
14	Smålands Tabergs gruvfält	1	300	15 926	—
15	Värmlands län	10	—	179 426	—
	<i>Färnebo kommun:</i>				
	Persbergs odalfält:				
16	Storgruvan	1	286	84 047	—
17	Alabama				
18	Långbansfältet	5	290	11 180	—
	<i>Nordmarks kommun:</i>				
19	Tabergs gruvor	2	286	17 395	—
20	Finnmosse gruvor	1	286	52 661	—
21	Nordmarks gruvor	1	286	14 143	—

1) Inklusive plock-, vask- samt magnetiskt och våtmekaniskt sovråd malm. — 2) Genom magnetisk sovring.

järngruvorna år 1945.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Erhållen direkt användbar malm ¹⁾			Den direkt användbara malmens genomsnittshalt av				Erhållen anrikningsmalm		
total kvantitet	värde	därav ur äldre varp	järn	fosfor	svavel	mangan	totalt	därav ur äldre varp	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t				T o n		
—	—	—	—	—	—	—	40 200	16	1
}	—	—	—	—	—	—	²⁾ 40 200	16	2
	—	—	—	—	—	—			3
	—	—	—	—	—	—			4
	—	—	—	—	—	—			5
80 964	1 400 000	255	—	—	—	—	865	—	6
²⁾ { 68 893 6 404 1 226 4 441 }	1 400 000	255	{ 50·6 41 28 27 }	{ 0·004 0·004 0·004 0·004 }	{ 0·04 0·15 0·11 0·1 }	{ 3·1 2·5 16 5 }	—	—	7
—			—	—	—	—			8
191	2 040	—	—	—	—	—	160 380	1 338	9
—	—	—	—	—	—	—	³⁾ 117 555	1 338	10
191	2 040	—	39	0·08	0·02	3·4	5 649	—	11
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 37 176	—	12
15 926	63 704	—	—	—	—	—	—	—	13
15 926	63 704	—	32	0·055	0·05	0·38	—	—	14
13 055	212 140	—	—	—	—	—	153 281	38 060	15
{ ²⁾ 409 ²⁾ 7 034 615 1 049 }	7 158	—	58·6	0·008	0·004	—	²⁾ 57 866	—	16
	116 061	—	54·2	0·009	0·01	—			17
	14 767	—	64	0·016	0·01	0·9			18
	18 882	—	56	0·028	0·012	1			18
⁴⁾ 1 969	27 566	—	63	0·007	0·02	—	²⁾ 2 200	—	19
²⁾ 1 979	27 706	—	54·39	0·009	0·07	—	²⁾ 54 935	10 823	20
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 31 256	27 237	21

³⁾ Därav genom magnetisk sovring 1338 ton. — ⁴⁾ Mullmalm.

	1	2	3	4	5
1	Örebro län	55	—	683 605	—
	<i>Nora kommun:</i>				
	Stribergs gruvfält:				
2	Övra Kärrgruvorna.....	3	272	72 110	—
3	Kil- och Långgruvorna				
4	Åsbobergsgruvan	1	286	7 996	—
5	Rödbergsfältet	1	280	7 778	—
6	Nedre Pershyttefältet	1	290	52 603	—
	<i>Vikers kommun:</i>				
7	Dalkarlsbergs gruvfält	1	285	71 506	—
8	Vikersfältet	1	300	3 476	—
	<i>Hjulsjö kommun:</i>				
9	Ösjöbergsfältet	7	292	69 173	—
	<i>Hällefors kommun:</i>				
10	Sirsjöbergsfältet	4	288	49 943	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>				
11	Ställbergsfältet	7	274	75 762	—
12	Haggruvefältet	3	274	4 723	—
	Sköttgruve- och Mossgruvefälten:				
13	Sköttgruvan	1	300	19 197	—
14	Mossgruvan	1	300	28 007	—
15	Bastkärnsfältet	2	286	34 508	—
	<i>Guldsmedshyttans kommun:</i>				
16	Ingelsgruvefältet	4	251	14 914	—
	<i>Linde kommun:</i>				
17	Stripa odalfält	9	268	139 955	—
18	Fanthyttefältet	2	95	2 742	—
19	Nybergsfältet	1	33	3 670	—
20	Svartbergsfältet	2	280	5 825	—
21	Hällagruvan	1	163	2 549	—
	<i>Ramsbergs kommun:</i>				
22	Blankafältet	2	300	14 524	—
23	Håkansbodafältet	1	120	2 644	—

¹⁾ Därav genom magnetisk sovring 6 705 ton. — ²⁾ Genom magnetisk sovring. — ³⁾ Malmen höll även

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
161 311	2 872 183	92	—	—	—	—	329 065	6 705	1
{ 24 318	470 796	—	52·2	0·015	0·01	—	{ 40 365	—	{ 2
{ 331	6 408	—	61·9	0·015	0·032	—	{	—	{ 3
{ 1 719	32 280	—	61·7	0·025	0·008	—	{ 1 880	—	{ 4
{ 2 247	43 502	—	53·1	0·023	0·018	—	{	—	{
{ 240	{ 20 800	—	{ 60	0·005	0·05	—	{ 4 450	—	{ 5
{ 916	—	—	{ 58	0·005	0·04	—	{ 43 585	—	{ 6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 592	127 554	—	59·9	0·065	0·012	—	¹⁾ 62 387	6 705	7
²⁾ 1 005	13 065	—	40·8	0·02	0·25	3·35	—	—	8
1 304	33 904	—	59·8	0·008	0·012	—	²⁾ 26 361	—	9
—	—	—	—	—	—	—	²⁾ 20 974	—	10
²⁾ 42 075	925 660	—	49·8	0·008	0·033	5·09	—	—	11
²⁾ 730	13 861	—	44·03	0·008	0·091	3·69	—	—	12
²⁾ 4 201	117 700	—	45·6	0·011	0·135	0·49	²⁾ 9 978	—	13
²⁾ 1 487	26 766	—	57·8	0·015	0·039	3·09	²⁾ 17 601	—	14
²⁾ { 3 049	{ 240 000	92	{ 48·6	0·005	0·236	3·97	{	—	{
{ 4 526	{	{	{ 49·4	0·005	0·277	4	{	—	{
{ 8 697	{	{	{ 43·5	0·005	0·289	4·01	{	—	{
{ 2 903	{	{	{ 38·1	0·005	0·264	4·08	{	—	{
{ 11 793	{ 200 382	—	{ 48·17	0·023	0·006	—	{	—	{
{ 2 520	{	{	{ 43·32	0·024	0·01	—	{	—	{
²⁾ { 922	30 900	—	64·8	0·013	0·005	—	{ ²⁾ 80 632	—	{ 17
²⁾ { 37 095	478 100	—	³⁾ 48·8	0·011	0·004	—	{	—	{
—	—	—	—	—	—	—	2 671	—	18
3 633	90 025	—	15	0·035	0·02	15	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	1 890	—	20
—	—	—	—	—	—	—	1 047	—	21
8	480	—	60	0·004	0·003	—	12 675	—	22
—	—	—	—	—	—	—	2 569	—	23

24·83 % kiselsyra.

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	39	—	713 963	—
	<i>Skinnskattebergs kommun:</i>				
2	Riddarhytte odalut mål	1	288	99 124	—
3	Källfallsfältet	2	288	64 674	—
4	Persgruvefältet	3	258	37 200	—
	<i>Norbergs municipalsamhälle:</i>				
5	Eskilbacksfältet	4	121	27 953	—
	<i>Norbergs kommun:</i>				
6	Kallmorbergsfältet	1	287	20 161	—
7	Risbergsfältet	2	287	35 233	—
8	Morbergsfältet	7	299	143 152	—
9	Norrbergsfältet	5	299	72 687	—
10	Getbacks- och Robergsfälten	3	299	64 930	—
	<i>Klackbergsfältet:</i>				
11	Gröndalsgruvan	1	299	7 256	—
12	Storgruvan	1	299	13 303	—
13	Nya Kolningbergsfältet	2	299	2 516	—
14	Gamla Kolningbergsfältet	2	299	28 287	—
15	Andersbenningsfältet	1	287	23 953	—
	<i>Fagersta stad:</i>				
	Semlafältet:				
16	Östra och Västra Stortäktgruvorna	2	300	4 070	—
17	Södra Rudgruvan	1	300	34 306	—
18	Bäckgruvan	1	230	35 158	—
19	Kopparbergs län	125	—	1 651 706	—
	<i>Sevärdsjö kommun:</i>				
20	Vintjärnsfältet	4	301	88 380	—
	<i>Stora Tuna kommun:</i>				
21	Idkerbergsfältet	4	260	122 364	—
22	Tuna Hästbergsfältet	5	288	131 382	—
	<i>Silvbergs kommun:</i>				
23	Hästhagbergsgruvan	1	286	21 281	—
24	Bräfallsgruvan	1	287	19 942	—
	<i>Säters kommun:</i>				
25	Bispbergsfältet	2	289	16 460	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>				
26	Östra och Västra Smältarmossgruvorna	2	300	28 755	—
27	Inträngets gruvor	5	241	97 799	—

1) Genom magnetisk sovring. — 2) I kombinerat sovringsverk. — 3) Delvis oskrädd malm. — 4) Därav magnetisk sovring 4 430 ton

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
89 226	1 278 963	—	—	—	—	—	509 220	—	1
¹⁾ 1 200	25 980	—	61·3	0·004	0·09	—	¹⁾ 69 741	—	2
¹⁾ 6 110	232 420	—	58	0·004	0·05	—	¹⁾ 46 419	—	3
¹⁾ 3 530	—	—	63	0·004	0·02	—	¹⁾ 23 200	—	4
²⁾ 16 496	182 000	—	52·4	0·031	—	0·4	²⁾ 4 225	—	5
—	—	—	—	—	—	—	20 161	—	6
—	—	—	—	—	—	—	34 194	—	7
2 902	39 900	—	48·5	0·02	0·01	—	137 072	—	8
1 314	18 067	—	48	0·02	0·01	—	69 166	—	9
—	—	—	—	—	—	—	64 274	—	10
¹⁾ 5 469	82 035	—	48·3	0·004	0·22	4	—	—	11
¹⁾ 11 303	169 545	—	46·2	0·004	0·11	4·5	—	—	12
¹⁾ 13 255	198 825	—	45·6	0·003	0·12	4·5	—	—	13
¹⁾ 220	3 190	—	47	0·003	0·08	4·8	—	—	14
³⁾ 12 083	102 705	—	41·6	0·003	0·12	4·3	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 11 714	—	16
—	—	—	—	—	—	—	3 324	—	17
¹⁾ 12 693	203 088	—	49·5	0·013	0·1	—	¹⁾ 25 730	—	18
¹⁾ 2 651	21 208	—	40	0·015	0·2	—	—	—	19
432 864	5 822 983	—	—	—	—	—	838 523	13 926	20
—	—	—	—	—	—	—	⁴⁾ 78 126	—	21
²⁾ 64 715	900 140	—	62·7	0·7	0·005	—	—	—	22
¹⁾ 27 559	439 234	—	32·1	0·02	1·046	5·68	¹⁾ 64 299	—	23
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 18 085	1 345	24
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 17 520	1 535	25
⁵⁾ 8 746	227 890	—	64	0·007	0·01	—	⁶⁾ 11 416	11 046	26
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 15 965	—	27
¹⁾ 18 332	311 644	—	55·6	0·017	0·35	—	¹⁾ 70 596	—	28

genom magnetisk sovring 69 870 ton. — ⁵⁾ Därav genom magnetisk sovring 3 986 ton. — ⁶⁾ Därav genom

	1	2	3	4	5
	<i>Folkärna kommun:</i>				
1	Lövsveds- och Hagbogruvorna	2	300	29 495	—
	<i>Grangärde kommun:</i>				
2	Grängesbergs exportfält	40	235	383 753	—
3	Risbergsfältet	22	277	358 592	—
	<i>Ludvika kommun:</i>				
	Blötbergsfältet:				
4	Kalvgruvan	2	254	30 476	—
5	Flygruvan	2	254	53 426	—
6	Fredmundbergsfältet	2	207	22 228	—
7	Håksberg—Ickorrbottenfältet	15	244	135 483	—
8	Lekombergsfältet	1	82	878	—
9	Sörviksfältet	4	268	58 211	—
10	Källbottenfältet	2	181	14 888	—
	<i>Ludvika stad:</i>				
11	Hillängsgruvan	2	266	13 601	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>				
12	Torrstensbergsfältet	1	14	113	—
	Nybergsfältet:				
13	Källgruvan	1	300	7 834	—
14	Kanalgruvan	2	300	11 267	—
15	Kärrgruvefältet	3	300	5 098	—
16	Gävleborgs län	6	—	140 772	—
	<i>Hofors kommun:</i>				
17	Nyängsfältet	2	287	83 490	—
18	Storstrecksfältet	3	287	46 465	—
	<i>Torsåkers kommun:</i>				
19	Bodåsfältet	1	300	10 817	—

1) Genom magnetisk sovring. — 2) Därav i kombinerat sovringsverk 33 942 ton. — 3) Mull i kombinerat

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 20 887	—	1
²⁾ 46 006	587 497	—	59·1	0·9	0·01	—	} —	—	2
³⁾ 196 031	2 528 800	—	63·4	0·7	0·02	—		—	3
65	1 225	—	6·6	10·1	0·01	—		—	
19 775	176 000	—	58·5	0·7	.	—	325 907	—	
¹⁾ 2 530	24 000	—	56·4	0·49	0·01	—	22 155	—	4
19 393	221 000	—	60·94	0·84	0·01	—	—	—	5
⁴⁾ 7 004	77 300	—	60·1	0·85	0·01	—	—	—	6
⁴⁾ 9 252	120 600	—	65·1	0·67	0·01	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	14 154	—	8
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 105 371	—	9
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 600	—	10
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 44 977	—	
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 12 676	—	
¹⁾ { 8 844	189 150	—	{ 34·35	0·013	0·39	10·07	—	—	11
3 980									
			27·26	0·028	0·47	8·81			
¹⁾ 79	743	—	41·5	0·05	0·01	—	—	—	12
¹⁾ 45	1 435	—	58	0·005	0·02	—	¹⁾ { 5 978	—	13
508	16 765	—							
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 9 757	—	14
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 54	—	15
—	—	—	—	—	—	—	79 118	—	16
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 45 527	—	17
—	—	—	—	—	—	—	¹⁾ 32 893	—	18
—	—	—	—	—	—	—	698	—	19

övringsverk. — ⁴⁾ Genom våtmekanisk sovring.

	1	2	3	4	5
1	Norrbottnens län	105	—	1 639 499	5 311 619
	<i>Gällivare kommun:</i>				
2	Gällivare malmfält.....	53	233	679 376	—
3	Koskullskulle malmfält	5	234	180 670	—
	<i>Jukkasjärvi kommun:</i>				
4	Kiirunavaara malmfält	26	242	218 050	4 419 335
5	Luossavaara malmfält	11	267	474 257	892 284
6	Tuolluvaara malmfält.....	10	278	87 146	—
7	Hela riket	359	—	5 347 073	5 369 593

¹⁾ Genom magnetisk sovring. — ²⁾ Därav genom magnetisk sovring 70 457 ton. — ³⁾ Rågods för apatit-

6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1 672 728	11 346 380	—	—	—	—	—	894 282	—	1
¹⁾ { 96 525 337 848 }	3 318 611	—	{ 64·9 61·9 }	0·35 0·65	0·02 0·03	—	¹⁾ 82 012	—	2
²⁾ { 106 599 25 889 732 }	1 652 289 207 114 6 585	—	{ 65·9 61·7 64·8 }	0·035 0·04 0·405	0·05 0·07 0·06	—	—	—	3
{ 98 344 66 342 196 234 72 363 350 392 55 186 84 157 }	3 032 820	—	{ 67·65 67·65 66·94 65·76 61·59 64·6 64·61 }	0·017 0·047 0·24 0·572 1·78 0·017 0·058	0·03 0·021 0·015 0·017 0·014 0·056 0·029	—	³⁾ 392 421	—	4
¹⁾ { 100 824 1 697 10 760 8 621 48 380 5 458 466 5 911 }	2 015 936 156 209 784 719 87 164 5 542 79 391	—	{ 64·65 62·37 56·44 68·02 67·86 66·75 65·42 61·36 }	0·154 0·312 0·316 0·007 0·015 0·044 0·148 1·27	0·021 0·037 0·026 0·003 0·008 0·012 0·007 0·006	—	^{1) 3)} 419 849	—	5
2 466 265	22 998 393	347	—	—	—	—	3 004 934	60 045	7

sligframställning i Vitåfors anrikningsverk.

Tab. 2 a. Järnmalmns an-

Slag av anrikningsverk: f = flotationsverk; m = magnetiskt; v = våtaurikningsverk; mv =

1		2	3	4		5
Verkets namn		Slag av anrikningsverk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	I verket ingå--		Total kvantitet
				Från nedanstående gruvor (gruvfält)		Ton
1. Järnmalmsslig.						
1	Stockholms län	—	3 923	—		44 823
2	Herräng.....	m	3 923	Herrängsfältet		40 200
				Sörviksfältet.....		4 623
3	Södermanlands län	—	11 150	—		160 380
4	Kantorps.....	mv	5 650	Kantorps gruvfält		117 555
5	Askö	m	5 500	Stavs gruvor.....		5 649
				Asköfältet.....		37 176
6	Värmlands län	—	12 520	—		153 281
7	Persberg	m	4 853	Persbergs odalfält		57 866
8	Långban	v	1 930	Långbansfältet.....		7 024
9	Taberg	mv	278	Tabergs gruvor		2 200
				Nordmarks gruvor		948
10	Finnmossen	m	5 459	Finnmossen gruvor		54 935
				Nordmarks gruvor		30 308
11	Örebro län	—	31 602	—		315 192
12	Åsboberg	v	4 071	Övra Kärr- samt Kil- och Åsbo- bergsgruvorna		34 634
		m	2 154	Långgruvan		7 052
				Övra Kärrgruvorna		894
13	Pershyttan	mv	6 453	Nedre Pershyttefältet.....		43 585
14	Dalkarlsberg	mv	2 087	Dalkarlsbergs gruvfält		55 682
				Äldre varp		6 705
15	Bredsjö	m	3 644	Ösjöbergsfältet		24 280
16	Sikfors	m	4 863	Sirsjöbergsfältet		20 924
				Persbergs odalfält		230
17	Sköttgruvan	m	2 772	Sköttgruvan		9 945
				Mossgruvan		17 654
18	Stripa	v	3 031	Stripa odalfält		70 133
				Blankafältet		11 717
				Håkansbodafältet.....		775
19	Guldsmedshyttan	mv	2 527	Fanthyttefältet		561
				Svarbergfältet		1 126
				Stripa odalfält.....		9 295

1) Rågodset höll även 3·8 % mangan.

rikning år 1945.

Kombinerat magnetiskt och våtanrikningsverk; mf = kombinerat magnetiskt och flotationsverk.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Inkommande rågods				Erhållen färdig vara (slig)						
<i>Därav</i> ur äldre varp	Genomsnittshalt av			Total kvantitet	Värde	<i>Därav</i> ur varp- maln	Genomsnittshalt av			
	järn	fosfor	svavel				järn	fosfor	svavel	man- gan
Ton	Procent			Ton	Kronor	Ton	Procent			
—	—	—	—	24 000	816 000	—	—	—	—	—
—	34·9	0·004	0·5	24 000	816 000	—	63	0·003	0·1	—
—	44·2	0·043	0·018							
1 338	—	—	—	65 481	1 291 995	585	—	—	—	—
1 338	32·6	0·025	0·05	53 868	1 117 800	585	61·5	0·012	0·06	—
—	26	0·04	0·08	11 613	174 195	—	61·7	0·017	0·11	—
38 060	—	—	—	67 101	1 166 497	9 084	—	—	—	—
—	32·7	0·011	0·012	32 832	633 818	—	59	0·006	0·01	—
—	34	0·022	0·015	1 225	24 500	—	64	0·023	0·028	3
—	40·5	0·008	0·05	1 391	33 384	—	53	0·024	0·027	9·8
884	26	0·008	0·1	1 141	21 135	—	62	0·004	0·009	—
10 823	26	0·008	0·1	268	2816	248	60	0·004	0·025	—
26 353	37	0·01	0·1	22 889	453 660	2 816	58·7	0·006	0·075	—
				7 355		6 020				
6 705	—	—	—	147 604	3 639 307	2 565	—	—	—	—
—	45·4	0·016	0·019	5 912	147 800	—	60·2	0·016	0·012	—
—	49·3	0·01	1·012	8 407	210 175	—	64·6	0·01	0·031	—
—	54·5	0·017	0·04	2 231	55 775	—	53·5	0·021	0·016	—
—	41	0·017	0·006	3 701	92 525	—	67·2	0·003	0·068	—
—	40·7	0·098	0·014	295	7 375	—	68·6	0·005	0·008	—
6 705	40·4	0·093	0·719	8 600	415 000	—	64·5	0·005	0·003	—
—	46·3	0·022	0·065	13 700	—	—	63·4	0·009	0·003	—
—	40·5	0·035	0·015	40	1 116	—	59·1	0·059	0·007	—
—	51	0·011	0·007	1 208	33 715	—	70	0·01	.	—
—	45·3	.	.	17 264	481 838	—	68·2	0·012	.	—
—	51·8	.	.	1 676	46 777	—	63·4	0·065	0·061	—
—	40·4	0·014	0·012	380	10 606	380	68·3	0·013	.	—
—	37·4	0·01	0·003	1 983	55 346	1 983	65·9	0·016	0·037	—
—	33	0·003	0·06	202	5 638	202	56·9	0·082	2·447	—
—	33·5	0·02	0·15	14 115	381 105	—	64·6	0·005	0·03	—
—	38	0·015	0·05	10 660	323 340	—	62·1	0·004	0·005	—
—	40·5	0·011	0·004	118	—	—	64·6	0·007	0·034	0·54
—	—	—	—	6 377	146 671	—	67·2	0·007	0·017	1·47
—	—	—	—	6 035	138 805	—	63·3	0·007	0·004	—
—	—	—	—	33 510	750 000	—	61	0·008	0·005	—
—	—	—	—	5 373	161 190	—	58	0·003	0·04	—
—	—	—	—	440	13 200	—	53·5	0·02	0·15	2·2
—	—	—	—	258	7 740	—	62	0·015	0·02	—
—	—	—	—	330	9 900	—	60	0·006	0·01	—
—	—	—	—	4 789	143 670	—	—	—	—	—

	1	2	3	4	5
1	Västmanlands län	—	31 728	—	505 994
2	Bäckegruvan ¹⁾	mf	5 744	Pelle-, Öster-, Hag- och Höjdgru- vorna	²⁾ 69 741
3	Källfallet	m	5 472	Källfalls- och Persgruvefalten	71 294
4	Kallnora	mv	4 385	Risbergsfältet	33 488
5	Bålsjö	mv	6 020	Kallmorbergsfältet	20 161
6	Östannossen	m	5 370	Morbergsfältet	137 072
7	Långgruvan	mv	1 021	Norrbergsfältet	69 166
8	Stortäktsgruvan	mv	3 716	Getbacks- och Köbergsfälten	64 274
9	Kopparbergs län	—	39 475	Andersbenningsfältet	11 714
10	Vintjärn	m	5 876	Stortäktsgruvorna	3 324
11	Tuna Hästberg	m	3 742	Rudgruvan	25 730
12	Hästhagberg	m	2 660	Dannemora odalutmål	80
13	Bispberg	mv	2 164	Kolningbergsgruvan	⁵⁾ (17 530)
14	Smältarmossgruvan	m	1 679	Vintjärnsfältet	78 126
15	Intrånget ¹⁰⁾	m	5 700	Tuna Hästbergsfältet	64 299
16	Lövsvedsgruvan	m	3 865	Hästhagbergsgruvan	18 085
17	Bergslagsschaktet	mv	4 043	Bräfallsgruvan	17 320
18	Blötberget	m	1 756	Bispbergsfältet	370
19	Häksberg	mv	1 804	Äldre varp	11 046
20	Lekomberg	mv	3 399	Smältarmossgruvorna	15 965
21	Nyberget	m	1 079	Intrångets gruvor	70 596
22	Gävleborgs län	—	7 630	Lövsveds- och Hagbogruvorna	20 887
23	Långnäs	m	7 630	Risbergsfältet	325 907
24	Norrbottnens län	—	7 920	Kalvgruvan	22 155
25	Vitåfors (Malmberget)	mv	7 920	Fredmundbergsfältet	13 977
26	Hela riket	—	145 948	Häksberg—Ickorrbottenfältet	177
27	2. Apatitslig.			Sörviksfältet	105 371
28	Grängesberg	f	3 625	Källbottenfältet	43 227
29	Lekomberg	f	4 512	Nybergsfältet	12 676
30	Vitåfors (Malmberget)	f	7 920		12 650
31	Hela riket	—	16 057		
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
44					
45					
46					
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70					
71					
72					
73					
74					
75					
76					
77					
78					
79					
80					
81					
82					
83					
84					
85					
86					
87					
88					
89					
90					
91					
92					
93					
94					
95					
96					
97					
98					
99					
100					

¹⁾ Verket även använt för framställning av kopparmalmsslig. — ²⁾ Ur rågodset, som jämväl höll 0,8 % berg, ej inräknat i länssumman. — ³⁾ Sinteringsgods, ej inräknat i länssumman. — ⁴⁾ Rågodset höll även erhållna avfallet användes som rågods vid kopparmalmusanrikning. — ⁵⁾ Rågodset höll även 1,34 % mangan.

6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
—	—	—	—	226 951	4 129 163	—	—	—	—	—	1
—	38·9	0·004	2·85	32 885	704 068	—	67	0·004	1·11	—	2
—	33·6	0·004	0·26	32 100	698 496	—	65·1	0·004	0·025	—	3
—	30	0·03	0·1	11 808	279 884	—	62	0·009	0·05	—	4
—	34·9	0·02	0·03	914	10 491	—	62	0·012	0·24	—	5
—	39·5	0·02	0·002	28 305	230 802	—	60	0·008	0·024	—	6
—	32	0·007	0·22	65 551	452 880	—	66	0·006	·	—	7
—	32·5	0·01	0·02	25 835	413 328	—	64·8	0·01	0·016	—	8
—	44	0·006	0·015	6 060	121 200	—	62	0·004	0·064	—	9
—	39·5	0·005	0·05	1 835	33 030	—	59	0·004	0·003	—	10
—	47·5	0·004	0·03	11 114	211 165	—	60·7	0·005	0·01	—	11
—	·	·	·	55	1 045	—	62·1	0·005	0·019	—	12
—	·	·	·	6)(14 234)	(227 740)	—	60	0·003	0·01	—	13
14 181	—	—	—	436 175	5 886 997	115	—	—	—	—	14
—	38	0·02	0·015	43 100	431 000	—	61·9	0·011	0·009	—	15
—	34	—	—	22 999	587 402	—	59·9	0·07	0·29	1·8	16
1345	49·7	0·006	0·02	19 259	385 180	—	62·7	0·003	0·01	0·6	17
1535	35	0·007	0·03	222	3 328	—	63	0·006	0·005	—	18
—	48	0·012	0·01	5 619	84 284	—	62	0·007	0·005	—	19
11 046	42	0·015	0·01	11 164	170 250	—	60·7	0·006	1·415	—	20
—	46·8	0·01	2	24 073	409 241	—	65·8	0·009	0·67	—	21
—	27	0·25	0·71	11 386	173 640	—	61·9	0·004	0·05	—	22
—	37·4	0·005	0·075	206 752	1 850 000	—	63	0·4	0·002	—	23
—	46	0·7	0·002	8 669	173 300	—	69·4	0·076	0·01	—	24
—	51·4	0·4	0·01	588	7 200	—	63·1	0·18	0·01	—	25
—	42	0·2	0·1	4 393	100 500	—	69·7	0·023	0·01	—	26
—	53	0·3	0·01	43 280	775 585	—	61·8	0·035	0·03	—	27
—	34·7	0·085	0·04	22 406	451 032	—	66·86	0·014	0·032	—	28
—	41·4	0·05	0·045	6 734	135 555	—	64·8	0·038	0·03	—	29
—	39·3	0·68	0·052	5 531	99 500	115	64·5	0·004	0·16	—	30
255	29·6	0·014	0·037	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	—	—	45 003	1 080 072	—	—	—	—	—	32
—	27·7	0·011	0·222	45 003	1 080 072	—	62	0·003	0·22	1·18	33
6 944	—	—	—	451 082	409 793	2 500	—	—	—	—	34
—	54·5	3·483	0·023	419 724	403 278	2 500	64·2	1·296	0·016	—	35
—	34·5	4·498	0·023	30 505	5 979	—	71·5	0·01	0·007	—	36
—	62	0·418	0·036	783	536	—	71·4	0·024	0·007	—	37
6 944	38·3	0·314	0·023	70	—	—	71·5	0·017	0·007	—	38
67 228	—	—	—	1 463 397	18 369 824	14 849	—	—	—	—	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
—	16	2·1	0·1	9 492	403 315	—	4·4	13·4	0·5	—	41
—	7	1·8	·	3 845	472 809	—	2·8	12·8	·	·	42
—	·	6·56	·	157 790	16 086 670	—	6·9	12·995	·	·	43
—	—	—	—	171 127	16 962 794	—	—	—	—	—	44

koppar, erhöills åren 2 960 ton kopparmalmsslig. — ³⁾ Svartmalmsslig. — ⁴⁾ Blodstensslig. — ⁵⁾ Skrätt och oskrätt 3·5 % mangan. — ⁸⁾ Analys ej utförd. — ⁹⁾ Rågodset höll även 1·1 % mangan. — ¹⁰⁾ Det vid verket ¹²⁾ Saluvärdet kan ej uppgivas. — ¹³⁾ Rågodset har utgjorts av avfallsslam.

Tab. 2 b. Järnmalms brikettering och sintring år 1945. *)

Slag av framställningsverk: b = briketteringsverk; s = sintringsverk.

1	2	3	4	5	6	7	8
Verkets namn	Slag av framställningsverk	Antal timmar, varunder verket varit i gång	Använt rågods			Tillverkade briketter och sinter	
			slig	krossad stycke- malm	öfrigt rågods	Ton	Värde Kronor
Stockholms län ..	—	6 318	24 000	638	3 624	33 083	1 247 700
Herräng	s	6 318	24 000	638	3 624	33 083	1 247 700
Uppsala län	—	11 138	16 000	10 053	—	24 840	895 000
Dannemora	s	3 288	—	10 053	—	9 313	335 000
Söderfors	s	7 850	16 000	—	—	15 527	560 000
Södermanlands län	—	5 429	49 203	3 929	2 969	56 031	1 733 610
Kantorp	s	2 117	17 771	—	—	17 771	550 900
Oxelösund	s	3 312	31 432	3 929	2 969	38 260	1 182 710
Värmlands län	—	10 484	51 164	7 195	2 517	57 545	1 997 799
Hagfors	s	6 838	42 917	5 576	—	46 112	1 628 140
Nykroppa	s	3 646	8 247	1 619	2 517	11 433	369 659
Örebro län	—	39 397	89 370	600	1 255	88 298	3 297 370
Bredsjö	b	6 624	12 414	—	—	12 414	471 732
Sikfors	s	7 974	22 402	—	—	21 662	844 818
Guldsmedshyttan	s	3 514	14 080	—	—	14 080	520 960
Degerfors	s	2 921	8 426	600	1 255	9 632	380 731
Bofors	s	1 358	2 854	—	—	2 854	122 743
Röfors	s	5 400	9 012	—	—	8 740	358 340
Pershyttan	s	7 632	11 037	—	—	11 037	265 000
Högforsbruk	s	3 974	9 145	—	—	7 879	333 046
Västmanlands län	—	31 708	158 688	23 779	7 472	183 662	5 786 783
Bäckegravan	s	3 103	17 575	—	—	17 575	469 077
Källfallet	s	4 431	18 880	—	—	18 880	666 086
Spännarhyttan	s	6 736	28 935	—	—	28 057	1 049 972
Fagersta	s	9 538	60 230	23 779	7 472	87 805	2 666 000
Högfors	s	7 900	33 068	—	—	31 345	935 648
Kopparbergs län ..	—	43 597	354 400	58 928	61 579	448 870	11 006 691
Tuna Hästberg (Räms- hyttan)	s	5 103	26 934	—	3 213	28 076	889 616
Vikmanshyttan	s	7 743	19 956	—	—	19 956	815 677
Nyberget	b	3 012	2 997	—	—	2 950	115 000
Hornödal	s	2 060	3 560	1 934	380	5 219	178 000
Domnarvet	s	19 479	274 853	56 518	57 312	369 109	8 120 398
Långshyttan	s	6 200	26 100	476	674	23 560	888 000
Gävleborgs län ..	—	21 648	133 482	24 919	10 777	161 442	6 264 605
Långnäs	s	6 025	90 788	—	9 484	93 996	3 741 025
Sandviken	s	6 984	32 472	11 461	—	44 933	1 696 580
Forsbacka	s	8 639	10 222	13 458	1 293	22 513	827 000
Norrbottnens län ..	—	1 482	17 075	3 119	176	19 497	493 512
Norrbottnens Järnverk ..	s	1 482	17 075	3 119	176	19 497	493 512
Hela riket	—	171 201	893 382	133 160	90 369	1 073 268	32 723 070
	b	9 636	15 411	—	—	15 364	586 732
	s	161 565	877 971	133 160	90 369	1 057 904	32 136 338

*) Framställningen av briketter och sinter ur purple-ore har under 1945 varit inställd.

**Tab. 3. Tillverkningen av tackjärn, järnsvamp och ferrolegeringar
år 1945.**

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
			genom export	inom landet	Kronor
	Ton	Kronor	Ton		
1. Tackjärn	761 357	145 975 716	4 409	283 801	64 106 269
Smidestackjärn	30 893	7 426 624	994	26 618	6 624 683
Bessemertackjärn: för sur process	15 279	3 240 966	—	—	—
» basisk »	214 776	27 920 880	—	—	—
Martintackjärn: för sur process	161 347	35 575 626	863	46 342	10 755 172
» basisk »	241 734	47 562 046	360	131 831	26 857 359
Gjuttackjärn: för aducering	1 493	304 356	170	832	198 951
» andra ändamål: hematit- fosfor- ..	29 249	7 839 461	452	24 884	6 740 256
Gjutgods, framställt direkt från masugn....	56 043	13 023 512	1 570	47 392	11 151 514
	10 543	3 082 245	—	5 902	1 778 334
2. Järnsvamp.....	26 357	4 937 605	186	20 571	4 114 110
3. Ferrolegeringar	23 988	26 196 605	1 376	16 311	21 251 134
Fosforjärn	44	36 030	—	—	—
Kiseljärn: med högst 15 % kisel	794	171 758	—	794	171 758
» mer än 15 % kisel	6 680	2 542 115	209	6 030	2 346 585
Kiselkalciummanganjärn	26	29 088	—	26	29 088
Kiselkrom	241	215 485	—	—	—
Kiselmanganjärn	4 540	2 953 975	386	2 427	2 154 310
Kiselmetall	170	186 450	170	—	186 450
Kromjärn med en kolhalt av: högst 0.2 % ..	1) 4 472	5 480 008	125	1 803	3 160 432
0.2—1.0 %	297	433 518	40	157	433 518
1.0—4.0 %	62	77 000	30	32	77 000
mer än 4 %	2 941	2 214 433	35	2 307	1 836 428
Krommanganjärn	96	146 842	—	72	127 000
Krommetall	1	7 000	—	1	7 000
Manganjärn med en kolhalt av: högst 2 % ..	455	853 226	12	414	792 658
mer än 2 %	2 281	1 913 530	263	1 543	1 697 934
Molybdenjärn	2) 170	4 134 825	51	80	3 558 844
Spegeljärn	295	100 126	—	295	100 126
Svaveljärn	26	13 000	—	26	13 000
Titanjärn	39	129 040	—	4	13 003
Vanadinjärn	10	155 156	—	7	142 000
Volframjärn	348	4 404 000	55	293	4 404 000

¹⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 3 ton kromjärn med en kolhalt av högst 0.2 % och med en intjänt smältlön av 2 000 kr.

²⁾ Dessutom har vid ett verk vid legosmältning framställts 11 ton molybdenjärn med en intjänt smältlön av 25 600 kr.

Tab. 4. Tillverkningen av smältstycken och råskenor samt götmetall år 1945.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
<i>Smältstycken och råskenor, ovällda:</i>	2 839	1 436 420	359	—	182 318
framställda medelst: Lancashiremetod	2 782	1 405 640	359	—	182 318
Vallonmetod	57	30 780	—	—	—
<i>Göt, ovällda, samt smidbart gjutgods:</i>	1 203 447	334 844 682	218	41 611	27 109 313
Bessemer:	129 029	21 601 109	—	6	2 000
sur: göt	18 241	4 982 909	—	6	2 000
basisk: göt	110 788	16 618 200	—	—	—
Martin:	713 347	188 483 480	105	23 410	8 824 329
sur: göt:	175 953	52 641 766	—	4 251	1 525 442
kvalitetsprodukt	150 994	45 915 364	—	4 251	1 525 442
ordinär produkt	24 959	6 725 802	—	—	—
gjutgods, skrotat:	1 634	1 958 669	105	861	1 301 411
kvalitetsprodukt	1 634	1 958 669	105	861	1 301 411
basisk: göt:	532 035	130 432 501	—	16 722	4 169 785
kvalitetsprodukt	69 111	19 526 247	—	763	244 519
ordinär produkt	462 924	110 906 254	—	15 959	3 925 266
gjutgods, skrotat:	3 725	3 450 494	—	1 576	1 827 691
kvalitetsprodukt	112	54 534	—	19	28 949
ordinär produkt	3 613	3 395 960	—	1 557	1 798 742
Elektrostål:	361 071	124 760 143	113	18 195	18 282 984
göt:	347 248	103 926 457	—	9 180	3 079 014
kvalitetsprodukt	173 638	72 609 149	—	739	1 028 067
ordinär produkt	173 610	31 317 308	—	8 441	2 050 947
gjutgods, skrotat:	13 823	20 833 686	113	9 015	15 203 970
kvalitetsprodukt	8 374	13 867 584	113	5 606	9 887 769
ordinär produkt	5 449	6 966 102	—	3 409	5 316 201
Summa smältstycken, råskenor och göt samt skrotat gjutgods	1 206 286	336 281 102	577	41 611	27 291 631

Anm. Såsom kvalitetsprodukt räknas förutom bessemer, sur, och degelstål:

Martin, sur, med undantag av vad som kan vara framställt i sur ugn av kokstäckjärn eller av vanligt, analytiskt eller i övrigt osorterat köpskrot.

Martin, basisk. Allt stål med en kolhalt över 0.55 %, tillverkat av träkolstäckjärn och prima skrot samt avsett för produkter, som skola användas i härdad form.

Stål under nämnda kolhalt, framställt av träkolstäckjärn och prima, väl sorterat skrot, för användning till sådana produkter, där svenskt material äger kvalitativt företräde framför utländskt, ex. solida ämnen för rörtillverkning, helvalsade rörämnena för ångpannetuber och för kalldragning, plåt eller band för djuppressning.

Elektrostål. Allt stål av kolhalt över 0.55 %, som är avsett att användas i prima, härdade produkter. Till kvalitetsstål räknas även sådant stål, som användes för samma kvalitetsprodukter som mjuk, basisk martin.

Legerade stål. Med nickel, kobolt, krom, volfram, molybden, vanadin och titan legerade stål räknas såsom kvalitetsstål. Manganstål räknas som kvalitetsstål, om ingående material äro prima. Kiselstål för dynamo- och transformatorplåt räknas likaledes till kvalitetsstål.

Tab. 5. Tillverkningen av smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål samt erhållet skrot år 1945.

1	2	3	4	5	6
Tillverkningar	Hela tillverkningen		Därav till avsalu		
	Ton	Värde i kronor	genom export	inom landet	Värde i kronor
			Ton		
1. Varmvalsat järn av vällmetall	3 389	1 891 774	1 158	1 619	1 537 692
Ämnen	431	245 177	98	—	72 030
Stångjärn, runt, fyrkant och platt	2 852	1 575 395	1 054	1 618	1 459 220
Valstråd	99	64 760	—	—	—
Plåt	7	6 442	6	1	6 442
2. Smitt järn och stål av götmetall	—	—	1 126	12 650	21 718 832
a) Ämnen	25 121	23 041 289	120	3 174	6 840 399
b) Smitt järn och stål, annat än ämnen	17 460	20 570 699	1 006	9 476	14 878 433
Stångstål	1 315	2 299 160	186	1 047	2 086 613
Axlar	7 305	6 976 682	359	3 259	5 022 792
Andra grövre tillverkningar	8 840	11 294 857	461	5 170	7 769 028
3. Varmvalsat järn och stål av götmetall	—	—	68 381	668 516	352 836 600
a) Ämnen	—	—	1 644	67 216	28 073 359
Billets (inkl. massiva tubämnen)	740 061	250 809 802	1 602	62 276	26 366 401
Platiner	146 289	54 207 899	42	4 940	1 706 958
b) Varmvalsat järn och stål, annat än ämnen	797 080	398 828 593	66 737	601 300	324 763 241
Stångjärn och -stål, runt, fyrkant och platt	260 291	122 963 649	17 285	209 453	108 180 873
ihålligt borrstål	1 725	1 607 548	912	726	1 523 864
Balkar, I och U, från och med 80 mm höjd	13 463	4 731 199	2 064	11 350	4 712 674
Vinkeljärn och annat fasonjärn (inkl. hjulband)	54 377	23 057 562	6 451	39 366	19 604 170
Järnvägsskenor och annat varmvalsat fasonjärn för järnvägsbyggnader	23 513	7 641 725	—	22 364	7 268 300
Skarvjärn och bottenplåtar	4 693	1 554 029	—	4 693	1 554 029
Axlar (även blanksvarvade)	2 265	1 306 264	280	520	486 400
Bandjärn och bandstål i ringar eller överböjda knippor samt raka stänger med tjocklek av under 3 mm	63 352	31 632 350	4 220	31 601	17 652 611
Valstråd	123 676	52 257 269	14 178	92 923	43 681 063
Grovplåt med tjocklek av 5 mm och däröver	76 634	32 788 775	8 560	59 583	28 839 170
Mediumplåt med tjocklek av 3—5 mm	19 830	11 913 175	2 136	14 037	9 140 633
Tunnplåt med tjocklek av 0,6—3 mm	77 259	50 835 488	2 189	65 032	39 172 748
” ” ” ” under 0,6 mm	23 669	13 483 312	2 423	21 237	13 451 312
Rör (inkl. ihålliga tubämnerna), valsade eller varmdragna	52 333	43 056 248	6 039	28 615	29 495 394
Summa smitt och pressat samt varmvalsat järn och stål	—	—	70 665	682 785	376 093 124
4. Stångjärnsavhugg och skrot för omsmältning, <i>erhållet vid framställning av de i tab. 4 och 5 redovisade tillverkningarna</i>	323 688	42 265 708	4	5 254	817 381
Av välljärn	262	56 870	4	151	40 558
” götmetall	323 426	42 208 838	—	5 103	776 823

Tab. 6. Uppfordringen ur andra

1		2	3	4	5	6
Gruvor (gruvfält)		Malmens art	Antal med malmfångst arbetade utmål	Antal dagar, varunder gruvan arbetats	Totala kvantiteten utfraktat berg och malm	
					under jord	i dagbrott
T o n						
1	Uppsala län	—	1	—	1 137	—
	<i>Håtuna kommun:</i>					
2	Skälstagravan	Grafitmalm	1	44	1 137	—
3	Södermanlands län	—	3	—	—	3 574
	<i>Tunabergs kommun:</i>					
4	Stora Utterviks- samt Strömhultsgruvorna	Manganmalm	3	63	—	3 574
5	Östergötlands län	—	1	—	72 764	—
	<i>Godegårds kommun:</i>					
6	Åmmebergsfältet	Zinkmalm	4) —	288	67 600	—
	<i>Tjällmo kommun:</i>					
7	Baggetorpsgruvan	Volframalm	1	300	5 164	—
8	Jönköpings län	—	3	—	22 814	—
	<i>Ödestugu kommun:</i>					
9	Spexeryds gruvor	Manganmalm	3	300	22 814	—
10	Skaraborgs län	—	1	—	9 743	—
	<i>Undenäs kommun:</i>					
11	Böhlets gruvor	Manganmalm	1	300	9 743	—
12	Värmlands län	—	5	—	17 155	—
	<i>Färnebo kommun:</i>					
13	Långbansfältet	Manganmalm	5	290	17 155	—
14	Örebro län	—	13	—	295 046	—
	<i>Hammar och Lerbäcks kommuner:</i>					
15	Åmmebergs zinkgruvor	Zinkmalm	4	288	105 466	—
	<i>Kopparbergs köping:</i>					
16	Kaveltorpsfältet	Bly-, zink- och kopparmalm	3	284	37 132	—
17	Ljusnarsbergs gruvfält	do	1	286	19 048	—
	<i>Ljusnarsbergs kommun:</i>					
18	Yxsjöbergsfältet	Volframalm	5	289	133 400	—

1) Siffror inom parentes ange utmål med malmfångst enbart ur äldre varp. — 2) Grafit. — 3) Malmen höll

malmgruvor än järngruvor år 1945.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Erhållen stuf- och plock- malm samt annan direkt användbar malm			Den direkt användbara malmens halt av metaller m. m.						Erhållen anrikningsmalm		Brutet gråberg	
total kvantitet	därv uräldre varp	kop- par	man- gan	svavel	andra	guld	silver	totalt	därv uräldre varp	inom fyndig- heten	utom fyndig- heten	
Ton	Kronor	Ton	P r o c e n t			Gram per ton			Ton	Ton		
740	37 230	—	—	—	—	—	—	129	—	268	—	1
740	37 230	—	—	—	—	2) 22.5	—	129	—	268	—	2
3 238	45 000	—	—	—	—	—	—	—	—	336	—	3
3 238	45 000	—	—	8.7	0.35	3) —	—	—	—	336	—	4
77	189 814	—	—	—	—	—	—	45 773	—	5 739	21 175	5
—	—	—	—	—	—	—	—	42 811	—	3 614	21 175	6
77	189 814	—	—	—	—	5) 54	—	2 962	—	2 125	—	7
3 858	398 435	—	—	—	—	—	—	—	—	18 956	—	8
3 858	398 435	—	—	31.33	—	—	—	—	—	18 956	—	9
4 099	520 051	—	—	—	—	—	—	—	—	5 644	—	10
4 099	520 051	—	—	38	—	—	—	—	—	5 644	—	11
4 119	157 083	—	—	—	—	—	—	7 866	—	2 881	2 289	12
800	36 020	—	—	39	—	6) 2	—	7 866	—	2 881	2 289	13
3 174	117 438	—	—	29	—	6) 2.5	—					
145	3 625	—	—	22	—	6) 3	—					
—	—	—	—	—	—	—	—	260 278	14 047	24 813	24 002	14
—	—	—	—	—	—	—	—	65 615	—	15 849	24 002	15
—	—	—	—	—	—	—	—	50 969	14 047	210	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	17 640	—	1 408	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	126 054	—	7 346	—	18

även 26.3 % järn och 0.25 % fosfor. — 4) Utmålet redovisat på Örebro län. — 5) Volframsyra. — 6) Järn.

	1	2	3	4	5	6
1	Västmanlands län	—	(1)	—	—	—
	<i>Lillhärads kommun:</i>					
2	Algruvan	Molybdenmalm	(1)	200	—	—
3	Kopparbergs län	—	17	—	397 443	—
	<i>Falu stad:</i>					
4	Falu gruva	Svavelkis.....	1	288	115 792	—
	<i>Vika kommun:</i>					
5	Kalvåcksfältet	Bly- och zinkmalm	3	292	15 911	—
	<i>Stora Skedvi kommun:</i>					
6	Löväsfältet	Bly- och zinkmalm	2	274	27 277	—
7	Tomtebo gruver	Kopparmalm	1	288	3 594	—
	<i>Garpenbergs kommun:</i>					
8	Garpenbergs odalfält	Bly-, zink- och kopparmalm	1	299	80 813	—
	<i>Grangärde kommun:</i>					
9	Saxbergsfältet	Bly-, zink- och kopparmalm	2	286	104 786	—
10	Örabergruvorna	Volfram- och molybdenmalm	2	300	18 113	—
	<i>Norrbärke kommun:</i>					
11	Stollbergsfältet	Blymalm.....	2	288	17 457	—
12	Gränsgruvan	Bly-, zink- och svavelkismalm	2	300	8 200	—
13	Twisthogruvan	Blymalm	1	300	5 500	—
14	Västerbottens län	—	39	—	569 093	338 487
	<i>Skelefteå landskommun:</i>					
15	Bolidens gruvfält	{ Guld- och koppar- malm Andalusit	12	288	{ 189 524 10 449	{ 136 249 —
	<i>Norsjö kommun:</i>					
16	Bjurfors gruvfält.....	Kopparmalm	3	140	17 453	—
	<i>Malå kommun:</i>					
17	Adak-Lindsköldfältet ⁴⁾	Kopparmalm	8	288	78 641	3 450
18	Lainijaurs gruvfält.....	Nickelmalm	1	200	28 696	—
	<i>Lycksele kommun:</i>					
19	Kristinebergs gruvfält	Zink-, koppar- och svavelkismalm	12	288	197 574	193 406
20	Rävlidens gruvfält	Zink- och kopparmalm	3	288	46 756	5 382
21	Norrbottens län	—	7	—	242 248	15 067
	<i>Ålesby kommun:</i>					
22	Lavers gruvfält	Kopparmalm	5	288	153 766	15 067
	<i>Arjeplogs kommun:</i>					
23	Laisvallfältet	Blymalm	2	288	88 482	—
24		Hela riket	90 (1)	—	1 627 443	357 128

¹⁾ Bly. — ²⁾ Arsenik. — ³⁾ Aluminiumoxid. — ⁴⁾ Inklusive Karlssonmalmen. — ⁵⁾ Nickel.

7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 000	3 000	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 000	3 000	—	—	2
45	1 674	—	—	—	—	—	—	—	348 264	8 290	51 324	6 900	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	109 493	4 023	10 322	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 601	—	1 310	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	29 640	4 267	1 904	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 146	—	448	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	58 648	—	22 165	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	98 694	—	6 092	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 831	—	5 082	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	13 456	—	4 001	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 300	—	—	1 900	12
45	1 674	—	—	—	—	¹⁾ 12 5	—	60	455	—	—	5 000	13
49 232	1 910 000	1 062	—	—	—	—	—	—	656 042	—	10 420	192 948	14
21 206	830 000	—	1 5	—	26	²⁾ 18	24 8	65	209 288	—	1 683	93 596	15
10 449	280 000	—	—	—	—	³⁾ 53 5	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	17 453	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	56 945	—	—	25 146	17
17 577	800 000	1 062	0 89	—	—	⁵⁾ 2 22	—	—	—	—	8 737	3 444	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	324 375	—	—	66 605	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	47 981	—	—	4 157	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	247 415	—	—	9 900	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	158 933	—	—	9 900	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	88 482	—	—	—	23
65 408	3 259 287	1 062	—	—	—	—	—	—	1 568 767	25 337	120 381	257 214	24

Tab. 7. Avsaluproduktionen av oarbetad

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten:</i>			
Granit och gnejs:			
blocksten (råblock)	ton	12 324	306 905
krossad sten, makadam och granitsand	»	986 543	4 472 766
gatsten: storgatsten	»	45 284	1 245 954
smågatsten, handslagen	»	107 493	2 867 264
kantsten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel, ävensom rå	»	25 155	818 809
på annat sätt bearbetad	»	7 636	319 149
strandskoningssten	»	1 622	45 416
byggnadssten: bearbetad endast med pikhacka eller spetsmejsel	»	3 151	382 212
annan	»	8 214	1 371 048
gravvårdar o. gravramar: oslipade	»	5 177	1 922 499
slipade, polerade eller skulpterade	»	3 060	2 232 784
andra arbeten: oslipade	»	1 162	355 127
slipade, polerade eller skulpterade	»	343	236 012
S. k. svarta och gröna graniter:			
blocksten (råblock)	»	8 617	607 641
krossad sten och makadam	»	131 745	616 224
gravvårdar o. gravramar: enbart huggna	»	1 529	664 938
slipade, polerade eller skulpterade	»	4 862	4 080 938
andra arbeten: enbart huggna	»	183	78 619
slipade, polerade eller skulpterade	»	514	301 319
stenmjöl	»	195	2 900
Porfyr: arbeten	»	290	28 130
Täljsten:			
blocksten (råblock)	»	1 554	46 320
täljstensmjöl (inkl. krossad sten)	»	5 211	302 407
arbeten	»	2 595	718 000
Lerskiffer: råsten			
takskiffer	»	2 738	16 476
andra arbeten	»	607	101 805
	»	1 520	233 731
Glimmerskiffer: råsten	»	60	5 040
Alunskiffer: skifferkalk och -mjöl			
skifferaska	»	194	9 089
	»	16 725	117 075
1) Sandsten:			
råsten (råblock)	»	18 015	63 602
flis och krossad sten	»	19 410	267 463
byggnads- och monumentsten	»	32	14 642
kvarn- och defibrörstenar	»	63	7 856
slip- och brynstenar	»	2 092	331 994
andra arbeten	»	791	31 284
Kvartsit:			
råsten	»	14 349	57 220
flis och krossad sten (slipsand)	»	250 047	1 236 031
Flinta: rå	»	209	483

1) Arbeten av sandsten omfatta även arbeten av kvartsit.

sten och stenarbeten m. m. år 1945.

1	2	3	4
Produkter	Kvantitetsgrund	Kvantitet	Värde i kronor
<i>Sten och stenarbeten (forts.):</i>			
Kalksten och dolomit:			
råblock till stenbaggerier	ton	17 939	259 574
kalkstensflis	"	1 610	4 683
råsten för: kalkbränning	"	247 719	1 227 780
cementtillverkning	"	1 096 378	2 304 157
andra industriella ändamål	"	417 595	2 347 862
kalkstensmjöl	"	147 965	1 765 808
foderkalk	"	8 697	292 908
kalkmargel för cementtillverkning m. m.	"	167 800	191 841
byggnads- och monumentsten: enbart huggen ..	"	1 923	289 077
hyvlad eller slipad	"	16 826	3 535 136
skulpterad	"	103	53 932
andra arbeten	"	4 603	429 842
Marmor: råblock	"	11 115	657 760
krossad sten	"	5 243	135 860
byggnads- och monumentsten	"	14 641	6 651 139
möbelmarmor och andra arbeten	"	1 694	1 094 064
Fältspat: omalen	"	5 142	159 079
därav: 1:a	"	242	10 004
2:a	"	2 580	98 021
andra kvaliteter	"	2 320	51 054
malen	"	10 036	453 342
Kvarts: omalen	"	33 947	258 917
malen	"	21 411	472 277
Bergkristall	"	2	15 900
Glimmer: block	"	110	183 838
malen (inkl. krossad sten)	"	16	7 727
Flusspat: omalen	"	2 820	410 035
malen	"	628	98 784
Baryt	"	1 250	50 000
Spodumen	"	20	12 000
<i>Kalk¹⁾: framställd genom periodisk bränning:</i>			
osläckt kalk	{ hl ton	{ 2 333 687 182 079	{ 4 061 750
släckt kalk	{ hl ton	{ 21 166 1 675	{ 74 680
<i>framställd genom kontinuerlig bränning:</i>			
osläckt kalk ²⁾	{ hl ton	{ 5 527 732 558 188	{ 26 584 531
bränd dolomit	{ hl ton	{ 140 208 19 155	{ 1 241 399
släckt kalk	{ hl ton	{ 597 858 51 375	{ 3 167 779
slagen kalk	{ hl ton	{ 4 158 550	{ 107 380
mjölkalk ²⁾	{ hl ton	{ 37 133 2 660	{ 99 400
<i>Kaolin</i> , slammad	ton	1 700	210 000
<i>Kiselgur</i> : bränd	"	1 627	276 980
arbeten därav	"	10	3 800
<i>Krita</i> , slammad	"	15 918	1 341 671

¹⁾ Rynd- och viktuppgifterna avse samma kvantiteter.

²⁾ I uppgifterna för osläckt kalk ingår produktionen vid sulfatmasse- och karbidfabrikerna samt kopparverken med 1 537 684 hl, 134 975 ton och 8 285 751 kr. samt vid sockerbruken med 431 580 hl, 36 806 ton och 2 208 249 kr. I uppgifterna för mjölkalk ingår produktionen vid sockerbruken med 356 hl, 16 ton och 584 kr. Hektoliter- och värdesiffrorna äro delvis uppskattade.

Tab. 8. Uppfordringen ur

1		2		3	4
Stenkolsfältets (-gruvans)				Antal dagar, var- under gruvan arbetats	Brytnings- mängd (berg, sten- kol och lera) Ton
belägenhet		namn			
1	Kristianstads län			—	331 920
2	Björnekulla m. fl. kommuner	Ormastorp ¹⁾		286	331 920
3	Malmöhus län			—	625 193
4	Halmstads kommun	Bulstofta		272	7 705
5	Ekeby kommun	Haberga n:r 1		300	3 645
6		Haberga n:r 2		230	2 609
7	Ekeby m. fl. kommuner	Skromberga		284	46 085
8	Höganäs stad	Höganäs		286	²⁾ 113 577
9	Norra Vrams kommun	Gunnarstorp		286	121 550
10	Risekatslösa kommun	Billesholm		283	95 590
11	Södra Vrams m. fl. kommuner	Billesholm ³⁾		296	38 947
12	Bjuvs m. fl. kommuner	Bjuv		286	124 660
13	Jonstorps kommun	Rögla n:r 1		237	863
14		Rögla n:r 2		300	6 807
15	Kågeröds kommun	Rovegården		242	502
16		Simmelsberga n:r 1		278	13 845
17		Simmelsberga n:r 2		300	4 203
18		Simmelsberga n:r 3		295	11 160
19		Simmelsberga n:r 4		262	5 300
20		Simmelsberga n:r 5		281	7 700
21		Simmelsberga n:r 6		300	5 639
22				284	5 020
23				190	4 000
24				251	2 300
25	Rödödinge kommun	Fyleverken		299	2 345
26		Rödödingeberg		175	1 141
27	Hela riket			—	957 113

¹⁾ De redovisade, genom Ormastorpsfältets schakt uppförade kvantiteterna ha enbart brutits inom brutits av privatpersoner.

Tab. 9. Motorer, använda

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Motorer	Vid gruvbrytning								Vid anrikning, sintring och brikettering			
	för omedelbar drift av maskiner och apparater						för drivande av elektricitetsgenera- torer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgenera- torer	
	uppföring och pumpning		borrning		andra ändamål							
	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk
Vattenhjul	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vattenturbiner ..	—	—	1	85	—	—	24	7 911	—	—	1	130
Ångmaskiner	16	251	2	135	1	30	—	—	—	—	—	—
Ångturbiner	—	—	—	—	—	—	2	898	—	—	1	150
Oljemotorer	1	75	1	7	20	470	1	200	—	—	—	—
Gasmotorer	6	54	—	—	3	238	—	—	—	—	—	—
Elektriska motorer	923	51 301	245	32 083	3 862	71 564	—	—	3 712	63 696	—	—
Summa	946	51 681	249	32 310	3 886	72 302	27	9 009	3 712	63 696	2	280

¹⁾ Här ingår skifferoljeverken med 1 344 elektriska motorer om 16 000 hk för omedelbar maskindrift

stenkolsgruvorna år 1945.

5	6	7	8	9	10	11	12	13	
E r h å l l n a p r o d u k t e r									
S t e n k o l					Eldfast lera		Klinkerlera		
A-kol	B-kol	C-kol	Tillsammans						
T o n			Ton	Kronor	Ton	Kronor	Ton	Kronor	
175 835	19 454	38 853	234 142	6 362 877	—	—	—	—	1
175 835	19 454	38 853	234 142	6 362 877	—	—	—	—	2
132 816	118 828	129 550	381 194	9 037 795	108 852	709 385	34 455	148 949	3
—	7 705	—	7 705	221 518	—	—	—	—	4
—	2 741	—	2 741	87 994	904	16 269	—	—	5
2 609	—	—	2 609	105 389	—	—	—	—	6
—	8 945	—	8 945	70 219	—	—	34 455	148 949	7
7 290	37 190	20 390	64 870	631 357	40 897	155 042	—	—	8
54 340	—	38 520	92 860	2 002 990	4 750	114 067	—	—	9
—	—	52 665	52 665	1 210 953	—	—	—	—	10
29 095	7 573	—	36 668	1 329 849	—	—	—	—	11
38 980	—	9 370	48 350	1 284 957	60 770	362 942	—	—	12
—	—	863	863	21 378	—	—	—	—	13
—	—	6 197	6 197	167 319	10	250	—	—	14
502	—	—	502	20 567	—	—	—	—	15
—	13 845	—	13 845	463 678	—	—	—	—	16
—	4 203	—	4 203	149 000	—	—	—	—	17
—	9 790	—	9 790	343 270	130	2 470	—	—	18
—	4 000	—	4 000	159 000	—	—	—	—	19
—	7 700	—	7 700	262 800	—	—	—	—	20
—	4 639	—	4 639	156 888	—	—	—	—	21
—	5 020	—	5 020	161 713	—	—	—	—	22
—	3 740	—	3 740	115 917	—	—	—	—	23
—	1 737	—	1 737	50 754	—	—	—	—	24
—	—	1 545	1 545	20 085	250	7 000	—	—	25
—	—	—	—	—	1 141	51 345	—	—	26
308 651	138 282	168 403	615 336	15 400 672	108 852	709 385	34 455	148 949	27

Kristianstads län. — ²⁾ Därav i dagbrott 12 627 ton lera och 6 530 ton berg. — ³⁾ Avser 40 gruvor, som

vid bergverken år 1945.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Vid järnverk samt andra metallframställningsverk o. d.				Vid stenindustriella anläggningar				Summa motorer			
för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer		för omedelbar drift av maskiner och apparater		för drivande av elektricitetsgeneratorer	
Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk	Antal	Hk
3	70	—	—	—	—	—	—	3	70	—	—
50	13 062	73	44 139	2	60	3	115	53	13 207	101	52 295
4	1 525	2	150	13	490	—	—	36	2 431	2	150
—	—	6	10 800	—	—	3	23 860	—	—	12	35 708
—	—	—	—	32	1 067	1	100	54	1 619	2	300
—	—	5	5 100	13	405	—	—	22	697	5	5 100
34 866	501 261	—	—	4 851	59 751	—	—	48 459	779 656	—	—
34 923	515 918	86	60 189	1) 4911	1) 61 773	1) 7	1) 24 075	48 627	797 680	122	93 553

samt 3 ångturbiner om 23 860 hk och 1 oljemotor om 100 hk för elektrisk generatordrift.

Av Kommerskollegium

hava intill den 9 november 1946 offentliggjorts av:

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK:

INDUSTRI OCH BERGSHANTERING:

INDUSTRI. Årgångarna 1911—1943.

BERGSHANTERING. Årgångarna 1911—1945.

SPECIALUNDERSÖKNINGAR:

Textil- och beklädnadsindustrien.

Läder-, hår- och gummivaruindustrien.

Sveriges bergshantering år 1913.

Sveriges monterade vattenkraft.

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930.

HANDEL. Årgångarna 1911—1945.

SJÖFART. Årgångarna 1911—1944.

STATISTISKA MEDDELANDEN:

SER. A. BAND III: 1. Statistisk översikt av det svenska näringslivets utveckling åren 1870—1915.

BAND IV: 10. 1931 års företagsräkning.

SER. C. MÅNADSSTATISTIK ÖVER HANDELN. Årgångarna 1913—1945 samt av årgången 1946 häft. 1—9.

BLAND ÖVRIGA PUBLIKATIONER MÄRKAS:

KOMMERSIELLA MEDDELANDEN. Årgångarna 1914—1945 samt av årgången 1946 häft. 1—10.

EKONOMISK ÖVERSIKT. Årgångarna 1921—1939 samt av årgången 1940 häft. 1.

RIDDERHYTTE MALMFÄLT. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 1.

PERSBERGS MALMTRAKT och berggrunden i de centrala delarna av Filipstads bergslag. Beskrivningar över mineralfyndigheter N:r 2.
